

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

(UKRAJINS'KYJ SOKIL)

ЛИСТОК СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОН

Число 1 (8).	Прага, січень 1935.	Ціна 1.— кч.
У. С.* виводит на пошту місяця, крім листів та серій. Об'єкт репр. проф. в Празі б. 10.727.	Річна передплата: у ЧСР — 10. кч., за кордоном з пересилкою 50. ам. центів.	Адреса редакції та адміністрації: Ing. Platon Cisar, Praha-Huskrate, Podlipnicky 6, 1923.

Куди йти?

(Витяг із реферату проф. І. Боберського, що був відоманий на III. З'їзді Українського Союзівства за кордоном для 9. XII. 1934 у Празі).

I. Командиця в чотирьох листках.

Українські руханки стоять перед великим завданням, яке мають виконати.

Чим це завдання?

Засунати його можливо одним реченням: руханками завдання треба знайти в українське громадянство здоровля, силу, характерність і рішучість.

Чотирьохлітнє конюшня приносить шість і осьдесь знаходиться чотири листки зупи, які хочемо знайти: здоровля, силу, характерність, рішучість.

Щоби на ладі знайти шалену командицю, треба рухатися і то добре рухатися, повіль вона буде знайдена. Коли хочемо щось знайти, мусямо не раз добре пошукати. Чи командиця без руку і праці знайти, що шукаємо?

А тут не абиякий рух потрібний.

Здоровля і сила тіла плавають руханками зривами. Ці зриви в залі, або на откритому повітрі гол-руч, або в приборам, на приладах, або без прилада, — звичайність тіла та наданість м'язам і нервам сили і швидкості. Проте сила і швидкість це не все. Хто напружує м'язи і нерви, щоби, напр., виконати великий степ в підборі через хвию позадком, або хто напружує м'язи, щоби доторкнутися нею свого протакана, той пам'ятає в собі рішучість, що зможливо сміливо шукати небезпечу. Хто, напр., старіється перескочити поручню знов перекинувшись або зривався, щоби за бугу перескочити поставлене вороння і не перевернутися його, — зривався в собі основність духа і поводження та витривалість стрелівця, що слухать підставно характерності.

Чотирьохлітнє конюшня повиняться в руці сонна, що доцільно руханкою зашкодило своє тіло.

II. Політика і рів.

Коли треба перескочити рів на три метри широкий, скажіть, прошу, хто здібний до цього: соціаліст-революціонер чи соціаліст-демократ? Хто з них обидь? Хто з них здібний, щоби взяти добрий розбіг, відбитися правильно ногою і перескочити на другий беріг рова?

Для матросів при маринарі на Чорному морі або на Дніпрі приладяться зрива, щоби легко звалити по лаві вгору. Будь ласка, вирішіть — хто швидше звалить лавину на найвищий мост: радикал чи народонець? Хто з них менше вірний?

Вісім корів стоїть осаджуваний вороний стіл і нетерпично грече вказю. Хто легше вставити чобіт у стрімено і вийде одним рухом у сідло: республіканець чи гетьманець? Чи звалить?

Підня дощ до найбільшої оселі потрібно пройти між 15 кілометрів. Хто за своїм політичним гаслом або програмою хутчій пройде між 15 кілометрів і менше заспанеться: комуніст чи фашист?

Прикладано до переконання, що партійна програма не звичайно ві рух, ві віг, ві грудей, не дозволяю хідити, скакати, скакати...

Тому то чотири листки командиці: здоровля, сила, рішучість і характерність — не можуть стати заключною властивістю одної зовнішньої політичної фракції.

Руханкові товариства можуть і повинні гуртувати молодь і старших оподалі від всяких партійницьких одні. Так робить соціалістські товариства, що подібно як школа або військ старіються обзонити цілий нарід а не обмежуватися на одні якийсь політичний відомок. Соціалістські товариства йдуть широким шляхом національного виховання, а тому мусять уникати вузьких політично-партійницьких звичаїв. Предметом соціалістського виховання є український нарід, а не якийсь політичний група.

Недобре робить ті партійні провідники, що умикають руханки, як способу, щоби притягати до своєї партії привабливий. Для цієї мети належало уникати інших способів, яких подостатком. Руханка має бути одні із засобів, що заспокоює, гуртує, єдина. Партійницькі повинні не втручатися до виховання тіла і не вичити його партійницькими суререченням. Рука тіла належні від партійної привабливості, як рішуче незалежні від соціального або економічного стану людини. Людина може добре планувати незалежно від того чи має певне конто в банку чи не має ніякого налетку. Руханка ставити руханку за одні рад і має для них одні завдання і одну систему рухів. Руханка не вийде до партійності, до роздільня, але — до цілості, до об'єднання. Пошом умикають руханки, щоби поширювати розбіжність, розбрат?

III. Дух і тіло.

Соціалістські товариства мають подбати, щоби руханки приваляси серед українців і приваляси собі там саме значення, як шкільне значення. Школа необхідна для духа, руханка — для тіла. Оці дві галузі виховання мають себе доповнювати і зрівноважувати. Виховання духа не сміє відбуватися на шкідливу для тіла, як не дотенер у нас діялось. Коли тіло людини здорове, гнучке, витривале, коли нерви, легені, серце, шлунко і м'язи людини не втрадують, то вона почуває себе добре: вічно, самоздоволено, бадьорою і відважною. А відвага є найважливішою прикметою в життєвій боротьбі. Відважна, рішуча людина поводиться між своїми і чужими людьми вільно і сміливо. Вона не згиньється, не прикинується, не віддається, не злобівить, але стало знають свою людську і мужеську гідність. Перше правило було і все буде в житті: „не балюся“.

Зрозуміти для тілесного виховання востає серед українців з року на рік. Перед 10 роками українські чоловіки не поміщували звичаї із руханковими вступами і змаганням. В сучасній добі читавмо майже в кожній українській газеті вістив про руханку і змагання. Це великий доказ, що українське громадянство починає цікавитися руханку і починає розуміти її велику цінність.

Проте це лише початок. Ще далеко нам, українцям, до успіхів, яких досягнуло тілесне виховання у швейцарії, Італії, Франції, Німеччині, Данії, Швеції, Норвегії, Англії, Америці, Канаді, Чехії. Треба дійти до того, щоби всякий українець і всяка українка стало пристражувати щотижня щонайменше три години для руханки і дбати про здоровля, силу, гнучкість і витривалість свого тіла. Певно, що тільки відразу вбороти недбалість і негідність, аби взяти участь у руханковому зриваві. Дуже тяжко, але ми подоламо все не одні упередженням

ПРАГА
No. 0-19296
Zahr. list. historický

і на деякий час житимемо над нашими забаганками побіду.

В сучасній дові руханові вправа дуже занедбані. Розгляньмося навколо себе: скільки українців руханово вправле дома бодай десять хвилин щоденно? Хто з нас плаває? Скільки з нас грає шахів? Порахуймо на пальцях тих, що знають коніюку? Хто має нагороду стівку („бейбол“)? Хто відбуває щорозу мандрівні візки: хочби лише на десять, на п'ять кілометрів? Хто і стількиж знає? Скільки також? Хто сьогодні? Хто їздить на лежачих? Хто робить прогулянки на салятах („сноуборд“)? Хто боксиється? Хто має легко і гарно гуляти? Хто ходить на поховання? Хто стало вправлене в „Соколи“ або в якогосьбудь іншого руханового товариства? Хто виступав прилюдно при руханових вправах або змаганнях? Хто шерує? Хто суртано до ціля?

IV. Глибина і ширина.

Руханові товариства мають руханку поширити і поглибити.

1. Поширити — це значить подбати, щоб руханові вправа прижилася серед усіх верств громадянства, зокрема серед молоді й старших віком невідних. Це досягається за допомогою ромак, рефератів, часописів, статей, виданьців, брошур, приватних виступів, змагань і руханових курсів.

Треба вчити українців і українки, щоб вони любили руханку і розуміли, що руханка дає їм засоби для втримання здоров'я і продовження нашого життя. Потрібно, щоб кожний прагнув здобути руханову відзнаку (відзначення вишкенового руханця), яку повинні звести всі руханові товариства для злочинця до вправа.

Треба досягнути, щоб якась гра-станка, коніюка, гайка чи здобувач — стала народною грою, яку знаєме і любимо молоді та старі, люди в місті та поза містом. Коли свого часу приїзав був до Канади голова англійської церкви в Англії, високий, синій мужчина, то заграв собі з одним канадійським міністром гру в меча, яку називають голфом. У нас у такому випадку, одється, загравали подібні достояння в карти — „преферанс“ або в шахи, але заграти в меча на майдані — або всі оочи могли це побачити — було певного роду „скадалом“.

Українська молоді не має аніслю для розриву рузом на свіжому повітрі, а ще менше мають його старі. Старші особи в нас найменше удають в себе ще більше старших, ніж у дійсності є.

Рух на свіжому повітрі, на сонці, найбільше всього допомагає людині бути здоровою і здатною до напруженої фахової праці.

2. Поглибити руханку — це значить подбати, щоб придбати як найбільше досвіду: власного і чужого. Треба студіювати досягнення європейських та ін. народів на полі руханя, спостерігати які вправа здійснюють тіло (і які шкодять), які відносять руханкам у різному

віці, які придатні або непридатні для жіноцтва, доросту і підросту (дітей), як найдоцільніше будувати залі до руханя (руханя) і складати майдан до руханя на отвертому повітрі й т.д. Слід вважати також і вишколення провідників та інструкторів руханя, зокрема щодо різного роду вправа і методів ведення вправа. Галузі руханя яке так розросли, що в сучасній дові потрібно щонайменше три роки, або ознакувати вправа і зацікавитися з методами навчання і вправа (тренинг). Студії анатомії та фізіології людського тіла мають допомогати теорію і практику руханя, що розпадається на наступні розділи: 1) впоряд (вправа до устанавлення людей в ряди); 2) прорух (вправа кидання, м'яч, рух, голони, мільноруч, з тигарцями, палцями або буллами); 3) вриладівка (вправа на поручні, дручку, коні, коали, шабліці, лавні, шертеня, гойдаку, драбні, ланках, тичках, провизні); 4) амаг (зід, біг, сходи, мет диском, списом, молотом, стусом кулом, планання, стріляння, їзда на сонгах, лежачих, салятах, на коні, в човні, боксивання, думання, шеря, довгання тигарів); 5) власт (таборування в наметях, двання зносія, польові вправа та ін.) і 6) рухові гра без меча і з меча (третик, вструб, копаній меча, поштий меча, ситівка („лонгмен“), ворота („крікет“), станка („бейбол“), коніюка („бейкетбол“), голф (алай), гайка на муралі та на льоду).

Без вишколення учителя руханя, без відповідних залі до вправа (руханя), без добре уладаних майданя, неможливо основно провадити руханові вправа. Доцільно впорядкований майдан для вправа може звести кожна громада. В кожній околиці належить передусім провадити ті вправа, що для цієї околиці найбільше відповідні. В горах є дані для одних вправа, на озерах і в степях — для інших.

V. Руханка на еміграції.

Найбільше всього українських емігрантів перебуває в Америці, Канаді, Аргентині, Бразилії, Югославії, Болгарії, Чехословаччині, Франції, Німеччині, Бельгії та Австрії.

Емігранти мають найбільшу нагоду скрізь предствитися, як розвинена руханка в тих країнах, де вони ознаєлися. Скрізь вони мають нагоду навчатися не лише самим вправа, але також способів, яких різні народи ознаєвають, щоб викликати масово пролування і зацікавлення щодо руханових вправа. Нам, українцям, треба ознаєвати методи праці інших народів. Стремління до ринця інших народів розпалить в нас любов до вправа, зробить нас шильніми і точними. Наші спостереження масово подавати далі до своїх, щоб вони більше знали і зміла, швидко орієнтувалися і поступали вперед.

Поширюючи руханові вправа серед українських емігрантів і стало підносича їх рухановий рівень, українські союзи на чужині чимало прислухаться своєю народів, яких студіюватимуть досягнення інших народів у царні руханя та передаватимуть зроблені спостереження і висновки „Союзом-Ваткою“ на українській землі, щоб він їх викіснував для праці над виконанням тіла і духа українського народу.

В. Прохода.

Про відділ руханкових провідників.

Про належне ведення руханя в гніздах бодай відділ руханових провідників (пів) на чолі з начальником (пів). Вони власне відповідають за конте заведання цієї найважливішої галузі соціальної чинности. В вправах руханя та впоряду начальникової підлягають всі побратими, не виключаючи голова (староста) гнізда. Нівік вправа не сміють відбуватися без начальника (пів) або його (пів) вступника (пів). Начальник повинно і послідовно виконувати ухвалені на засіданнях відділу руханових провідників програми вправа, не виключаючи навіть найменшої скільності руханя, що вправляють. Власний приклад начальника (пів) служить найкращим засобом для захоплення решти руханя (пів) до вправа. Так, де начальник часто сам не вправляє, або обмежується лише захопленням — на словах — до вправа інших, не буде ніколи належного порядку. В таких випадках не допоможе ані красномовність начальника.

„Мало слів — багато діл“ служить дороговказом в діяльності руханових провідників. Для повнення кожного рузу чи подання наказу непотрібно багато говорити. У нас, як і у кожній словянській нації аніадо злочиняють балаганною. Проте руханя-соколи не сміють цієї суспільній болічці потурати. Отже — лише рух, але рух продуманий, доцільний, естетичний. Соціалська руханова система дає засоби не тільки для збереження здорового тіла, але — і духа. Послідовне гартування, постійне прагнення вправа більших досягнень, витривалість і кріпність виконуються руханово і впорядковані вправа. Мета морального виконання засобами фізичного виконання (руханово) знаєме постійної та особливо тісної співпраці виконання (культурно-освітнього референта) з начальником. При такій співпраці слово і чин у ціловатій гармонії приводить до осмілення найкращих наслідків.

3 III. З'їзду Союзу.

З'їзду попередньої постанови Управ Союзу яка III З'їзд Союзу Українського Соціалізму за кордоном на-серія діювий характер і відбувався під гаслом „не сло-вом, а ділом“. Після короточесної промови побратима староста Союзобуде заслужані деякі листки привітання Шидомі від чеських і українських соціалістів та ін. ор-ганізацій і від окремих осіб. Повстанням в місці і хви-линною кінцевою шанували учасники З'їзду навіть повернені українських Соціалістів громадян, а в першу чергу — був, першого Президента Українського Держави проф. Михайла Грушевського і почесного члена „С-В“ у Львові надрання Стаян до Юстон Стеблещого. За-прошений до почесної президії З'їзду п. генерал М. Омель-нович-Павленко Старший заголосив коротку промову, в якій дуже прихильно оцінив діяльність українського Со-ціалізму і накреслив основні напрями морального ви-ховання нового українського покоління, на якому в су-часній добі лежать дуже відповідальні й важкі обов'язки. Закликаючи всіх до підтримки українського Соціалізму, п. генерал М. Омельнович-Павленко підкреслює зокрема важливість виконання духовного і фізичного поготівля кожного українського громадянина. Треба бути сади-мою цілостою нашої спільної мети та старатися до того, щоба кожний з нас був завжди готовий зложити виконати в найкращий успішок обов'язок перед нацією.

Відчитаний реферат пообр. проф. І. Боберського „Куди йти“ (кити) із його друкування на ішошу місці. Реф.) викликав велике зацікавлення в бою присутніх.

Після загальною звіту Управ Союзу, звітів по-одинок, гнізд і звіту Ревізійної Комісії та Марового Суду Союзу була уділена абсолюторія всім членам Управ і комісії Союзу. В короткій дискусії в приводу звітів було висловлено, що діяльність українського Соціалізму на еміграції стало поширюється. За 1934 рік скількість чле-нів Союзу збільшилася більше ніж подвійно на 400 осіб і безперечно в 1935 році проститиме далі скількість ор-ганізованих українських Соціалістів на еміграції. Нове укра-їнське соціалістичне гніздо в Лібералі, пранте в члені Со-юзу на III З'їзді, розпочало мнвову діяльність. Стало ру-хання гнізда в Празі. Дуже оживлену організаційну, видавничу і руханову діяльність провадять три укр. со-ціалістичні гнізда в Аргентині. Збільшення соціалістичної активності помітно в гніздах в Пардубицях. Успішно розвивається ру-хановою чинність в гніздах в Ржевницях. З гнізда Союзу в Ч. С. Р. лише гніздо в Брні авендає (наслідком величезного матеріальна та ін. обставинами повороту до Галочини багатьох активних укр. Соціалістів, що сту-діювали на високим шкільних в Брні), проте це гніздо може бути тимчасове, поскільки серед української еміграції в Брні знаходяться енергійні побратими, які зможуть ви-конати дальшню провадильну та організаційну соціалістичну діяльність. В 1934 р. створилися гуртки укр. Соціалістів (і прихильників) у Валівському Меаїрмічі, Пітерові та Мор. Остраві. Можливо пізніше започаткується в цих осередках організаційна праця українських Соціалістів. Со-юзові в першу чергу (і головню) залежить на якості нових членів і тому Управ в своїй діяльності не зго-дичувалася лише самим цифрами членського складу. Союз давши і давати найкращу згоду звітів до його рядів усіх українців на еміграції, для яких справа мо-рального і фізичного піднесення українського народу не є чужою або байдужою.

Управ Союзу в своїй співпраці на волі руханя в деяких чеських соціалістичних товариствах („єднот-ників“), в передусім в „Чехословняцькому Соціалістичному Гро-мадянстві (Ч. С. С.), — авноне знаходила широкотериторіальну підтримку в бою останніх. Із чеських соціалістичних това-риств особливо прихильно підтримували соціалістичну працю членів Союзу „Емігрант“: Прага, Нусельська, Лібен-ська та Ржевницька. Українське громадянство в Ч. С. Р. ставалося й ставати до діяльності Союзу з належним проувітанням і підтримкою. Коли зняти на увагу, що Союз не діставав і не дістав ні від нікого ніяких субвенцій,

а свою працю провадять виключно на засоби з член-ських вкладок і дати — пожертв в бою українського громадянства, то досягненні Союзом деякі організаційні успіхи слід у значній мірі зазначувати жертвенності з бою прихильників української соціалістичної справи. Зро-блив Союзом у 1932 р. (в зв'язку з участю українців у IX. Всесоціалістичному З'їзді в Празі) значні грошові зоб-ов'язання в більшій частині були на противі 1934 року закінчені. Всі публічні урядження Союзу в 1934 р. (Академія Ю. П. „День Українського Союзу“ в Ржевни-цях 27. V., Урочиста Академія 8. XII. та ін.) пройшли в гарний моральний і матеріальний успіх. Відзначити „Українського Союзу“ з кожним місяцем наближається до нової господарської самостарчалюности, дарма, що перші свої започаткування зазначувало виключно жер-твенності з бою деяких членів Союзу. Союз був за-ступлений (2 делегатами) на III. Крайньому З'їзді Україн-ського Соціалізму у Львові. В зв'язку з відомим інци-дентом (порушення соціалістичної клятви) відчас одної точки адганою програми викона Союз знові стано-вище „Соціалістичний“ у Львові, висловлене на Надв. Заг. Зборах „С-В“ у Львові дні 14. X. 1934. Рівночасно Союз викона, що самими лише новизною і зазначили елементи соціалістичної зурності з успіхом неможливо і тому в своїй діяльності звертатиме і подальше збільшену увагу на рішуче усунення з організаційної діяльності украї-нського Соціалізму на еміграції всіляких причин до не-згоди серед членів, наскільки таєлі причина могла ви-никнути. Управ Союзу в 1934 р. благодукувала всі ор-ганізаційні справи виключно шляхом одностайного во-роування, як членів Управ, так відповідних гнізд чи поодиноких побратимів. Тому на засіданнях Управ Со-юзу ніколи в 1934 р. не виникла потреба переводити формальне голосування, бо всі справи вирішувалися і благодукувалися за одностайним узгодженням із без-голосування. Бажаємо, щоба це вичше стало традицією в Союзі не тільки для Управ Союзу, але й для пооди-ноких гнізд.

Відчас дискусії в приводу звітів була авенана ос-новні напрями дальшої ідеологічної, організаційно-ру-ханової та економічної діяльності Союзу.

Запропонована попередньо Управом даята кан-дидатів до Управ і комісії Союзу була одностайно і в цілості ухвалена З'їздом. Обрані пообр.: Імк. Платон Цсар — старостою, Імк. Василь Прохода — І. вісто-старостою (і рівночасно культурно-оск. референтом), проф. М. Лобинський — II. вісто-старостою, Імк. Гуд-жів — начальником, Імк. В. Дараган — справником, д-р Я. Язубинський — скарбником, І. Лозовий — госпо-дарем, Імк. В. Морданівіч — головою Ревізійної Комі-сії, Імк. А. Галка — головою Марового Суду та ін. (заступники до Управ і членів за заступників до Ре-візійної Комісії і Марового Суду). Начальництво обрана сестра І. Писачка.

Відши внесли деяких побратимів викликали мнвову дискусію передусім у справах: 1) поширення украї-нського соціалістичного руху в Ч. С. Р., 2) поширення аб-ривної авції на „Український Майдан“ у Львові, 3) під-готовки й перебігу III. З'їзду Українського Соціалізму у Львові, 4) українського соціалістичного одностороння та ін. Проект пообр. В. Морданівіча щодо устійнення одностороння для всього українського Соціалізму передати Управі для докладного простудіювання. Весь матеріал із З'їзду має бути опрацьований у відповідній статті на сторінках дальших чисел „У. С.“

Переведено відчас З'їзду зборів на „Український Майдан“ внесла 66 — кч.

Перед закінченням наради З'їзд доручив Управ Со-юзу надіслати привітання від З'їзду: пообр. Президентові Ч. С. Р. д-рові Т. Г. Масарикові, пообр. проф. І. Бобер-ському і Старинні „С-В“ у Львові.

Відзначили українського соціалістичного гнвану за-вічавши цей З'їзд, що тривав тощю три години.

Спеціаліст дитячих хворі
Др мед. **ЯКІВ ЯКУБІВСЬКИЙ**
був. сел. лікар 1. чес. дитячої лікарні, 6. лікар
1. чес. дит. лікарні та німецької дит. лікарні
в Празі.
Справку від 8—10 і 14—16.
Let. fondy, ul. poplatoва (lat.)
Praha-Bubeneč, Korunovační 2. Tel. 747-72.

Ваше зайшло нова книжка:
Генерал М. Омельничук-Павленко Старший:
ЗИМОВИЙ ПОХІД
(6.XII.1919—5.V.1920)
Бібліотека Українського Воєнно-Історичного
Товариства ч. 2. Київ 1934. стор. 192
(з схемками і світлинами).

З хроніки укр. Сокольства за кордоном.

— *Буенос Айрес, Аргентина.* 9. XII. 1934 влаштував аматорський гурток Українського Товариства „Союз“ представлення комедії В. Яворницького „Чортеня“, після якого відбулися соціальні вечорини з танцями. В програмі виступали хоровий к. м. декілька укр. національних танців (Козацький Герць, Козачок і Чумак), виконанні побратимами і соціальними доростком.

— *Тберець.* До Управи гнізда обрані побр.: Кость Хоминський — староста, Василь Греськів — містостароста, Осип Пік — начальник, Остап Ганкевич — сираник, Василь Терещівський — скарбник, Конрад Ридель — господар та м. Зорганізована дружина (12 побр.) для вправ, як суцільний і автономний гурток при місцевому чеському „Союзі“. Завдяки Управі гнізда прибрані для нежонатих побратимів руханкові одніки та інші. Під час влаштування серед членів гнізда на сходинах 28. XII. збірні датки на цю ціль повертувалися по 1ч. 50—побр. К. Хоминський і В. Терещівський. Побр. Михайло Терещівський зобов'язався надати членській владі до „Союзу“ як тих безробітних і нежонатих побратимів, які стали вправлятися.

— *Пардубіце.* До соціальних вправ членів гнізда (шопеділі між 10—11^{1/2} год.) оголошено 10 побратимів. Поширення руханкових вправ серед членів гнізда найбільше цього утруднюється скрутним матеріальним положенням безробітних емігрантів, що не в стані придбати собі руханкове одніки. На Заг. Зборах 2. XII. зробаний був перегляд членської квітності в гнізда.

— *Прага.* Урочиста Академія Союзу відбулася 8. XII. з повним моральним і матеріальним успіхом та точним дотриманням цілої багатой (див. „У. С.“ ч. 6—7. 1934) мистецької і руханкової програми. На початку

Академії староста Союзу з короткої промови (по-українськи і по-чеськи) привітав присутніх і загальною згадкою про 40 років розвитку „Союза-Батька“ у Львові. Особливо добре вивали вправи побратимів на оручах і руханково — анімаційна сцена сестер „Журавлі“. Дуже успішні мистецькі точки програми Академії (соціальні сцени пані Синецької-Іванецької та п. О. Самойловича і соція „Укр. Хору“ під батутною пані доц. П. Россівич-Щуроської) виворіклися чудовими і надзвичайно чуттєвими деклямаційними пані Н. Дорошенко, що безперечно зробили найбільше враження на всіх присутніх на Академії.

Під час соціальних вечорин (після вичерпання програми Академії) побратимами з правлячого гнізда дуже дотепно і успішно представили гумористичну сцену „Світлої руханковій амаганні на оручах“, в якій виступили перед глядачами в своїх малюничих одягах у карикатурній формі деякі типи мешканців тронічних острівів, швейцарів, африканських і азійських пустель та ін. Незглаголючі бурлячі одлески з боку присутніх декілька разів підтверджували красномовно, що автор і режисер цієї сцени (побр. Фр. Коргома) має дуже щасливий думку щодо підготовки гумористичної несподіванки для присутніх.

Слід підкреслити, що під час підготовки Академії більшість побратимів і сестер із правлячого гнізда виявила справжню соціальну точність щодо виконання вжиття на себе обов'язків. Приклад старости Союзу, що невчливо зважалося до праці перш ніж тоді, коли було треба, напр., перенести тяжкі пакунки або перевозити руханкові прилади, золотисто до соціальної праці навіть деяких значимо байдужих побратимів.

Оповідки Управи Союзу.

* Вітаючи всіх Сестер, Побратимів і Прихильників українського Союзу в Новім Роком, Управа Союзу висловлює певність, що 1935 рік буде для українського соціального руху дальшим успішним кроком вперед, покращення щодо поширення і поглиблення організаційно-руханкової діяльності гнізда і Союзу.

* Від 1. XII до 24. XII. 1934 надіслані до всіх Союзу пошертв в сор. ч.: I. На укр. Сиб. за кордоном: Гурток українців у Валінському Мезирічі 21—, О. Ганкевич 16—; II. На пресов. фонд „У. С.“: Імж. П. Макаренко 20—, К. Демель 20—, В. Даритин 10—; III. На „Укр. Майдан у Львові“ (зібрані під час III. З'їзду 9. XII.) 60— Дякуємо!

* Управа Союзу складає ширю подяку побр. Імж. А. Галля за дар 1500—, як частину виконаної ним у 1932 р. суми для підготовки українських союлів у Ч. С. Р. до участі в IX. Всесоціальному З'їзді у Празі.

* Сердечна подяка всім сестриям і побратимам, що приймали участь у влаштуванні Академії Союзу (8. XII.) для вшанування 40-ліття „Союза-Батька“ у Львові. Матеріальна сторінка Академії була для вшанування часто аполітична ширю соціального громадянства підтримкою з боку побр. Ф. Коргома і П. Цесара.

* Вшануючи побр. Овдиму Грабця негайно подати свою адресу до Управи Союзу.

* Управа Союзу підготувала конкурс на проект руханкової відзнаки Союзу. За інформацією в цій справі звертатися до побр. сираника.

Збірка на „Український Майдан“ у Львові.

Підкріплення надіслати до Земельного Банку у Львові (вул. Свободного, 14) на конто ч. 500.170 з приміткою „Банку Українського Гурту“. У ЧСР. надіслати надіслати складанкою Союзу ч. 10.127 (Svaz Ukrajinského Sokolstva za hranicemi, Praha) з приміткою „Укр. Майдан“.

* Соціальні вправи українських союлів із цілої Праги відбуваються шопеділі між 10—11^{1/2} год. в залі „Прагського Союзу“ (II. Žitná ul.). Для соціальних вправ утворюється також дружина сестер. Там також працюють нових руханків і руханочок. Особливо вітати нові оголошення з боку наших старших громадян, яких сердечно накликаємо до руханкових вправ.

УВАГА! МУЗЕЙ ВІЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ ЗБІРАЄ ПОЖЕРТВ НА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ

ДАЙТЕ Й ВІН СВОЮ ЦЕГАННУ!
ПОШАЙТЕ СКОРІШЕ ВАШУ ПОЖЕРТВУ!
ЗРОБИТЬ ЗБІРКУ У ВАШІМ ТОВАРИШТВІ!
НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ!
ЖЕРТВУЙТЕ ВСІ
НА УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ

ХТО СКІЛЬКИ МОЖЕ!
ПРОШІ СЛАТН НА АДРЕСУ ДИРЕКТОРА МУЗЕЮ
Prof. D. Antonovyc, Praha-Musle 245, Czechoslovakia.
НЕ ЗАБУВАЙТЕ!

OBSAH: I. Bobers'kyj: Kam jiti? — V. Prochoda: O cvičitelském sboru. — Z III. Sjezdu Svazu. — Z kroniky ukr. Sokolstva za hranicemi. — Zprávy výboru Svazu.

„Ukrajins'kyj Sokil“ vychází na začátku měsíce kromě července a srpna. Majitel a vydavatel Svaz Ukrajinského sokolstva za hranicemi. Řídí redakční kruh. Odpovědný redaktor ing. Platon Cisar. — Novinová sazba povolena řed. p. a t. č. 106.921/VII-1934, podlévatel pošt. úřad Praha 66. Tiskem F. Hermana, Praha XII.

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

(UKRAJINS'KYJ SOKIL)

ЛИСТОК СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

Число 2 (9).

Прага, лютець 1935.

Ціна 1.-

„У. С.“ виходить на початку місяця,
крім липня та серпня. Об'єкт пош.
проф. в Празі ч. 10.727.Річна передплата: у ЧСР — 10. кч.,
за кордоном в пересиланні
50. ам. центів.Адреса редакції та адміністрації:
ing. Platon Csar, Praha-Panov,
Podlipného, č. 1063.

Ф. Морав.

В злуці сила.

Переглядаючи мої світлина, знайшов я серед них одну з життя „Сокола-Батька“. Дістав я її від побр. проф. І. Боберського в січні 1928 року. На ній сфотографований разом із старшиною „С.-Б.“ творець українського Сокільства, український Турки — Іван Боберський. Знімка була зроблена в домі „С.-Б.“ у Львові після повоєнного повороту проф. Боберського з Канади. На другому боці світлина власний світогляд побр. Боберського напис: „Одне волокно міцне, два волокна міцніші, три волокна ще міцніші. Чим більше волокон разом, тим більша їх тривалість. — В злуці сила!“ Цей напис був адресований мені, як тодішньому старості „Українського Сокола“ в Подєбрадах.

Побачивши цю світлинку з мудрою пересторогою нашого Ярослава, пригадав я собі відданість побр. Боберським української еміграції в Подєбрадах. Мені разом із членами Управи припала честь привітати його на двірці. Перед тим я, ані інші подєбрадські побратими, не бачили побр. Боберського. Допомогла нам світлина. Справа! Пізнав я його візаву. Хопа певна, тривання тіла зовсім військове, погляд бадьорий, голова вгору, — таким побачив я його вперше в житті. — „Гаразд, побратиме професоре!“ Почувши поодороження, проф. Боберський став „струнко“ і вислухав представлення і привітання іменем Т-ва „Укр. Сокол“ у Подєбрадах. У відповідь на це гість мовчки стиснув нам усім по черзі руку і щойно після цього сказав: „Гаразд! Дякую, дуже мене тішить“. І годі. Скоря кроком пішли ми з двірця до Української Господарської Академії. Огляд цієї високої школи тривав до вечора. На вечір улаштувала Управа Академічної Громади доповідь проф. Боберського — „З життя українців у Канаді.“ Після ви-

кладу відбувся в одній ресторації товариський сходина „Укр. Сокола“, на якій були м. ін. запрошені пластуни та січовики.

Сходина тривала аж до першої години ночі. Майже три години без перерви відповідав побр. Боберський на численні запити. Особливу увагу звернув на себе запит одного провідника подєбрадських пластунів — „чи потрібний „Сокол“ на українському селі?“

— Що може бути кращого на нашому селі — почав І. Боберський — як ванту косу та йти косити, або — „ану, Іване, візьми — во вила та кидай гній на вова, або подавай снопа на стівки!“ — Руханки на селі не бракує і то корисної, бо при цьому виконується господарська праця! —

Нас така відповідь надзвичайно здивувала, а в пластунів обличчя проясніли. Бо якже! Найбільший український совільський авторитет, творець кращого Сокільства — нараз засвідчив, що на українському селі „Сокол“ зайвий. Справа проста. Фізичної праці аж забагато, отже селяни і без спеціальної руханки будуть здорові і міцніми. Але після короткої наваля побр. Боберський продовжував:

— При цьому але раджу не забувати: щоби мати змогу тільки собою розпорядити, щоби не бути тим ванше поірно-слуханням Іваном, кожному кожний може встромити вила до рук і наказати кидати гній або подавати снопа, треба мати силу духа, відвагу, свідому волю до злуки і карності. Треба мати розвинене почуття спільного чину. А цих чеснот ніхто не роздає. Їх можливо лише в собі виплекати спільними — в гурті — вправами тіла і духа, себ-то так, як це роблять справжні соколи. —

М. Проходова.

Сокільське виховання і руханка жіноцтва.

Завдання Сокільства-виховати нові покоління ліпших, фізично і морально здорових людей. Здорові батьки мають звичайно здорових нащадків. При цьому здоровля матері передовсім. Проте існує хибний погляд на жінку, як на безцільне створіння. В дійсності на це „безцільне“ створіння покладає природа тяжчі завдання і більшу відповідальність, ніж на чоловіка. По-перше жінка має тяжке завдання породити дитину і

відповідальність цього обов'язку дуже велика. Тому вже від дитячих років майбутня жінка-мати повинна готуватися до цього обов'язку, дбаючи про нормальний розвиток свого тіла. По-друге, вона має не менше важливе завдання — виховати дитину. І для дитини мати має бути втіленням усіх чеснот. Авторитет розумної матері буває первісно для дитини понад усе.

На жаль жінка в родинному спілкуванні по-

ствалена на друге місце. В боротьбі за особисте існування вона часто виконає різних хитрощів, використовуючи часто примхи так званих „мірних“ сотворів-мужчин. Це явище недостойне високого призначення жінки. Чи може вона бути зразком для дитини, що пізнає хитрощі своїх батьків із їх рухів і а образів? Деякі з нас! Замість виховання нового кращого покоління, адатного до отвертої боротьби, витворюються генерації улесливих крутій, для яких понад усе буває задоволення вузько-особистих забаганок, а саме шляхом принатурення до можливих обставин.

В матері мусять діти бачити свій ідеал. Тому жінки-матері повинні вивчатися любовою до свободи, самопошаною, щирістю почувань, сміливістю, свідомістю національно-громадських обов'язків, єдності та кярности, адатністю до самопожертви і свідомою любовою до Батьківщини. Бо коли цих прямих не матиме жінка-мати, то не плекатимуться вони ні в родині, ані в національно-громадському житті. Виє від родини мусимо почитати а нашим гаслом „все вперед, всі враз“. Коли не буде правдивої свідомої любови в родині, не зможемо її виявляти і в суспільному житті. Найбільшу ініціативу та творчість а цій площині може виявити власне жінка. А шляхи до цього вказує нам Соціалізм.

В одній мірі, як мужчійні, жінкі мають бути владною силою духа та мізлаги. Бо справді велику силу духа мусять мати, напр., самітні жінки, щоби витримати чесно і переможно в сучасній життєвій боротьбі. А ще більшу силу мусять виявити матери — самітні, щоби виходувати і виховати свою дитину або її дітей.

Навіть а галузі плекання військового поготілля жінка не може залишатися байдужою. Слава тій матері, що виховує для нації міцного і відважного юнака та а гордістю готова ком-

ної хвилини вярдити його на поклик Батьківщини! Честь тій жінці, що а погордою ставиться до мужчини — боягуза, який уникне від чесного виконання свого обов'язку супроти нації а хвилину небезпеки.

Для успішного виконання цих важливих обов'язків жінкі потрібно постійно добути про своє тілесне і душевне адоровля. Як це робити?

Переважаюча більшість жінок переобтяжена дрібними господарськими працями і турботами та вихованням дітей. Сучасні умови життя не сприяють збереженню адоровля, а навпаки його зівчат.

Збереженню адоровля значно допомагає соціалська руханка, що приступна для всіх дівчат і жінок без огляду на їх вік, заняття і соціально-мастковий стан. Коли жінка чи дівчина захоче, то завжди зможе знайти собі три години тижнево для руханкових вправ. Руханка плекає і зміцнює тілесні її моральні сили. Руханкою людина омолоджується для дальшої праці та боротьби. Руханка служить також найкращим засобом для плекання правдивої жіночої краси.

Але жіночу руханку, руханкові гри і забави дівчат і жінок треба принатурити до тілесно-душевених своєрідностей жіночої істоти та до природних завдань жінки-матері. Жіноча руханка мусить визначатися „жіночістю“, ритмікою і красою. Вона має провадити до гармонійного розвитку тіла і зкїчення нервової системи. Спільні вправи а залах або на майданах руханкових організацій розвивають свідомість сестерської солідарности і кярности та обєднують дівчат і жінок для спільного чину.

Спільні руханкові вправи дівчат і жінок приносять не тільки особисту користь для учениць, але дають також великий хосен для загальнонаціонального добра.

I. Воберський.

Сніг на горах.

— Панно Юліо, знаєш вас на гору лещети? — Ні, а слава виїхала. — Алеж, що кажете? Я бачаю а власні очі, як лещети рухалася, а ви лише стоїте на місці. — За такі виступи заслужите на гору. Станьте навколїшам і притягніть мені реміньчик на лівою лещеті, бо він розірвався. —

— Добре вам так, панно Мансе, маєте кяр! Не починайте а лещетарівка. З горою дають собі раду, не то а вики. Ви менший від гору. Тепер станьте на колїно. —

— Виє стою. Слава лещетам панно Юлі! Виїхала на свій верт гору; але реміньчик бунтується проти тької праці. — Виє все а порядку! Лещет тремлетесь міцно. Можна ітати на другу гору. — Чи міжно мені встати? —

— Можете встати, але маєте волїшнитесь. —

— Чи всі кїє на веру? — Всі шетеро. —

— Тепер, панно Мансе, свавіть нам лосиво що то за високий шпаль вліво на кругляки горами на шідель? —

— Це гора Сторич, гостро зкїчена, не стїєне цувру. Але не раджу кувати. Це не цувор, а сніг. Не солідкий і досить холодний. —

— Як високий може бути? — Вищий від цієї гору, на яку ви тепер дісталися. Здається мені, щось 2.050 метрів. — А це гора перед нами? Хребет має довгий, може на кілометр. — Це Козонича. На снігом вигляда нею білий кїє, що лежить на луці. Довжина на 1.480 метрів. Як би цей кїє встав, було б ще вищий. Далі вправо простягається шерб між горами. В цій шербі лежить місточко, де пан Данко кувив шпальду, бо був голодний. І мав для кусняк. —

— Пан Данко все має аветит. А що це за гора вправо? —

— Це Доберча. Виглядає, як величезна шпаль а білого баранца. Її висота коло 1.520 метрів. Між Ко-

зоничаю і Доберчею видно на підняв річнину. Там а снігу лежить місто Країв, де ми пересїдали а потугу до потугу. Ще далі лежить Любляна, а ще далі, на три години — не на лещетах, але літником — Адриатичне море. —

— Країв бачимо, але Любляни не видно. —

— Любляни не видно, бо схована за горами. Її нависають білою і а мав вона сарака біла. Сніг прикрив усіх 80.000 мешканців. —

— І повітря тут часто немаче хрипталє. —

— Пахне від сїєности. Легкі віддихають, немаче хотїли набрати шпорова на цілий рік. —

— Сніг одержує сїєбасті плакші. —

— Панно Людвїк говорить про воду. —

— Прошу слухати: який вал снігу перед захистом? Як би не лещети, місто а міста не поклякало а вми на горах. —

— Скїльни сніговий ізор і сонячний промінї! Смерек припоронені снігом. Яка краса! —

— Молок набрав шпоро, а шери сили. —

— Панно Людвїк, або який аветит від прогуляк на цю гору. Можеб ви дітали до захисту подїтись на кїєб, припоронений маслом і шпичкою? —

— В цій оклиці нема конєк. Чи панно кочуть із аветитом? —

— Панно Данку, то вам обїралося! Лещетарїє мають гумор. Треба подїкувати за таку честь. Раді добрі, кїєк ви лещети. Ваші вярда прирвані пан до скарю. Поїдемо до захисту та кїє все, що знаїдемо. —

— Пан Ваню провадить далі. Він мало розважлив, але також хоче іти і шери дорогу. —

— Добре. Поїдемо вправо — західний шад. Можливо благоучо дітати. Пан і шпоро, ідемо просто шери. Зупинимося перед захистом. —

У Словенських горах — Карпатів.

Січень 1935.

Джерело енергії.

У руханковій залі стоить 26 соколів у рядях по чотири. Начальник скінчив у 20 хвилин вправу відлітуч і закінчив руханків доцільно уложеними вільними вправами, що прагнували рухи думці, рухи вонкі із шаблею або багнетом, рухи матросів-плавців або веслярів та рухи стежників, що полюють за дичиною. Всі жваво розворушались.

Потім широко розставлені члени руханків зсунулися, висонали похід вперед і назад, заходили вправо і вліво, та перебігли в один ряд, в якому більші руханки стали праворуч, а менші — ліворуч. Цей вперд тривав чотири хвилини і закінчив у руханків приємне почуття громадської єдності, що призводить до сил, коли гурт єдиномисленно і блискуче виконує наказ свого власного проводу.

Начальник розділив ряд на три відділи, перебравши провод над першим відділом. На чолі двох інших відділів стали проводники вправ. Начальник коротко наказав: перший відділ вирівняти на коні, другий на перстені, третій на шаблени! Відділи відійшли до своїх приладів.

Начальник, стрункий і руханковий побратим із гучним тілом, веде свою вісімку до коня. За його наказом усталиють руханки коня вперек, розстелиють шабляку і кладуть ністок. Начальник покладе вершу вправу: „перескоп армізмово калю в розбігу, відбій обома ногами“. Ноги направлені в колінах, злучені разом — відлітати позад шню коня і квітати на другому боці, внаслідок чого малює трапезиш. Права рука русить в останній секунд наблизь сидла. Треба скочити з легким присідом, випроститися і відійти до свого відділу. Вправа скідає на вправно.

Провідник другого відділу, високий і сухорильний — стоїть в своєму вісімко коло перстеня. Розстелив шабляку, дає віслучно. Провідник лонить обома руками перстені, дробить ногами влад підбігав вперед, відбивається від миства і ачиння годдатися. При комому розмаїті вперед відбивається він вогама. Його вісімі жваво на раменах то зокругаються, то вирівнюються. Випроставши в колінах тіло вилітає високо і з розмахом повертається влад немале великий мистник. Напружені м'язи стають гучними, немов гучна крика.

Третій відділ в своїй широніччя і кресленнях провідником стоїть перед шведською шаблею. Тут невогрібні шабляки. Перша вправа: „стати при своїй шаблени, вквітати лівою рукою за шабел рівно в рівнені

і вигнути калюб вправо“. Весь відділ зоравали парю. М'язи ніг і рук напружені. Парюв примушують тіло до гучності. З хребта починаючи, дає шабляка добру шлолу цілому тілу. Хребетний стовп — це цілим, якою проходить через від мозку до цілого тіла. Руханки дає шабел на шабел, руханки найдоцільніше вигинає хребет.

Описані вправи трьох відділів продовжуються вісім хвилин.

Начальник кличе: „перша зміна!“

Відділи чергуються від коня до перстеня, від перстеня до шаблени, від шаблени до коня.

Провідники погануть вправа, а руханки їх по черзі виконують.

За дальших вісім хвилин чути наказ — „друга зміна!“

Відділи знову мінють прилади. По обох змінах ставають руханки прилади на своє місце.

Начальник кличе: „всі три відділи до кола!“ Гра „полай далі“. Руханки творять коло, ставлять тісно один коло другого — обличчям до середини. „Вартівник“ стоїть в середині кола і має залити на руку того, хто тримає в своїх руках м'яча. Тут треба добре вилізати, бо всі руханки різномірно вилізати руханки рамен буцім-то мають м'яча та стало передати його далі поза своїми плечима. Кого „вартівник“ вилізати з м'ячем, той іде до середини „вартувати“. Ця весела гра продовжується 4 хвилини. Потім начальник наказує: „да мною калю гучним“. Коло розважалося в чергу, що іде за начальником.

— „Вігом руш!“ Черга русається легким бігом навколо залі та випроставши вперек залі.

— „Рамена в біт!“ Як птахи в простигнутими вправами летять 26 руханків за своїм начальником. — „Рамена вгору!“ Бігці переносять рамена лухом вперед вгору. — „Руки на карк!“ Черга біжить з долонями на вгору. Лікті розставлені широко вбік. Грудна клітка віддає своєю повною силою. Від бігу стає руханкам гарче.

— „Кроооо!“ „Рамена вниз!“ — Черга ступав звичайним ходом ще приблизно десять кроків. — Начальник закінчив вправи оглядом „Гаразд!“ Освіжені, зміцнені та підбадьорені, повертаються руханки до своїх бігучих справ і занять.

У руханковій залі вони знову набули нової енергії до життєвої боротьби.

З хроніки укр. Сокольства за кордоном.

— Прага (Сокол). 29.XII.1934 чета побратимів уяв односторонь творила (спільно з чотирма укр. властивими) вочесну варту при церквиній навадзі (в „Гусовому Домі“) по бл. п. 6. Президентів Української Держави — проф. М. Грушевському, 12.I.1935 Укрaina Союзу утварила засудити комісії: 1) руханкову, 2) культурно-освітню, 3) господарську та 4) впердочну. 14.I. склала Укрaina співчуття „ЧОС“ в приводі смерті бл. п. побр. В. Штепанка. Представники Союзу взяли участь в його похороні (17.I) та в жалобній траурі „ЧОС“, на якій промовляв побр. староста Союзу.

Академії (X.XII.1934) і III. Зідані (9.XII.1934) Союзу присвятили академії орган „ЧОС“ — „Sokolův Věstník“ (ч. 1/1935). У ч. 4. тогож часовасу вгадано про участь укр. Соколів у похороні бл. п. побр. В. Штепанка. Згадка про Академію Союзу повністали були в грудні ж. 1934 майже всі більші чеські щоденники в Празі.

— Прага (Гвіздо). На Зборах Гвізда 26.I. після звітів і удалення абсолюторії попередній Управі та Ред. Комісії обрані побр.: проф. М. Любінецький — старостом, інж. В. Дарган — містостаростом і культ.-оск. реф., Ф. Коргоць — начальником, Топольський — секретником, Крупа — господарем, Паламарчук — вист. справником; сестри: І. Пасвицька — справничкою і Антопанчикова — начальником. Заступниками до Управи побр.: інж. Гаміський, Лозовик і Продав. До Редційної Комісії побр.: д-р Я. Якубіський, Рубиневич і Пасарів. Продовження Зборів було відсунуто на деякий час в огляду на порушення справ перебігу III. Завангу.

— Ліберець (Гвіздо). Руханкова діяльність гвізда успішно поступав вперед і скількість членів з кожним тижнем збільшується. Загальні Збори призначені на 17.II. о 9 год. в залі „Чеської Бесіди“.

Оповістки Управи Союзу.

13. січня 1935 втратило чехословацьке Сокольство дуже заслуженого і невтоманого діяча в різних галузях сокольської чинности — бл. п. побр. Віценца Штепанка. Вонрека успішно буди його праця в господарських відносинах „ЧОС“ (Чехословацької Сокольської Громади) Польщини (нар. 14.VII.1889 в Остржихизких коло Пардубиць) внаслідок чого лагідною відчею і винятковою працедатністю. Ще в останніх тижнях свого життя діяв він жваво діяльністю українського Сокольства, що в особі Польщини втратило свого працівника.

Вічна йому Память!

* Про сучасний стан, організацію і склад Управи „Сокола-Павьян“ у Львові та нашого Союзу інформую коротко (ст. 102—103) „Sokolův robenka 1935“, що вийшла накладом „ЧОС“ (квіт. 10.—квіт. в Празі). Бажаємо, щоб організації всі функціонари Союзу і гвізд приклали собі що вартісну і дбайливо вгляду публікацію.

* Загальні руханкові вправи побратимів, сестер і доросту (в рамках спільних вправ для членів Союзу в цілому Празі) відбуваються щонеділі між 10—11^{1/2} год. в залі „Працького Сокола“ (II. Zita ul.).

* Згідно постанови Управи Союзу в 12. I. 1935 передана органу Союзу „Українській Соціал“ обов'язкова для всіх членів Союзу.

Наслідком цього річн членська вкладка до Союзу (без винятку) збільшується на 16.— кч. (б.— кч. вкладки і 10.— кч. передплата на „У. С.“). Безробітні та цілковито нематеріальні члени Союзу можуть звернутися до Управління Союзу (де в гнізді Союзу, там лише через гніздо!) в умотивованім проханням про відсунення рішень зверхників передплати або о цілковитого звільнення від неї на певну dobu. Звільнення від передплати „У. С.“ члени Союзу одержуватимуть часописом безкоштовно.

Від членської вкладки б.— кч. річно до Союзу ніщо з членів не може бути звільнений.

Загальну вкладку (16.— кч.) можна перевірявати і 1/2-річний раз наперед.

* Від 24.XII. 1934 до 1.II. 1935 надіслані до каси Союзу ошертки в сор. ч.: I. На збр. Сою. за Кордоном: ім. П. Цісар 50.—, др. Я. Якубівський 50.—; II. На пресок. фонд „У. С.“: ім. В. Дарган 60.—, С. Чайка 10.—. Дякуємо!

Цікаві цифри.

„Чехословацька Соціалістична Громада“ („ЧОС“) об'єднувала на початку 1934 р. в 2957 гніздах („самотах“) і 219 філіях: 266.145 членів, 116.746 членів, 62.604 дум доросту (32.170 хлопців і 30.434 дівчат), 127.258 учнів і 149.912 учениць, разом — 722.665 учасників і учасниць організованого соціалістичного руху.

„Союз Сокола Королівства Югославії“ (повстав на підставі державного закону в 5.XII.1929) має у 1933 р. 25 округ, 928 (у 1932 р.—1914) гнізд і 1.070 (у 1932 р.—921) сімейних дружин. В 1933 р. має Союз: членів — 134.536 мужчик і 23.354 жінок; доросту — 30.469 дум; учнів і учениць — 92.794; рухівців (маль для руханки) — 195; літніх грець — 254 і дитячих садків — 449.

Болгарська руханково-гімнастична організація „Юмак“ розташована на 8 округ і 83 осередків (по 7—13 в одній осередку). За останніми статистичними обчисленнями „Юмак“ у 1932 р. 178 гнізд і прибл.: членів — 42.000, членів — 28.900, доросту — 58.000 (36.000 хлопців і 22.000 дівчат) та 38.000 учнів і 45.000 учениць.

Збірка на „Український Майдан“ у Львові продовжується вже 24 роки. В 1934 р. зібрано було 2.821-46 гол. п. Єдиний на цій українській землі — національний український майдан для руханки, спорту, адлягів і масових національно-громадських урядів ще досі не вивулений!

Голос Сокола про „Пласт“.

(З приводу газети про „Пласт“ в кч. „УС“—„Куди йти“)

На мою думку „Пласт“ має цілковито відмінний шлях для досягнення сильшого в Соціалістичнім Цілю. Пласт, так би мовити, оживає нездорові зміни в соціальному середовищі людства, як штучний витвір і спертосу свій рух до природи. Яко туди спостерігати природні соціальні зміни в середовищі рослин і звірят. Там він бачить гармонійні процеси боротьби за існування, що приводить до поступу, до більшої досконалості нових поколінь. Пласту серед природи відчуває красу життя, що його приваблює, захоплює і відносить на вищій шабель духовно-моральної досконалості. Ціліста (ає пласту до храму природи, до ліса — в його спокійною відлужкою старих паростів, а його майже сталою рівновагою співжиття пануючих, співпануючих і пригноблених, з його багаторою різном молодих паростів — в їх бурхливому та своєрідною „національною“ (між деревними породами) і „соціальною“ (в межах однієї породи) боротьбою за буття, — яде, щоб після праці та руху при вечірній затурі прожити найкраще містичний вистрій в тишино-каміновому середовищі. Пласту не лише рухається серед природи, але також учиться в неї та багачею знає.

Пласту-молодих живе більше почуттям, ніж розумом. Інакше і „Сокол“. Соколи, не виходячи з людського середовища, знаходить спосіб звідняти свої фізичні сили, щоб гартувати душой. Більше розумом, ніж почуттям — стремить Сокол до добра, вкладаючи не стремління в певну систему рухів.

Мета у „Соколі“ і „Пласту“ однакова, але шляхи відмінні, хоч дуже часто рівнобіжні.

Слід бачити, щоб в „Пласт“ належала до гурту руханкових товариств (соціал), заховаючи внутрішню свою волю незалежності.

„Пласт“ — це не лише „заборювання в наметі, давнина змаць, польові вправи та ін.“

„Пласт“ — це окремі сит ювацького запалу, своєрідних переказів і, мова, містичних почувань — разом із спокійним культом побратимства та урочистою обітницею — присяги.

Отже і в цій площині „Пласт“ належить до руханкових організацій, хоч „Пласт“ — це ще не руханка.

Між „Пластом“ і „Соколом“ (і іншими) не може бути конкуренції, — лише співпраця, бо вони завжди себе доповнюють.

В. Прохора.

Подарунки надіслати до Земельного Банку у Львові (вул. Словоцького, 14) на конто ч. 500.170 з приміткою „Банку Українського Городу“. У ЧСР. можливо також надіслати складовому Союзу ч. 10.727 (Союз Українського Соколіства та Іванісмі, Прага) з приміткою „Укр. Майдан“.

Спеціаліст дитячих хорів
Др мед. ЯКІВ ЯКУБІВСЬКИЙ
був. сек. лікар і. чес. дитячої лікарні, б. лікар і. чес. дит. лікарні на національній дит. лікарні в Празі.
Ордину від 8—10 і 14—16.
Leč. fondy, št. pořízbovna (Čst.)
Praha-Bubeneč, Korunovační z. Tel. 747-72.

OBSAH: F. Moroz: Síla v celku. — M. Prochodová: Sokolská výchova a tělocvık jen. — I. Bobers'kyj: — Hory pod sněhem. — I. Bobers'kyj: Pramen energie. — Z kroniky ukr. Sokolstva za hranicemi. — Zprávy výboru Svazu.

„Український Сокол“ виходить на зачатку місяця крім червня а серпня. Майте і видавцям Сваз українського соколіства за Іванісмі. Ріді редакційнй круг: Відповідній редактор інг. Платон Чізар. — Новинові газба поволена Фед. р. а т. йа. 106.921/VII-1934, подіваці поїт. ітід Прага 66. Тішкем F. Normana, Прага XII.

Rudskill
Сатурнський Виставковий
Аранж
№ 0-18246
Rusk
Záhradní

УКРАЇНСЬКИЙ СОКОЛ

ЧАСОПИС СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКОЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

С. Русова.

З далекого, давнього...

Тепер, коли руханкові вправи і фізичне виховання стали мабуть пануючою течією в сучасному житті цілого світу, починаючи з селянської хати і кінчаючи палацом якогось мільонера, — тепер, кажуть, дивно собі уявити ту добу, той час, коли всі люди не були між собою зв'язані товаришескими відносинами в численних гуртках соколів, пластунів, січовиків і т. д. Сьогодні мало не всі хлопці та дівчата, починаючи трохи не з дволітнього віку, ставлять собі найпривабливішою метою вміти підскочити на 5-6 метрів угору або перемотати чужий гурток, напр., у славетній грі гошей! Навіть старі чоловіки й жінки радо одягають сокольські однострої і карнами лавами ідуть вивалити на роаологіх майданах свої руханкові здатності.

За наших часів — майже 60 років тому — на Великій Україні не існували сокольські товариства і взагалі руханка не була поширена. Вперше пізнала я шведську руханку в 1873 р., коли мені довелося її провадити в мойому „Діточому Саду“ в Києві. Дітям дуже подобалась початковий вправи: ручки угору, ручки в бік, піднімання ніжок і т. д. Подобалося це і батькам, що приходили дивитися на ці вправи. Всі розуміли, що це корисне для дітей, але й думки не було у нікого про те, щоб руханкою могли займатися студенти або взагалі дорослі люди.

Але ось в 1874 р. приїхав з чужини до Києва молодий український вчений, приїхав з молоддю гарною дружиною, що важок виглядали справжніми європейцями серед нашого тогочасного провінціального суспільства в Києві. Це був Зібер, відомий соціолог та економіст. Він був членом „Старої Громади“ і відразу після приїзду висловлював своє здивування: як ви можете не вправляти щодня? Про це запитував він таких мудрих і старих учених, як В. Антонович або Житецький. — „Сидите над книжками по цілих днях і не осміюєте своє тіло руханкою“ — запитував Зібер — „деж ваша руханкова зала, де ваші руханкові прилади?“ Ну звісно наші історики та філологи насмішували слухали еретичні розмови „онімеченого“ українця.

За деякий час Зібер знайшов чудову залу при Великій Володимирській вулиці, знайшов свідомого чеха для провадження руханкових вправ і так повстала в Києві т. зв. „Зала для шермування і руханки“. Ну вже хай би вчений соціолог сказав собі „на кобилу“ або ліа на драбину, але також і гарна його жінка не від-

ставала від нього ані на крок у спиртності рухів. Хоч і цікаво було нам, дівчатам, дивитися на ці вправи, але казали нам приходити не інакше, як у штаних!.. А наше покоління було так надзвичайно соромливе!

Першою сміливою жінкою, що пішла вправляти руханку, була Христина Вовк, також дружина відомого нашого соціолога. Цей чоловік там уже був перед тим і навіть мене підмазав, щоб я рівном вправляла. Коли я придбала собі руханкове одніє, також прийшла до тієї „Зали“, а там уже було повно наших: увесь гурток Вовка — т. зв. „гави“, більш „еманциповані“ дівчата та ін. Дивлюсь, а тут Житецький з розбігу бере „дистанції“, а грубешний наш лікар, дуже заспанавшись, виліз аж на гору якогось стовпа. І весело і соромно... Українська мова думав і бачу, що Вовк підчас руханкових вправ провадить конспіративні розмови... Чому ж не вправляти, коли разом із тілом і душою має свою втіху? Деякі ортодоксні українці спочатку соромилися признаватися, що вони ходять на руханкові вправи, і тому нерідко казали, що вони ходять вчитися шерму, бо це, мовляв, злише придасться...

..

Часи змінилися. Фізичне виховання завоювало собі визначне місце в житті культурної людини. Сокольські організації мають славетне значіння. Приналежність до них є адебільшого, мовляв, легітимізацією на фізично розвинене тіло і морально дисципліновану душу. Але бажано, щоб наші молоді і старі Соколи не забували — на своїх руханкових майданах і в своїх руханкових залах те саме гасло — Україна —, про яке в XIX віці Федір Вовк мусів дбати конспіративно.

Ви, Соколи, повинні сміливо, отверто та мужньо піднести його високо.

Зброю можливо легко заплатити; нарід можливо за недовгу добу задовільно вишколити і натхнути, але тілесні прикмети неможливо йому настільки прищепити; тут лише довголітня чистота може мати рішальні вислід.

Мирослав Тирш.

Нас було мало, але апостолів такої не було майже: ясна голова, знання справи, рішуча воля, брак страху перед смертю — це величезна сила.

Т. І. Масарик.

До старших українців у Празі.

Майже у всіх прямих соціальних рухах вправно в окремих гуртках т. зв. „starý garda“, себ-то побратимів у віці від 35 до 70 років. Їх вправи не бездоганні, хоча серед них зустрічає і ті побратими, які на кривних аматинних вправах разом із молодими. Для прикладу згадаю про себе самого. Перед двома роками, коли мені було 44 роки, я вступив на окружних аматинних в Дібіні та осягнув у вправах на приладді з жовчавих 100 точок слідуючі результати: на поручках 96, на дрючку 91, на перстнях 93, на коні з лучками 94 та у вярних зімноруч 98. Цього можливо досягнути лише сталою участю у вправах. У якому вона в останніх двох роках була 100%, — не.

Коли в минулому році почав з крім цього точно вправлятися в „Українському Союзі“ в Празі, обіймає вості в ньому гурток старших. На малю до сьогодні не погодився ні хто, хоч діяльність „Укр. Союзу“ в Празі була саме в минулому році дуже поширена, а на спільні вправи ходили 26 побратимів і 6 сестер.

В чому лежить причина байдужості до соціальних вправ з боку значної більшості українців у Празі? Дарують, як що слуху прикладу: у вигідності та засіданнях! Обидві ці обставини німк неможливо виправдати, бо перша з них приймаючу, яку можливо скоро і легко усунути, німк трохи доброї волі, а друга, як що не в нас і в насій надбана до попередньої приймає, то на кожній випадок не в від неї далеко, бо в недалеку перед обідом, коли відбуваються згадані спільні вправи „Укр. Союзу“, — значайно німк засідання не відбуваються.

Ми старші, що систематично і стало вправляємо, не нарікаємо німк на боді в кривних або „поколдованих в боді“, спино чудно, імк з поштитом, радо атанцюємо з молодими та від серця засміємо, радімо з життя, всімк турбота усуваемо бодіорня соціальних

гуртом, радімо, коли можемо один другому допомогти, не ставмо старими нарікалками, не турбуємося, що нам утратити роки, а при цьому радо підпорядковуємося дисципліні соціальних дисциплін та почитуємо себе дуже шасаними, коли бачимо, що молодші ставмо лінивши людьми, вчать розумно жити та ідуть справним шляхом на прикладом проводу, німк апошні доірінють!

Чи думали німк над тим як, які не вправляєте та всі старші німк, що власне ви потребуєте більше руку, бо німк німк — щоденним висиджуванням у канцелярії, школі, каварні чи їдальні, — переважно у місцях недорозумк, — не мають тімк життєвої енергії та сіміости, як у наших молодих роках? Чи ви не роздумували над тим, що сьогодні, коли справа починаєте старітисе, будуть множитися різні недуги й хвороби, з ними мало відірно тімк також боретисе? Чи ви німк настільки байдужі до власної власної долі, що не дочите собі усидловити німк вину, німк шкодите власному здоров'ю? Подивітисе на наше тіло і не бажайте собі, щоб цей образ дістався на фотографічну плівку! А потім придіть до нас і подивітисе — чи шийдете в ризанкомк залля і серед найстарших німк руковоєні щось подібного! Кожен з нас сміливо ставмо перед фотоапаратом. Запитайте нас, хто з наших літарем, — тоді діставте скромну відповідь: поруча, дрючок, перстень, конь, вярні зімноруч!

Прону нас, подивітисе на себе самих, відіть іншим німк досі шляхом у наших же особистих справах і в пенсії, що скоро зустрінемося, бо ще не запізно! Пошпріть наші ради, поширїть раді здорових, карних, адоволенних і морально щасних людей!

Гаразд!

В. П.

Сокульське виховання.

Виховання розвиває добрі природні прирмети людини. Належним вихованням можливо викорювати навіть такі інстинкти та нахил. Багатство і різноманїтність немк людської волі та розуму дають для цього могутні засоби. З усіх галузей виховання нас найбільше цікавить національно-етичне виховання, звичане з тілесним удосконаленням людини. В ньому треба стремїти до виконання гармонїї між тілесним і душевним еством людини. Розвивуючи одне, не слідмо занедбувати друге.

Першій основі виховання дав родина. Про розумне виховання дбав школа. Але цього ще замало. Тому в справі виховання зстручюють ще різні культурно-освітні організації та передовісіа церкви. Останні шідуться майже виключно лише моральним вихованням.

У національній державній школі і церкві можуть в значній мірі адоволенити духовні потреби нації. Але для повнозрелої нації головна праця в цій ділянці впадає передовісіа власним культурно-освітнім товариствам. У нас вони виникли від власною „Прогресі“. Проте „Прогресі“ навіть при найбільшому їх розвитку не можуть власні освітити все культурно-життє нації. Тому чимало різних організацій з професійним, становим або еспівіачним характером мають у себе культурно-освітні референтури.

Ми відомо, ризанкомк товариства прагнуть до пінесення на вишій щабель фізичного і морального здоров'я, а тому засвоюють — де можливо — культурно-освітні відділи на чолі з виконанням. Завдяки останньому дуже важливій та відповідальній. Дбаючи в першу чергу про моральне виховання членів товариства, виконанк нас користуватисе повагою духовного батька, а тому повинні відпоідати своїмк моральними прирметами цьому високому призначенню. В своїйому поступованні він мусят бути вразом для усіх.

В той час як начальник дбає про особічний розвиток тіла, — виконанк шідуться духовними виконанк, що виходять від серця. Наслідком співпраці обох гармонійно завершують з здоровому моральному наставленні ризаномк чи ризанкомк.

Ризанкомк товариство мусят творити німк еспівіачну родину. Для цього однієї товариствості ще мало. Щирість, взаємне довіря та велике братерське чи сестерське почуття членів товариства служать від-

ставами для створення морально-здорового ядра в товаристві.

Моральне виховання є складовою частинною соціальної ризанкомк. Маркося Тарш сказав, що сила, адобути ризанкомк, захоується моральністю. Хто шийде неморальністю свою сімість і сімк, той не є справжнім Союзом. Точність і моральна чистота мають цілувати кожного Союзу. Сама ризанкомк без належного виховання волі, розуму і почуття, без глибоких національно-етичних основ, — не послужить на добро нації.

Виконанк повинні стремїти до виконання серед членів товариства правдивого братерства. Чи пак, чи не пак — всі ми різні, як люди. Треба оцінювати людину не по тому, що вона має на собі чи в кишені, але по тому, що вона має в серці та в голові. На вярках, на адягках, в приватному житті багаті та бідні, без різниць станових, титулів і посад, — супроти себе завжди залашують стало побратимами і сестрами.

Гасла Ідріміха Фігнера мають бути дороговказами в чинності виконання. Фігнер казав: „Хай нас звикне з німк ризанкомк любов до Батьківщини, любов до нашої справі. Будьмо товариством згідним, щоб ми не роздумували ні поглядів політичних, які релігійні... Замовний хай буде братом того, кому дали менше судяла. Хто працює для добра Батьківщини розумово, хай буде ширим побратимом тому, з кого доволі вертні моволюми від чесної праці.“

Це лише дороговкази. Наслідком чинності виконання належить від його власного прикладу. Не кожний може бути виконанням. Людина освічена, чесна і широдля, але хоробливо дивїтня, — німк може образити те, що вишїсь побратим не так поклонився, чи не так подивився, чи щось про нього в еспівіачному висловку, — не надасться на виконання. Виконанк, який почуває в собі моральну силу, для нього загальна справа понад ус, — зможе шідити з любовою і до найбільшого нешукатця, по-братерськомк пробачити його провину і викликати в нього довіру до себе та добре бажання стати лішим. Во виконанк не є судилом, лише літарем харів душі.

Важливим завданням виконання є усунування з життя товариства власної суспільної болісесі: гручно-партийного розбрату. Ризанкомк товариство приймає до своїх рядів усіх: „драних“, „літарем“ і партійно неорганізова-

нат; православних, католиць і безконфесійних. Шануючи свої особисті партійні чи конфесійні погляди, кожний член товариства має шанувати погляди інших, бо вони людського духа надто різноманітні і їх неможливо вкласти всі разом до якоїсь сировини. Кожному тільки мати свою „сировину“. Але там, де розбещений егіптян та бразилія розкладано загрожують буттю нації, там мусить понад усіма особистими поглядами шанувати український соціалістичний закон, що добро Батьківщини — понад усе.

Як чинність начальника, так і праця виконавця, повинна мати гуртовий характер. Виконавець організує культурно-освітній відділ, що особливо тісно співпрацює з відділом руханкових провідників.

Культурно-освітній відділ руханкового товариства не втручається до чинності загальних культурно-освітніх організацій, не конкурує з ними, але може — де слід — з ними співпрацювати. Де такі організації безділні

ні або хоча не існують, там культурно-освітній відділ організує при своїй товаристві драматичний гурток, хор, загальну книгозбірню і т. д., поширюючи свою працю і на не-Соколя.

В своюжому постійному стремленні до краща, добра і правди, виконавець веде за собою всіх членів товариства на шлях до лішого майбутнього. Як він для свого товариства, так і всі члени останнього повинні бути прикладом для загалу з поступованні свідомих громадян української нації. Лише для руханкового товариства добуває до себе довіру й повагу та буде успішно привертати нових добрих членів. Останніми — по прибутті їх до товариства на існуючу добу — повинні по-братерськи опікуватися виконавець і начальник. В ідеологічному соціалістичному курсі перед складенням урочистої соціалістичної обітничі (присяги) має бути алегана свідомість шкідливості і приваблює чинної співпраці для добра Батьківщини.

Воя Платасова.

Сокольські почини українок в Празі.

Вже в першому (1922) році мого побуту в Чехії аніжувала була мене соціальна організація. Почала в тоді ходити на руханкові заняття і з радістю проводила час у руханковій залі. Сильно було сміху, дотепи, радість! Запросила туди і також декілька моїх приятельок і ми всі були задивлені. На жаль ніякось ніякось унеможливили для мене участь у руханкових заняттях. Студії на університеті не дозволяли мені продовжувати заняття в „Соколі“. І щойно за чотири роки відмовила я була від членства в „Соколі“ та систематично направляла в 1926—1928 р. р.

В той час українські студентки в Празі заснували були самостійне українське соціальне (жіноче) гніздо при „Прагському Соколі“. Було нас 10 сестер. Прагський Соколом була нам виповнена руханкові одні та авеншені членські вкладки.

Ми направляли і великим запалом. Вправляли окремо від чешок, маючи нашу власну дружину. Провідницею вправ була я нас сестра-чешка. Весело і приємно проводили години вправ. Нерідко доводилося сміятися над неграбністю чи неактивністю наших сестер. Це було арзуміло, бо ми лише починали. Але сміх спонукував нас намагатися робити ліпше. Це розвивало здібність до критики себе самих.

Спочатку наші заняття були нерозвинені, не було в нас належної зручності, не змігли ми при вправах справно дихати, а це все перешкодило спокійно та належно виконувати тяжкі для нас заняття. Але з часом був помітний в кожній з нас певний успіх і було видно, як добре залюбки систематично заняття на здоровлях: фізично і не менше — психічно.

Як лікарка, можу це знову підтвердити, приймалося на увагу велике рух м'язів, зміцнення нерва, справного віддачу та належного кровотоку після різноманітних вправ — на свідомість, бадьорість і веселість духа, на збільшення постити, на збільшення ваги тіла і т. д. Особливо це корисно для дівчат і жінок, що, маючи

перед собою в майбутньому материнство, мусить мати певні, всебічно розвинені м'язи. Лише медичними заняттями або завдяки великим напруженням при заняттях моглаби погано вплинути на здоровля. Але це залежить від провідниці, що має вибирати такі заняття, які не виснажують жіночого організму.

Окрім доброго впливу на здоровля, руханкові заняття теж додатно впливають і на характер людини: розвивають рішучість, відвагу, самозв'язаність і витривалість. Вони також зміцнюють почуття громадськості і свідомості, що праця однієї людини не досягне того, що зможе зробити декілька людей разом.

Я бачила, як швидко сестри оберезно і з острахом склали, напр., через ноги, — а випадкові вони перескакували мене відважно, не лякаючись невідомого соколу.

Так направляли ми з успіхом понад два роки, але ніякось почали деякі сестри за браком часу зовсім відходити. Бо мали перед собою державні ігнати на високій школах, а це не дозволяло присвячувати сокольській справі стільки часу, як раніше.

Я не виправдую такого погляду на заняття. Руханка так само необхідна для кожної людини, як віддачування школи. Але в нас у тих часах не було глибокої свідомості необхідності заняття і ми поступово відійшли від „Сокола“. В 1928 р. направляла лише декілька сестер, а після літніх ферій наша дружина зникла.

Я особисто теж декілька років промарнувала без заняття і лише після закінчення університету почала знову направляти в „Соколі“.

Здається, що тепер вже більша частина української жіночої молоді прозувала вагу і доцільність соціальних вправ і вже чимало наших сестер ходить на заняття до „Сокола“ в різних містах Чехословаччини.

Можливо сподівається, що незабаром всі українські дівчата і жінки будуть збати про своє здоровля, про виховання свого характеру, що так потрібні для матері — жінки, відважних і бадьорих синів нашого народу.

З життя укр. Сокольства за кордоном.

Від початку 1935 року помітно певне ослаблення сокольської праці в деяких гніздах Соколу, хоч в тій же добі гарні приклади збільшення активності подають воєвремні гнізда в Ліберці та Пардубицях. Особливо загрожено гніздо в Брні, де на декілька соток українських емігрантів (вони розлутили і найбільші соколяці Брні) нема бодрей декількох українських Соколяк — очочих до витривалості сокольської праці. В минулому році чимало праці в гнізді зробив побр. Пагула, але від початку біжучого року не маємо від наших побратимів із Брні ніякої і вістки. Безперечно сучасні умови еміграційного життя не сприяють успішному розвитку українського сокольського друку на чужині. Матеріальна сирота та ін. перешкоди, які докинули відлучають українські емігранти, часом навіть впрости унеможливають поширення наших соколяк там. Не були б ми сиротами Соколяк, не би такі наші болючі справи виконували. Хочемо дивитися на нашу спільну сокольську працю відвертими очима. Знаємо, що навіть найактивнішою працею в сокольській центральній неможливо віднести рівень виконання духа і тіла наших сестер і побратимів, сокольська не буде належною та належно активною працею

на місцях, себ-то в гніздах. Тому звертаємо увагу всіх прихильників нашої сокольської справи на те, що без активної відважності — ділом — сокольських починів поодиножних українців на місцях, справа душевного і тілесного оддоровлення української еміграції не багатіє поступати вперед. Завдяки невзначай спеціалізованому сокольському виконанню духа і тіла невзначай значаю допер старші віком українські емігранти в Чехословаччині. А участь досвідчених і дисциплінованих старших громадян у наших сокольських гніздах булаб так користна воєвремні для молодшого покоління! Нам їде не лише про поширення української сокольської справи, але — і головне — про її розвивання, себ-то про найбільше соціальне оддоровлення хочби і меншої кількості Соколяк і Соколяк, але — справжніх: зарних, висхоплених і загартованих, — здатних воєвремні не лише до слів, але й до праці.

Чи може всі наші запрошування старших громадян до співпраці в сокольських рядах відзначити голосом — у дорожничу?...

— *Бунос-Айрес (Аргентина)*. Річні Збори Укр. Рухомого Т-ва „Соція“ відбулися у домі Т-ва 13. І. 1935. До нової Старшини були обрані: М. Заболотний — головою, С. Ханін — начальником, О. Кузьмич — справником, І. Трояк — скарбником, М. Столяр — господарем і бібліотекером, І. Семчишин і С. Дідушин — членами Старшини та І. Григорішук, Д. Ковальський і С. Водичинський до Рухомого Комітету.

— *Шанхай (Хіна)*. 20.ІІ.1935. Пороблені нові заходи в справі організації укр. соціального гнізда не дали позитивних результатів. Я сам мусів був виїхати до іншого міста на службу. Виїхали також деякі інші активні члени. Всі плани і рахунки гнізда передані Управі „Української Громади“ (її адреса: 450 Taiku Road, Shanghai, China), яка рішуче жарно робила деякі соціальні справи. І не дивуйте! Тут величезна скінченість українців з походження, але національно свідомі — лише однієї. Загалом все далі залишається в руках московських вичарів. Матеріально втримують „Громаду“ лише однієї, а масові зібрання шанхайських українців бувають тільки тоді, коли є бенкетна нагода винести горілку, потанцювати гошана і заспівати „малоросійські пісні“. Не дивуйтеся на це все, свідоміші однієї терплять цю огиду в надії, що час зробить своє. Можливо, що дивачися на портрети наших національ-

них героїв і малюнки нац. емблемів (які розвішені на стінах домі „Громади“), націоналістичні наші несподомі виступи викладами про ці портрети і малюнки, потім літературою і візнаннями свого рідного, а ця позиція виступається свідомість серед ширших кругів. Так уже третій рік панує темрява без світлану... Окрім матеріальних складів найбільшою перешкодою є брак грошей, щоб спеціально до цього призначити — дослідно і зміло провадила тут організацію милої національної справи. В Шангаю сходиться інтерес а цілого світу і швидкі наслідки української бездіяльності величезні...

— *Ліберець. Гніздо*. На Загальних Зборах гнізда 17. ІІ. були обрані: Кость Хоминський — старостою, Михайло Терлецький — вістостаростою, Василь Грескі — начальником, Федір Кизана — справником, В. Лечук — скарбником, К. Рудель — господарем, І. Паславський — бібліотекером, Василь Терлецький — головою Рухомого Комітету та ін. Дружина (11) рухонів у справах поступала настільки вперед, що на Загальних Зборах чеського „Союзу“ в Ліберці дня 13. ІІ. начальники побр. Плавичка оголосив про українських рухонів (а цієї 11-ки) дуже позитивно, виставляючи їх як приклад для чеських побратимів.

Оповістки Управи Союзу.

На день 7. березня 1935 р. припадає 85-ліття п. д-ра Томаша Г. Масарика, Президента Чехословацької Республіки, що й з високого становища першого громадянина держави частіше вже вивих без застережень свою відданість ідеалам основоположника Соціалізму д-ра Мирослава Тишка.

Схвильови чоло в пошані до великого Учителя і великої Людини, бажаємо першому Президентові ЧСР ще довгих років життя з повною душевною і тілесною свідомістю.

* Важливою з'явилася точна статистика всіх українських Союзів і Союзів на еміграції, просимо о подання до Союзу своїх привид, дат про участь в соціальному русі та точних адрес — і тих сестер та побратимів, які в сучасній добі не беруть участі в українській соціальної організації.

* Соціальні справи сестер і побратимів (в рамках Союзу) із ціллю Праги відбуваються щомісячно між 10—11го год. перед обідом у залі „Працького Союзу“ (Прага II, Жетна вул.). Гості вітати.

* Управі Союзу складені найкращі побажання побр. інж. В. Кулішівича в нагоду його вінчання з панною М. Яновичовою.

* Управі Союзу шире дяку побр. д-рові Я. Якубіському за подарування Союзові канцелярського стола.

* Від 1. до 28. ІІ. 1935 надіслані до Управи Союзу пожертви в мор. ч.: І. На укр. Соціалізм за кордоном: інж. В. Кулішівич із дружиною 50— (через адмін. „Укр. Тижня“); На дресов. фонд „У. С.“: проф. Г. Омельченко 10—, інж. І. Гордінов 5—, проф. д-р Коломійць 5—, доц. Стешко 10— і д-р Н. Білик 10—; ІІ. На „Укр. Майдан“ у Львові: інж. І. Гордінов 5—, Докучаєв.

Пожертви надіслати до Земельного Банку у Львові (вул. Слупського, 14) на конто ч. 500.170 з припискою „Витуп Українського Гораду“. У ЧСР, можливо також надіслати складанкою Союзу ч. 10.727 (5444 Українського Соціалізму за кордоном, Прага) з припискою „Укр. Майдан“.

УВАГА! МУЗЕЙ ВІЗВОЛЬНОЇ БОРОТБИ УКРАЇНИ ЗБІРАЄ ПОЖЕРТВИ НА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ

ДАЙТЕ Й ВИ СВОЮ ЦЕГАННУ! ПОШЛІТЬ СКОРІШЕ ВАШУ ПОЖЕРТВУ! ЗРОБІТЬ ЗБІРКУ У ВАШІМ ТОВАРИШТВІ! НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ! ЖЕРТВУЙТЕ ВСІ НА УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ ХТО СКІЛЬКИ МОЖЕ!

ГРОШІ СЛАТИ НА АДРЕСУ ДИРЕКТОРА МУЗЕЮ Prof. D. Antonovyc, Praha-Muzie 245, Czechoslovakia

НЕ ЗАБУВАЙТЕ!

OBŠAH: S. Kusová: Z života, mında... — Fr. Korhoň: Cvičení smelých žen v Praze. — V. P. Školová výchova. Z. Pásová: Školová počátky ukrajinských v Praze. — Ze života ukr. školstva za hranicemi. — Zprávy výboru Svazu.

„UKRAJINSKYJ SOKIL“ vychádza na začiatku májaca kromě července a srpna. Majitel a vydavatel Svaz Ukrajinských školstva za hranicemi. Odpovědný redaktor ing. Pásová Clara. Adresa redakce a administrace: Praha-Penčice, ul. Podlipného 1063. Přidělatné 10 Kč ročně, jednotlivě čísla 1 Kč. Peněžní záležitosti složenkou poštovní spořitelny č. 10.727. Zaltebe je na poštovní. Novinová sazba povolená řad. p. a. č. 126.921/VII—1234. Podávací pob. úřad Praha 44. Tisk F. Herman v Praze XII, Bělohorská 97.

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

ЧАСОПИС СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

В. Дарига.

Власними силами.

Гасло „власними силами“ у нас так часто повторюється, що, коли почуєш його, робиться нудно. Річні реценти деяких наших „лікарів суспільних хорів“ на втворення власних сил бувають часами добрі, проте безвислідні. В чому полягає причина неуспіху? Напевно в тому, що ці реценти лишаються лише рецептами без ліку або коли в ліку, то без його уживання. Може нашим „лікарям“ треба було б в першу чергу послідовно лікувати самих себе, не інших?

Часто чуємо питання: чому соколи вважають власне руханку основою своєї діяльності й чому надають їй найбільше значіння? Відповідь дуже проста. Власні в руханці й знаходиться джерело власних сил. Руховик-сокол в першу чергу береться лікувати не інших, але самого себе. В здоровому тілі — здоровий дух і сила волі. Кволе тіло має звичайно і кволого духа а ще слабшу волю. Що його вчора ще тишло, що було для нього легко здійснюваним, сьогодні, коли він хорив, вже втратило свою привабливість а, при найменшій перешкоді, викликає нехоть до праці для досягнення своєї мети. Слабовільні люди адібно лише мріяти або парікати. З таких кадрів власних сил не створимо.

Стала руханка, що переводиться розумно й після певної системи, перероджує навіть безнадійно кволий організм. Мало помітні й повільні але певні досягнення в руханці а поступовим переходом від найлегших, простих рухів до все тяжчих, складних привичкають до витривалості впертої праці.

Кожний руховик в власного досвіду знає, що для досягнення досконалості у виконанні найлегшої і найпростішої справи треба на початку багато попрацювати, нагородою за що буває задоволення а почуття успіху та певне довіря до власних сил. Почуття ж успіху спонукує руховика не зупинитись, але витривало братись за нове тяжче завдання та кожний раз підноситись все на вищій і вищій щабель досконалості. Руховик при цьому досягає не лише фізичного удосконалення, але й привичкається розвивати кволати свої фізичні та духовні сили. Цю привичку а руханкової залі переводить він до всіх діянок громадського життя. Громадянин-руховик робить лише те, що дозволяють йому його власні сили й, не перебільшуючи їх, не береться не на своє діло.

Рух приваблює, захоплює й невпинно веде

до краси сили. Пробуджується енергія, викликається творчий оптимізм, бажання взятись за найтяжчу працю й успішно її виконати. Кожному старому руховикові відомо, як стомлений організм за годину руханки в сокольському товаристві набуває свіжості й певності. Бадьорям вертає руховик а руханкової залі або майдану й несе здорове життя до свого оточення.

Зробім маленьку прогулянку до ординації наших „лікарів“, наприклад на збори одної з багатьох наших організацій. Тут почуємо як промовці а апалом аналізують чужі, часом і власні, хороби, подають реценти на лікування від них та закликають до праці власними силами. Спочатку байдужі слухачі поступово піддаються їх впливу. Під кінець зборів усі переконані, що власні сили згуртовані й виконують великий чин. З почуттям виконаного обов'язку, стомлені й амучені довгою балаканиною, розходяться присутні кожний до свого. Викликаний промовцями настрій зникає. Власні сили а їх чинюм залишилися на зборах далеко від реального життя.

Вернімося знову до соколик. На розлогому майдані проходять стрункими, карищими рядами тисячі руховиків, руховичок та сокольського доросту й підросту. Руховики стали до вправ. Бадьорі й свідомі власної сили без жадних промов. Спільні могутні рухи розсікають воадух. Перед нами море енергії й смели агартованої сили волі. Так руховик-сокол непомітно витривалими вправами впливали себе й в спільному чині створили власні сили. Їх творять батько та мати, син і дочка, їх творять одніці, родина, суспільство.

Отже бачимо два шляхи до національного ідеалу. Один з них — лікування інших, об'єднання власних сил, щоб довершити якийсь чин. Другий — майже протилежний — лікування самих себе, спільний чин для втворення власних сил. Який з них скорше приведе до мети — можна переконатися на вправах сокольської руханки.

В світі легше знайти маеток, як енергічних, розумних, совісних, щирих і точних робітників до якої вобудь роботи. Виконання солідних робітників в найбільшою задачею кожного народу.

Іван Боберський.

Ідеологічний сокольський курс.

Всі здорові національні проми мають свою мету й певну цілю, ідею. Цілюю прокуміло, що сокольська руханка, об'єднуючи й зв'язуючи сили розпоросенних одиноків в одне велике ціле, оформило й одухотворило його ідеологічним змістом. Визначення взаємозв'язків між цими одиницями й до оточення та введення їх праці до гармонійної системи чини вимагає всебічного і докладного знання провідного шляху до осигнення своєї цілі. Необхідні студії для зроуміння причин постання всіх хороблих явищ в житті суспільства та знання способів для усунення їх.

В сучасну дубу душової „кряк“ в провах суспільного життя на впливову крощі зливаються всезайви, які беруться за все й на розв'язання найскладніших проблем. Рідко коли вони задоволюються скромною роллю значимих працівників на національно-громадській ниві, але неодмінно хочуть бути отаманами. А тим часом життя суспільного організму не є так просте, як це багатьом здається.

Для підтвердження цього залишимо пока що людську громаду й приглянемося до життя овечої отари. Здається, що може бути простіше від чабанування. Вигнає собі овець в степ чи на полонину та й награвай на соволю, а вівці будуть пастися. Але чабан, який досконало не знає вдачі овець та всіх природних процесів, що відбуваються в середовищі племяни овець, довго чабанувати не буде. Чим більшу він буде мати отару, тим скорше позбавиться її. Треба знати, коли й як пустити овець на пашу, коли й як випасти, поставити на тварю до відпочинку, не занюбіти шкодам від рантєвих змін погоди та стійлих явищ, коли вівці підлягають цілому ділянню стійлі. Треба уміти своєчасно відірвати тварю від здорових і належно ними заопікуватися. Як оберігати отару від нападу хижаків. Як унормувати взаємозв'язки в житті овечої отари між сильнішими й слабшими та дати можливість повного розвитку для пригноблених. Як доглянути за розвитком ягнят, коли маток з ягнцями пустити до отару. Як отару переїзжувати і т. д. і т. п. Отже ціла наука про овечу психологію, фізіологію й гігієну та громадське співжиття (свого роду соціологію), а поза цим дуже докладне знання середовища, в якому знаходиться отара.

З цього впротилежного переліку обов'язків чабана ми бачимо, яка то досить відповідальна ролі керувати вівцями, на докладне визначення якої чабан витрачає багато років, але він осигне високого знання людина.

А як же з життям людської громади, кожний член якої мусять навчати більше свідомості ніж ота вівця? Чи може бути в ній отаманом кожний? Відповідь проста, треба в одному й другому випадкові бути на високому шаблі всебічного розвитку. Треба пройти для цього школу.

Сокольство в „довголітньою практичною школою національно-громадського співжиття в найрешітливих провах. І хоч це лише школа, а проте остаточно прийняття до неї відбувається після певного роду іспиту. Членом сокольського товариства можна стати після відбуття шестимісячного пробного терміну, завершенням якого є прослухання ідеологічного сокольського курсу. Лише в повній свідомості та знанні своїх обов'язків нові члени дають урочисту сокольську обітницю добровільно підлягати сокольській клятві.

Сокольський ідеологічний курс звичайно буває трьохступеневий: вищий або початковий, обов'язковий для

всіх членів товариства, середній — для виконників сокольських гнізд і вищий — для відноділаних сокольських працівників на вищих ступінках сокольської організації. Ми зупинимось лише над значимим і програмою нижчого ідеологічного курсу, що осадомлює кожного члена про високе завдання створення нових генерацій вітних людей.

Сокольська ідеологія повинна мати наскрізь реальний і практичний характер. Як можна менше догматизму та абстрактного теоретичного філософування. Тому ідеологічний сокольський курс має бути коротким і відбутись протягом одного дня або двох вечорів. На щому має бути проаналізовано й осигнено те, що кожний новий член протягом шістеру має практично виконати. Цим набувається свідомість значимі чини. Все, що не було, чи не може бути завершене чини, не має місця в сокольській організації й безкарісно балканіти.

Отже програма ідеологічного курсу повинна бути суто практичною. Нею має бути окреслене розуміння Соціалізму, його ідеї, історії, організації, відношення до нації, держави, церкви, школи, політики, військ. В цьому має бути воданий цілий світогляд Соціалізму, але без нагромодження „великої купи великих слів“. Батько Українського Соціалізму Іван Боберський й настановив у всьому змісті ідеології руханки-сокола так: „гарний і добрий український громадянин і оборонець“. Хто буде здібний відумати в зміст цих кількох слів та своє розуміння їх визнати чини, для того не потрібні писати цілих томів про сокольську ідеологію. Хто ж цього не зможе чи не захоче зроумити, то обширні розправи не допоможуть.

Поза цим до програми сокольського курсу належать: теорія руханки (поняття про руханку в найрешітливих провах та її завдання в елементарній фізичній адорі, самі воли, почуття клятві), основні гігієни, українськість.

Про урядження ідеологічного курсу дбає культурно-освітній відділ товариства на чолі з виконником за безпосередньою допомогою начальника. На виконанні відділу остаточно узгоджується розклад рефератів та намічається осіб для їх виголошення.

Тема для курсу повинні мати не уже було означено попередньо абстрактного теорізування й „пучний“, або критичність та вітність нова характеру, а опиратись на події і факти в житті власного та інших культурних народів. Також зайвими є такі зв'язки високої стилі при виголошенні рефератів. Тому недоцільним є інтуїтування якихсь особливих фактично-промовців. Просто виголошений реферат загально-повсякденного побратима, постуванням якого може бути зразком для інших, більше прослужиться сокольській справі ніж красномовність того, хто в своєму особистому житті не є соколом.

Просте виголошення реферату зближує слухачів з референтом та створює настрій для захитання і обміну думками після його вислухання. Після захитання цілого курсу необхідно урядити обмін думками на тему завдань Українського Соціалізму нагвалі та свого Товариства зокрема в угадженнім вітних обставин.

Так в повній свідомості своїх обов'язків у неможливій муралній праці, без аеску й слани для себе особисто лише для добра Батьківщини нові члени можуть бути, підняти до практичної життєвої школи рідного Соціалізму.

З діяльності „Сокола-Батька“.

14 квітня 1935 відбулась у Львові загальна зборна „Сокола-Батька“, на якій перебуло 25 делегатів сокольських гнізд з Криво, 51 фізичний членів, 10 гостей та представників преси. Збори відкрив в належних приналежностях Галина „Сокола-Батька“ побр. Іван Хроник. Із докладних звітів поодиноких референтів видно, що, не дивлячись на дуже несприятливі умовності й внутрішні обставини, маломовітна мурална праця нашого Рідного Соціалізму чим далі тим більше зв'язуюче відналежне для адоросого буття нації. За 40 років своєї вітнєвої чинності пережив „Сокола-Батька“ велику руйну на Східній вівці, знала багато прикрих несподіванок та відлучок і теор шкоду від „сезонних“ і „модних“ закрижів організації фізичного захоплення, що раздувають сили повнезволених народів, а проте

чесно, не збожуючи на мавиці, йде хоч і по тернистому, але правдивому шляху до лішого майбутнього та зберігає й збільшує морально-адорне криво нації.

Під теперішню пору Український Соціалізм в Криво гуртується в 370 гніздів, з них діяльних є лише 220. Але й з цих діяльних лише 155 гнізд переборонуть складні несприятливі обставини та неуважно відуть на кличем „Все вперед — Віт праці!“ Ці 155 гнізд об'єднують в собі 1728 побратимів і 158 посестер з якими лише 30 років, 6398 побратимів і 2407 посестер від 18 до 30 років життя, 915 хлопців та 926 дівчат від 14 до 18 літ, а всіх разом 12,322 особи. Перетічно на гніздо припадає по 80 осіб (в 1932 р. було лише по 63, в 1933 р. по 73). Нових членів гнізд прийшло 3403, а виключили 1026. Головами гнізд була в 58%,

селами, 12% ремісників і робітників, 8% студентів, 6% приватні урядовці, 6% священників, адвокати й лікарі, 5% промисловці в муніципалітеті та 5% інші.

Т-во „Сокола-Батька“ в самому лише Львові гуртує 313 членів, агуртованих в 11 відділах. На руханку приходило пересічно 27 руханків і 15 руханочок. „С.Б.“ подбав про організацію руханки в деяких українських установах („Маслосоюз“ й „Труд“) для працівників цих установ.

Руханкова секція відбула в Краю 80 курсів, на яких виключено багато членів. Спортивна секція перевела ряд змагань в 12 різних відомостях. Справа виступу „Українського майдану“ поступово проводиться. До цього часу викладено 42.420 кв. метр. з цілої площі 65.149 кв. м. В 1934 р. було зібрано 3.821.46 кв. м.

На нових членів до Старшини „Сокола-Батька“ обрані на 3 роки побратими: Я. Стебницький, С. Жарський, Ю. Корейба, В. Михалевич і на 2 роки М. Галибей, а на руханкових працівників: інж. Я. Благітка, В. Ткачолі і О. Козачок. З обраних на попередніх Загальних зборках залишилися побратими: інж. Хронович, інж. Палій, О. Карпінський, др. Мрич, С. Благітка, В. Сомак, Л. Осмоловський, др. Федів, інж. Свірський та др. Максимович.

* „Сокола-Батька“ розпочав видання „Соціальної бібліотеки“. Вже вийшло II ч. I „Основи Соціалізму“ (Львів, 1935, 32 сторінки), що укладено Б. Ж. Книжечка дуже гарно видана та має портрети Батька Українського Соціаліста Івана Боберського, основоположника „Сокола Батька“ Василя Нагірного і Семена Горуса та фотографії групи соколиків з аралором Союзу Українського Соціаліста за кордоном перед пам'ятником основоположника Соціалізму Маркослава Тарна в Празі, соколиків з аралором Укр. Руханкового Т-ва „Сокола“ в Буенес-Айресе та інші ілюстрації. Заїст книжечки такі: I. Основи Соціалізму, II. Цілі Соціалізму, III. Суть Соціалізму, IV. Обов'язки Сокола (супроти Бога й релігії), Батьківщина й наші Соціалісти, інші соколиків,

Олексія Стефанович.

ВСІ — ВРАЗІ

„Всі — вразі“ Як вибух гранати,
Як гострий короткий стріла...
Мов меч, що руба навпіл,
Десь тамши бравшу об гроти...

Всі враз — розкрилені птиці.
На давінке: „рамена в бік!..“
Всі враз зупинили біг
І стали, виліті в криці...

Всі — враз, всі сорок соколиків,
Всі сорок мільонів серць —
І, втихши, побачити герць
Знамена ворога долі.

себе самого), V. Значіння Соціалізму, VI. Організаційні відомості, VII. Публічні виступи Соціаліста, VIII. Соціалістичні відомості, IX. Личба Соціаліста з іншими товариствами, Соціалістичні гімни. „Основи Соціалізму“ укладені в формі записок (разом 96) та відповідей на них, які інформують добре й змістовно, а тому можуть бути каталогом кожного українського сокола. Ця книжечка невеличка — 30 грош. п. або 1 кв. 50 г. Радимо всім обов'язково забрати її.

Находиться в друку наступні книжечки „Соціальної бібліотеки“: ч. 2. 10 годин соціалістичної руханки (для мужчин), ч. 3. Легкоатлетика, ч. 4. 10 годин соціалістичної руханки (для жінок), ч. 5. Як працює гніздо, ч. 6. 10 годин соціалістичної руханки (для учасників), ч. 7. Гімназія тілозміцнювання.

З життя українського Соціаліста за кордоном.

БРНО, 30. III. 1935. (3 листи)... За браком членства гніздо Українського Сокола вже й формально не існує, бо пара активних соколиків, що залишилися, не можуть творити гнізда. Доки були студенти — доти існував Сокол. Тепер наші земляки перестали приїждати на студії до Брна, а рештка студентів перед закінченням студій не мають можливості інтенсивно працювати на соціалістичному домі. Переважаючи більшість українських громадян в Брні зовсім ніщо не зважає ні стати цілковитої байдужості до того, чого тут найбільше бракує... Реферат про Соціалізм може й охоче вислухують, але соколяки ніколи не будуть. Багато вже було спроб виконати чинність Сокола, але всі вони не дали позитивних наслідків, хочемо й не дають, доки нові студенти не приїдуть в Краю.

Не можемо погодитись в таку, досить об'єктивну, але песимістичну поглядом. Б. правда, що наші інтелігенти в переважній більшості ще перебувають в стані або ірраціонального захоплення широким „будівництвом“, або цілковитої байдужості до національної праці. Як одні так і другі не звертають уваги на те, що є віддаленою кожною адовою національною чинністю. Але можна й донема знайти тих, які ще не втратили почуття правдивого національного реалізму. Докладом цьому є, наприклад, гніздо Українського Сокола в Ліберці, де вже старші 6, українські новачки в своїй соціалістичній чинності є прикладом намір для чесних побратимів. А перед цим там були ніби цілком безнадійні перспективи для українського Соціаліста.

Українці в Брні в своїй мануальній чинності вже мають славу соціалістичну традицію, а значно в участю в VIII. та IX. Всесоціалістичних з'їздів. Тому продовження соціалістичної чинності по вже зазначеному протичому майже 15 років швидко значно легше ніж заочнування новачків в Ліберці. З Брна від брнського чегара УСС, побр. І. Калігала виїхав належна оцінка „Руханки й спорту укр. емігрантів в ЧСР“. Ного цілі спогляди радимо кожному прочитати. Прогнози соціалістичної чинності в Брні будуть для тамтешнього українського громадянства страшною того найліпшого, що воно мало. Тому чинність бодай двох активних побратимів, що не дивлячись ні на що не перестануть виконати відповідати для рідного Соціаліста, є не лише продовженням славної минулого, але й зародком ліпшого майбутнього. Хай воно власним прикладом витривалості соціалістичної чинності, ліпшим за всієї талановитою ангеломіні ре-

ферати, привідять до себе ще бодай двох наших „сиріт“ громадян і не буде позитивним досягненням на добро Батьківщина.

ПАРДУБИЦЕ, 10. III. 1935. На запрошення Sokola Pardubice I на урочистості передачі правору Закарпатському полковні представником від Союзу Укр. Соціаліста за кордоном був староста українського гнізда в Пардубицях побр. інж. В. Моравніч та члени того гнізда з укр. соціалістичних однострочів.

ПРАГА, 10. III. 1935. На сідалі Закарпатської Соціалістичної округи ЧОС приймали участь такі гості староста СУЗАКУ побр. інж. П. Цсар та побр. інж. А. Галька, де їх побратерська привітала. Промова побр. Гальки була прийнята бурлячими оплесками.

— СУЗАК називав зносина з Югославським Соціалістом, з яким обмінюється своїми виданнями.

КУРПІТНА, 3. III. 1935. „Український Хлібороб“, орган „Українського Союзу в Бразилії“ помістив „Куди йти?“ витяг з реферату проф. І. Боберського, що був відчитаний на III сідалі Українського Соціаліста за кордоном 9. XII. 1934.

— Руханкове Т-во „Сокола“ в Буенес-Айресе мало організувати 7. IV. 1935. великі соціалістичні вечорниці та готуватися до улаштування своєї річниць в травні місяці. Руханкові справи відбуваються що суботи, з яких беруть участь всі карні соколи. Філія цього Т-ва в Кордобі й Ла-Фальда рівном проводять досить активну діяльність, пра чому філія „Сокола“ в Кордобі робить заходи про реєстрацію статута на незалежній організації.

— „Sokoliski glasnik“ — орган Союзу Соціаліста Королівства Югославія в ч. 13. від 5. IV. 1935. згадує про те, що Українське закордонне Соціалістичне видані в Празі свій часопис „Соціалістичні вісті“; що побратим Іван Боберський з професором Пардубицької Української господарської академії й що на запрошення перед 30 роками „Сокола“ між українцями його називають українським Тарном.

Дякуємо „Сокольному Гласнику“ за згадку про Український Соціалістичний, а разом з цим просимо прийняти до уважки відомо, що „Соціалістичні вісті“ видані Українським руханковим Т-вом „Сокола-Батька“ у Львові, а Союз Українського Соціаліста за кордоном видає „Український Сокол“, що побратим проф. Іван Боберський стверджується до розвитку чинності „Сокола-Батька“ з

Celá pokožka dýchá....

Víte jistě dobře, jak dychtivě a s jakým požitkem se celá pokožka oddává vzdušné lázni, kterou jí dopřáváte na výletech a při sportu.

Jistě tuto lázeň neodpřete nohám. Vždyť si jí nejvíce zaslouží. - Dejte nohám pookřát v chladivých vzdušných TRAMPKACH

27-30 Kč 7,—
31-34 Kč 9,—
35-38 Kč 12,—
39-46 Kč 15,—

dobí averd 30 roků i do Světové války, za což spravedlivo uznávají ukrajinským Tarosem, ale „Союза“ má ukrajinskou buňku založenou v Lvově před 40 roky a v 1894 r. Pásmo vojev. Boberskýho nikdy ne byl i ne s profesorem Ukrajinské hospodářské akademie, což byl ne v Pardubicích, ale v Poděbradách v ČSR.

Оповістки Управи Союзу.

* „Союз Нусле“ ласкаво дозволив українським соколом користуватися румунською мовою щосереда від 20 до 22 години. Перші вправи відбулись 27.II.1935. Важко, щоб наших побратимів та сестер на ці вправи приходило більше ніж до цього часу бувало.

* Від тепер сімніма вправи всіх укр. соколів і соколок у Празі відбуватимуться двічі на тиждень: помережі в залах „Правого Сокола (Прага II, Житняк вул. ч. 40) від 9^{1/2} до 11^{1/2} год. перед обідом та щосереда в румунській „Союз Нусле“, від 20 до 22 год. ввечора.

* Управа Союзу має сподіватись в будинку „Сокола Нусле“, де відбувся урочистий справляння Союзу та його заступника щосереда від 17 до 20 год. і щочетверга від 17 до 19 год.

* Чергові засідання Управи Союзу відбуватимуться в домі Союзу (СУВАКУ) щонівця в книжку другу суботу від його початку о 17 годинах.

* Засідання Управи Правого гнізда відбуватимуться в домі СУВАКУ щонівця в книжку першу суботу від початку о 17 годинах.

* В дні 7 та 9 травня 1935 р. від 19 до 22 год. в залі „Союза Нусле“ відбувся ІДЕОЛОГІЧНИЙ СОКОЛЬСЬКИЙ КУРС обов'язковий для всіх українських соколів і соколок в цілої Празі зі складною програмою: інж. В. Прохода — Історія Соціалізму та Соціалістичної ідеології, проф. М. Любінецький — Іван Боберський — Батько Українського Соціалізму, інж. В. Дарган — Організація Соціалізму, інж. І. Гужало — Румунія та її наслідки, др. Я. Янубіський — Основні грішки, Улас Самчук — Основні моменти в Українській національній боротьбі.

* В суботу 11 травня 1935 р. о 20 годинах в залі „Союза Нусле“ відбується урочиста соціалістична обітниця (присіда) наших членів Правого гнізда, які прослухали ідеологічний курс 7 та 9.V. 1935. Після цього будуть румунські виступи та забави (танці). Вступ за добровільними даними.

* Управа СУВАКУ вирішила передати примор. Б. Румунського Т-на „Українській Союз“ в Подєбрадах Укр. соціалістичному гнізду в Пардубічах.

* Управа СУВАКУ пропонує Управу укр. соціалістичного гнізда в Рівенічах, Пардубічах та Ліберці передати у себе для наших членів укр. ідеологічний соціалістичний курс та складання урочистої обітниці.

* Від 1.II.1935 надіслані до нас Союзу шеврети в кор. ч. на пресоній фонд „Укр. Союз“: М. Когарова 5—, І. Проца 2—, Рн. Мгр. О. Мартинеш 10—, М. Янубіський 40—, др. Ф. Палко 5—, Союз Младше 10—, С. Вацький 10—, М. Заніський 10—, Діуємо.

OBSAH: V. Daragan: Vlastními silami. — V. Prochoda: Ideový sokolský kurs. — O. Stefanov: Verh. — Z činnosti Sokola-Batka. — Ze života ukr. Sokolstva za hranicemi. — Zprávy výboru Svazu.

„UKRAJINSKYJ SOKIL“ vychází na základě mlúve kromě července a srpna. Mařitel a vydávatel Svaz Ukrajinského sokolstva za hranicemi. Odpovědný redaktor ing. Páston Cisar. Adresa redakce a administrace: Praha-Pankrác, ul. Podlipného 1063. Předplatné 10 Kč ročně, jednotliví čísla 1 Kč. Fenšlní stálky doleženou pokovni epofinový č. 10.327. Zálone ž na poládání. Novinová sazba povolena řed. p. a. č. č. 106.921/VII—1034. Podávaci pokl. úřad Praha 66. Tiskl F. Herman v Praze XII, Bělehradská 97.

Число 6 (12).
Русский Прага.
Архивъ
№ 0-13296
Rusky

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

ЧАСОПИС СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

Ф. Мороз.

Сокіл-лев.

(Др. Ідріах Ванічек.)

Той радісний факт, що сокілськи цей сьогодні живе серед славянських народів, всервно свідчить про те, що той, хто її створив був дійсним владетцем духа не лише свого, але й майбутнього часу. А ті, що перебрали на свої могутні плечі сокілську ідею з рук творця, були достойними учнями та дослідниками свого великого учителя. Таким був досконалий початок Чехо-словацької Сокілської Громади др. Ідріах Ванічек († 2. VI. 1934).

Самлюючи голову в перші роковини смерті перед світлом пам'яті Сокола-лева, згадуємо не аби якіх слівом про його шире братерське відношення до нашого молодого викорданного Соціалізму.

Розу 1928 др. Ванічек був на дитячому відпочинку в Подбрадзі. На коє прохання познайомити мене з ним побратим надрадник Йозеф Тругларж радо погодився і ми в призначену годину пішли до готелю Корона Юрна, де мешкав др. Ванічек. Пройшов він нас широко привітно. Я прийшов з бажанням запитати др. Ванічка на виставку в Українській Господарській Академії, яку вона разом з ринками товариства при ній влаштувала з нагоди свята „Соціального Господаря“. По короткій розмові в висловив своє бажання, а побратим Тругларж теплими словами відгукнувся, що дійсно варто було б йому, як провідникові Славянського Соціалізму, що виставку оглянути. Др. Ванічек на це сразу погодився і ми пішли до У.Г.А.

Виставка була дуже багата й привертала цілу увагу нашого гостя різноманітністю експонатів. Переглядаючи їх др. Ванічек звернув найбільшу увагу на книжкову продукцію Видавничого Т-ва при У.Г.А. Пригласивши її добре, знаменно додав: „Тут я бачу і нашу, чеську, мамулість. Коли нарід знаходяться в майтничому ладі, він тоді найбільше творить. Так і др. М. Тирш творив Соціалізм тоді, коли нашому народові було най-

гірше. І Ви, побратиме, в тяжкі хвилини життя Вашого народу творить і розвиває те, що постане Вашому народові до нової свободи. Частину творчости в тут бачу — це велика владність Ваших книжок, а потім — він поклав на гукот Т-ва Українського Сокола — праця Вашого Соціалізму“.

Того самого року я зустрічався з дром Ванічком багато разів. Одні раз він поклав мене на прогулянку надом Лева. За вістом ми побачили не над шани летів було, а летів він повільно, мистатно. Своім летом він звернув нашу увагу і ми дого дивились, як він кружляв над своїм гніздом. По хваліні момчани др. Ванічек промовив: „Подивись, побратиме, ото є дійсно наддосконаліший звітник. Має можнво лише дегузатись мудрости природи та її наподобювати, але нової досконалости не досягнемо ніколи. Мушу також Тобі сказати, що найбільше насолоди людина має тоді, коли подивляє досконалість та красу природи у себе дома — у німній Батьківщині“.

Довелось мені ще року 1929 в останній бачитись з говорити з дром Ванічком. А було це на руханській академії Подбрадзького „Сокола“. На тій академії також вступив і „Український Сокол“ з виразами вітання, які була дуже добре прийняті. По закінченні академії ми отримали заслужену похвалу від др. Ванічка, найбільшого сокілського авторитету та сирого судді. Це похвала відбадьорала нас до дальшої праці.

Згадуючи сьогодні про високоншакуні моральні мости др. І. Ванічка, хочеться запитати всіх нас українців, соколів і не соколів, чи дійсно ми використовуємо всі можливости, щоб на тижжжє змани життя нашого народу створити те, чого він найбільше потребує, щоб потім з насолодон відважати краси нашої німної Батьківщини?

В. Прохода.

„Кличу молодь світу“.

В старовину на полі фізичного виконання найбільш ускладнились греки. Руханка у греків мала характер виконуючий та естетичний. Греки перші спостерігли, що навчання руханці в певній системі можна осигти не лише найвищого ступіння фізичної досконалости та краси, але й впливу на характер людини — на її духовні властивости. В цьому прагненні до краси вони осигли в руханні таємні успіхи, що стали учителями для всіх інших народів. Переглядаюч досягнень в цій галузі творчости були олімпійці, що мали більше не тасочалітно славу історії.

Перша олімпіада відбулась в р. 776 перед Р. X. По тій олімпіаді відбувались щочотирі роки. Олімпійські ігрища були великим державним святом, що мало не лише релігійне, але й національно-політичне значіння. В ньому брали участь також усі державні мужі та представники тогочасної науки й мистецтва.

Невідомим розуміння учених Христа привело до занепадіння й доборокня тілесного виконання. Тогочасне Християнство учало про спасіння душі та змакерення тіла як дивомильного джерела грїданнєх побуджен, що

може загубити душу. Наслідком цього в р. 394 по Р. X. Візантійський Імператор Теодосій I остаточно заборонив олімпіади.

Так на шістори тисячі літ були забуті олімпійські ігрища. Лише в р. 1894 французький педагог та дїч на полі руханки й спорту барон Петро Кубертєн (Pierre de Coubertin) водив ініціативу про відновлення славної традиції античних олімпіад в міжнародньому вірші.

Руханка є засобом до впливання громадських приймет духа й тіла. Руханка не є сама для себе ціллю. Руханка є лише засобом до виховання як найцінших громадян, що в праці й лобані, в час миру й на війні лишне зможуть відно заступити свій нарід.

Іван Боберський.

I ігрища Олімпіада відбулась в р. 1896 в Атенях, II — в р. 1900 в Парижі, III — в р. 1904 в Св. Луї (Сполучені Держави), IV — в р. 1908 в Лондоні (в цей раз участь 22 нації), V — в р. 1912 в Штутгарті, VI — проводилась на час світової війни, VII — в р. 1920 в Антверпені, VIII — в р. 1924 в Парижі, IX — в р. 1928 в Амстердамі і X — в р. 1932 в Лос-Анджелес на березі Тихого океану.

XI Олімпіада має відбутись 1—16 серпня 1936 р. в Берліні, а змагання олімпійські ігрища 6—16 лютого 1936 р. в Гарні-Партенідремі. В цій Олімпіаді має прийняти участь найкраща молодь висотних націй, щоб показати свої досягнення на полі руханки й спорту.

„Ключу молоді світу“ звучить надпис на олімпійському лавні. Ключ від до руханки активної чинності й до нового радісного життя. Буде це величаво свято тих, що не замисляли своїх особистостей й використали всі можливості для їх удосконалення. Руханкові й спортивні організації всіх культурних народів сходно готуватись до участі у світових змаганнях. Чехословацька Соціалістична Група (ЧОС) має послати тисячу найкращих змагунів та стільки змагунів, щоб між іншим показати і могутність масової руханки. Кожен руханок і спортовець має доложити всіх зусиль, щоб гідно наступити своїй нард на олімпійських ігрищах та здобути перемогу. Та нація, що переможе на Олімпіаді, переможе й нова вона.

Найбільше покляно готуватись до цього весь німецький нард. Сам канцлер Гітлер стежить за малешкою

підготовкою до цієї важливої справи. Будеться колосальний олімпійський стадіон та біля десятка менших майданів в Груневальді біля Берліну на Дерідамовому спортовому полі площею 131 гектар.

XI Олімпіада буде відзначатись від попередніх ще й тим, що нічний огонь буде перенесений з молоскеними в могутньому стафетовому білі в стародавнього святого місця в Олімпії до Берліну та запалений на всім олімпійському стадіону, де буде горіти в день і вночі до закінчення олімпійських ігрищ. Шлях буде вести в Олімпію до Атен, звідти через Дельфи, Саломонію, Софію, Білгород, Будапешт, Відень, Прагу, Дрезден до Берліну. Цей шлях 2000 км перебіжить змагунів тих народів, через територію яких він проходить, на 10 днів від 21 липня до 1 серпня. Біг треста клас на добу! Ті, що зможуть організувати такий скорий рух не саліняться і в сферу культурного розвитку. А далі змагання в 19 річних галузях руханки й спорту на шляху до перемоги.

Олімпійський двій ключ до цього молоді всього світу. Українська молодь в царстві „пролетарської культури“ позбавлена можливості почути його вітний могутній ключ. А та, що нова мейка цього царства, на руйнах старого в шуканні нового, передчасно постарілась. Та проте частина її вже позбавлялась середньовічного захлесту й в своїй шпідній праці, виключаючи силу тіла та духа, йде на голосом олімпійського давому до нового радісного життя.

Мирослав Пагута,
канд. мед.

Доцільність дихання в руханці.

Руханка без доцільного й гармонійного дихання стає односторонньою та шкідливою. Замість зміцнення організму, буде ослаблення його вродженої сили та життєвої есплансивності. Цьому шкідливому впливові односторонньої руханки можна запобігти належним глибоким диханням в переміжках між поодинокими складними руханковими вправами. Зовнішній ефект зміцнення організму легко доступних нашій особистій контролі ще нічого не говорить. Треба завжди пам'ятати, що руханка мусить мати вплив на складну функцію внутрішніх органів грудної клітки, черевної дуги й навіть м'язів в його предатників залозах. Головне руханка має прямий безпосередній вплив на фізіологічну функцію легень, диспозиція яких є міралом справності та життєвої адатності організму яко цілості в шпідній боротьбі на існування. На це при руханці часто забувається, чим приноситься для організму шкода, що хронічним повторюванням може спричинитись до різних дефектів у структурі організму.

Тому докладно ознайомлення руханки з фізіологічною функцією легень є дуже важливим. Це є проблема модерної руханки, якої не можна ігнорувати. Знання життєвої функції легень є обов'язком кожного руханки.

Легені є органом дихання. Дихання відбувається завдяки діяльності м'язів, що морфологічно діляться на м'язи працюючі при вдиханні та при видиханні. Крім цього працює ще м'яз, що відділяє грудну клітку від черевної дуги. Цей м'яз (diaphragma) при вдиханні розтягується, чим збільшується простір, який залозовість легень наповнений вдихненим киснем (O_2). При видиханні він повертається до нормального положення, помагаючи легеням вигнати непотрібний двоокис вуглецю (CO_2). Діяльність цих органів регулюється „центром дихання“ в мізку (Cerebrum scriptorius). Цим було б загальною сказаво про анатомічну конструкцію легень.

Тепер веротно про фізіологічний ефект легень — дихання. Його завданням є додати організмові потрібний кисень та віднести непотрібний двоокис вуглецю. При вдихуванні діється повітря (кисень) до мікроскопічних клітин легень, що мають розгалужену сітку кровоносних судин. Там кров (hemoglobin) приймає свіжий вдиханий кисень та розвозить його до мікроскопічних клітин цілого організму. Відворотним процесом тіло видає непотрібний двоокис вуглецю, який по кровоносних судинах діється до мікроскопічних клітин легень, звідки видихується.

Важливим киснем організм споживає при своїх комбінованих хімічно-конструктивних процесах. Тому, чим більшою буде обсяг вдихненого кисня, тим краще буде забезпечений організм для належного виконання мікроскопічних клітин. Від нього вдихненого кисня залежить життєва енергія даного організму. А чим біль-

шою є кількість вдихненого кисня, тим більшою є швидкість, що організм не буде потребувати кисню для життєвих процесів та не буде брати його з своїх органічних резервів (тонцу, вуглеводнів).

Отже найголовнішим життєвим чинником є дихання. Тому для організму є дуже корисним збільшення фізіологічної функції легень при доповненні руху. Але це може бути лише тоді, коли в руханці чи спорті звернена найбільша увага на правильне дихання.

Під фізіологічною справністю легень розуміємо їх здібність додати організмові не найбільшу кількість кисня та віднести максимум двоокису вуглецю так, щоб обсяг вдихненого та видихненого повітря рівнявся приблизно 1. Фізіологічна справність легень у нормальної здорової людини при вдиханні 3.600 см.³ повітря. У руханки, що дбає про належне дихання, вона під час вправи доходить до 5.000 см.³ і більше. При шпідній вправі легень ця кількість в час руханковит вправи може діяти до 6.000 см.³ повітря!

Чи не поруч в руханковим вправами досягти відповідної фізіологічної справності дихання? Цього досягнути тоді, коли руханкою чи спортом будемо стремити до зміцнення м'язів, за допомогою яких дихаємо. Наслідком систематичних вправ ці м'язи крипшають, стають ідеально еластичними та сприяють вентиляції цілих легень в їх морфологічній суцільності. Цим запобігається частинному диханню легень, коли недостатньо провітрюємі верхня не працюють та стають легко доступними для бактерій туберкульозу. Цьому перешкоджає руханка, при якій тяжиться на дихання. Останню поглиблюється, легені належно провітрюються, а м'язи звязують на глибше й довше вдихання та видихання.

Залишається ще сказати, як треба вступити, щоб доцільності дихання в руханці дати раціональну форму. Найдоцільнішим диханням в руханці є — дихання носом (вдихувати носом, видихувати устами). Це тому, що вдихуваний повітря фільтрується поверхневими носовими клітинками (носомим епітелієм), що мають мікроскопічні волосинки, які відіграють ролу фільтра. При цьому повітря не забивається пороку й частинно м'язові та приймає температуру тіла. Вдихненням повітрям розширюються легені так, як великою була інтенсивність дихання.

При нормальному диханню верхня легені не вентиляються. Цей недостаток усуває руханка, що є шпідним помилковим в боротьбі з бактеріями, які шпідно загірділись в легенях. Тому треба глибоко дихати (носовим диханням) під час руханковит вправ. При цьому верхня легені інтенсивно наповнюються свіжим кров'ю, що є найкращим ділом на різного рода бактерій (головне туберкульозу), які ослабляють в мало відкритих верхніх легенях.

Глибоким диханням узаконуємо працю серцю, з притою положення крові легко відтікає до легень, чим збільшується кровоплив для організму кровообігу. Тому при руханні треба дихати й не задержувати дихання при виконанні певної техніки вправи на приладах. Це є Алієсова мета рухання! Сама дихання під час вправ є умінням, що спочатку потребує великої сили волі та уважності руханця. Треба починати легкими вправами, а з перемижками між ними дихати. Дихати так, щоб рівномірно іраціоналі м'язи, виконуючи дану руханню вправу. Час призначений на вдихання й видихання мусить бути приблизно однаковий та гармонійний. Не слід бути найвищою й найнижчою вправами, а цей рівномірний не працювали б всі м'язи, воли й легень.

Як що цього не буде, то руханка стане односторонньою, а тим самим шкідливою. Без уміння відповідно дихати в час вправ, що потім робиться автоматично, ніхто не може мати наші досягати виртуозності в техніці і складних руханню вправах. Успіх в руханні залежить лише й то лише від того, як кожна руханню навчить відповідно дихати.

Тому руханню повинні мусить бути самі свідомі того, що руханка без свідомості легень та доціль-

ного дихання не може стати відроджуючим чинником. До всіх руханню вправ треба вводити належні дихальні складники, щоб ніодна вправа не була переддана без дихання. Руханню в найчастішому волюді, найважче нова руханню вправами ділами. А до цього й нова руханню вправами ритмічно дихати!

Іншітмас: Руханню без доцільного дихання залежить з жарною надією на успіх і сатисфакцію в руханні. Чистий волюді та глибоке дихання мають бути життєвою кончиною. Провітрювати руханню, щоб не дихати розломаним волюді. Відравати мізна, бо волюді та протки не є так шкідливі, як загально про них думають.

Все це говорю з особистого досвіду та на підставі медично-гігієнічних студій. Ця проблема дихання в руханні була б ліконтно рішена. А її розв'язка та практичне рішення при руханню вправах та спортивних вправах. Наслідки повинні будучина. Будучина має нам докласти, що й не мали порозуміння з модерною руханню, яка мусить бути для нас фізичним ресортуванням та цілком до тяжкого завдання, де лише істотна сила може бути певним речником почувань і хотів.

З чинности Українського Сокольства за кордоном.

ПРАГА, 11. V. 1935. Правильне соціальне гніздо відбуло в залі „Социал-Нусле“ урочистість соціальної обітничі, яку склало 23 нових членів, а тому часі й сестер, що прослухали ідеологічний соціальний курс 7 та 9 травня 1935 р. Спереди на стільцях розташувались нові членів гнізда. За ними численні гості та старі соколи. Серед гостей малою була присутність властунів з Комендантом СУПЕ проф. Р. Лісовським.

Під звуки соціального маршу зайшов з правого боку на перед гурток руханню в чолі з начальником гнізда побр. Фр. Коргоном в правором Союзу Українського Сокольства за кордоном. Залва вийшли начальниця СУСЗАКУ сестра І. Посацька та начальниця гнізда сестра М. Антоновичка. Староста гнізда проф. М. Любинецький, зайнявши місце біля правору, промовив про обов'язки членів Соціальної родини та відкреслив значення обітничі, Потім виконили СУСЗАКУ імж. В. Прохода, привітавши про основні завдання й цілі Сокольства як організації асоціальної, а читав текст обітничі: „Соколом често й соколом обітничі добровільно підняти соціальної карності та чесним поступованням й активною працею стремітись до розвитку рідного Сокольства. З власної волі урочисто обітничі завжди й всюди шанувати високе соціальне звання та без застерень бореться всім наказам своєї старовини на добро Сокольської ідеї й всього Українського народу. Знаю завдання й цілі Українського Сокольства, які буду виконувати з усіх сил в єдиним бажанням, щоб наша Бать-

ківщина як найскорше стала вільною, незалежною, соборною Україною“. За виконанням обітничі промовили нові членів. Після того наст. сираника гнізда побр. І. Паламарчук звернувся до черні побратимів і сестер, які виходили наперед, дотикались правору й подавали руку — „Обітничі!“ — старості й начальниці гнізда, а сестра старості й начальниці гнізда. Складення обітничі було закінчено промовою начальниця СУСЗАКУ імж. І. Гудилова, який, вітаючи нових членів з соціальної рідної, укавала на радісний шлях за соціальним гаслом „Все вперед — всі праці!“

Після отриманні чети руханню від проводом побр. Фр. Коргоном добре виконала вправи на дружку, на поручах та вілморуч з символічним закінченням: „Не пора, не пора“... Вирахили переважно старші побратими до сираника й старості СУСЗАКУ відлично. Рішні забави та танці закінчили соціальної вечір.

ПАРДУБИЦЕ, 27. V. 1935. Соціальне гніздо в Пардубиці, складуючись з руханню вже старшого віку, досить успішно проводить руханню діяльність (відбуваючи вправи тричі на тиждень) та готується до чинної участі в округовому соціальному адміні в Чеській Тршебові 30. VI. 1935 р.

БУЕНОС-АЙРЕС, 5. V. 1935. відбулось соціальне свято з нагоди 4 річчя діяльності Укр. руханню Т-ва „Сокол“ в Буенос-Айресі. В програмі свята вийшли руханню вправи, діточі вправи, виступи літанного хору, національні танці та товариська забавка.

З життя Українського Пласту.

Союз Українських Пластунів-емігрантів (СУПЕ) має 5. V. 1935. Свято Юрія в ділі серед свеластих пагорків недалеко від Ржевниці. Крім ржевницьких і пражських укр. пластових організацій у святі прийняли участь соколи й численне громадянство. Основною свята була служба Божа та посвячення правору XIV куріни ст. властунів і пластунов ім. І. Богуня в Празі. Службу відправив о. Христофор Миськів українською мовою. На хресних батьків правору між іншими були запрошені староста СУСЗАКУ імж. П. Цісар та голова його Суду імж. А. Галма.

На новий правор склала присягу хорунжий та весь

14 куріни. Слова присяги, промови коменданта СУПЕ проф. Р. Лісовського, представника Чехословацького Пласту та представників укр. громадських організацій, в тому часі й старості СУСЗАКУ, створили урочистий настрій.

Дуже гарний теплий весняний день сприяв успіху свята та нову радісній бадьорості. Веселі забави серед природи затяглися до вечора. Святочна ватра — повсютний огонь властунів з рефератом (Бажанського) про культ Юрія — вола за державну самостійність з присягою малих пластунів закінчила урочистість.

До ВШановних п. п. Передплатників „Українського Сокола“.

Справа соціальної є справою всього народу. У незалежного народу кожне добре діло зустрічає найбільше перешкод. Коли ми ще не в силі усунути зовнішні перешкоди, то пре бажані усунути внутрішні. Тому надсилайте своєчасно й по можливості наперед передплату на „Український Сокол“ та попертя на пресою фонд. Цим усунете одну з перешкод для чинности на добро Батьківщина.

Спеціаліст дитячих хорів
Др мед. ЯКІВ ЯКУБІВСЬКИЙ
 був. сек. лікар І. чес. дитячої лікарні, б. лікар
 І. чес. дит. лікарні та міської дит. лікарні
 в Празі.
 Ординує від 8—10 і 14—16.
 Leč. fondy, dr. rojčičovna (lat.)
 Praha-Bubeneč, Korunovačská 2. Tel. 747-72.

Визначні здвиги в 1935 р.

ЮГОСЛАВІНСЬКЕ СОКІЛЬСТВО буде мати краєвий з'їзд в Суботіці, в якому приймуть участь Чехословаки, Болгари й Польки. Головні з'їздові дні 28—30 червня 1935 р.

— ЧЕХОСЛОВАЦЬКЕ СОКІЛЬСТВО урочисто краєвий з'їзд в Таборі з головними з'їздовими днями 5—7 липня 1935 з нагоди 50-ліття чинності Соціалістичної округи Яна Жижки в Таборі. В ньому візьмуть участь також соколи інших словянських народів.

— АМЕРИКАНСЬКЕ ЧЕХОСЛОВАЦЬКЕ СОКІЛЬСТВО відбуває свій з'їзд в Клівеленді. Головний з'їздовий день 23. VI. 1935.

— СОЮЗ БОЛГАРСЬКИХ ЮНАКІВ буде мати в Софії 11—14 липня 1935 свій VIII з'їзд, в якому візьмуть участь руханки Союзу Славянського Соціалізму.

— СОЮЗ БЕЛЬГІЙСЬКИХ ПІМНАСТІВ урядом в Брюсселі 21 липня 1935 40 руханками свято з нагоди 70-ліття своєї чинності. Свято розпочнеться 17. VII. 1935. Міжнародним конгресом фізичного виховання.

Оповістки Управи СУСЗАКу.

Комітет Соціалістичного з'їзду Працького Краю в Таборі запрошує Союз Українського Соціалізму на запрошення до участі в цьому з'їзді. Програма головних з'їздових днів буде така:

В п'ятницю, 5.VII.35, в 8 год. ранку розвинуття державного прапора та запалення з'їздового огню. Потім проба. З 15 год. вправа: візьмуч старших побратимів, на приладах сестер, з вузлами сестер, стафета жінок, обрані парами побратимів і сестер, вправа мужчин на приладах, вправа візьмуч жінок, таксі мужчин, стафета мужчин, спільні групування.

В суботу, 6.VII.35, до обіда похід Соціалізму та промова до агропродовольчих учасників старости ЧОС пообр. для Буковського, після цього огляд Табору. По обіді прохід на „Колі Грядки“. Тоді ж будуть плавецькі та веслярські змагання, а ввечір Гусові урочистості на Йордані.

В неділю, 7.VII.35, до обіда закінчення плавецьких змагань на Йордані, а по обіді вправа візьмуч побратимів, таксі сестер, мет на живому коні, вправа візьмуч старших побратимів, прохід (рей) соціалістичної кішки, вправа віська, закінчення з'їзду, заминуття прапора й погашення огню.

Організацію заїзду українських соколиків в Прагу та її околиць до Табору перебрало на себе Працьке гніздо. Ведати цього з'їзду з з'їздовим відзнаком без харчування будуть складати біля 40 кч.

Від нашого Союзу буде делегація в похіді в однострої з прапором. Вираленти наші побратими можуть в рядах тих чеських соціалістичних товариств, членами яких вони є.

Всім бажучим поїхати на з'їзд до Табору пригласитись у справників своїх гнізд, а тим, що належать безпосередньо до Союзу у пообр. інж. В. Даралана (Praha - Smíchov, Holečkova 148) до 20.VI, після чого будуть дані додаткові інформації.

На пресовий фонд „Укр. Сокола“ надіслали до каси Союзу: др. Б. Каміньський — 10 кч., м. Д. Антонович — 10 кч. та м. О. Саука — 15 кч.; на майдан „Сокола-Ватія“ — інж. О. Дольний — 10 кч. Дякуємо.

* День смерті С. Петлюри — 25 травня — є днем збіроч на Українську бібліотеку його імені в Парижі. Гроші посылати на адресу бібліотекарів: Monsieur I. Rudibev, 41, rue de La Tour d'Auvergne, Paris 9, France.

Посмертна згадка.

8. II. 1935, в місцевості Часкомус в Аргентині трагічно загинув від револьверної кулі невідомого злощина пообр. Олександр Мушак. Посіятим був членом Укр. Руханинського Т-ва „Сокол“ в Буенос-Айресі в Т-ва „Прогісія“. О. Мушак родом з Надзирної на Західній Україні приїхав до Аргентини в 1931. р. і проживав лише 25 років. З сумом схилився чоло перед пам'яттю молодого Сокола. Хай його праця буде на добро Батьківщини, а імя О. Мушака згадують не алим тихим словом сини Вічної України.

Фірма Кирила Букоємського в Усті над Лабю

має на складі готові сокільські однострої доброї якості в значеній ціні по 200 кч. Управу СУСЗАКу радять своїм членам набувати ці однострої. Можна брати на вісничі сплати.

Слідуюче число „Укр. Сокола“ вийде у вересні, р.

OBSAH: F. Moroz: Sokol-lev. — V. Prochoda: Volím mládež světa. — M. Pahuta: Význam dějství při zvěste. — Z činnosti ukr. Sokolstva za hranicemi. — Ze života ukr. Skautů. — Významní sloty. — Zprávy výboru Svazu. — Posmrtní vzpomínka.

«UKRAJINSKYJ SOKIL» vychází na záložku měřice kromě července a srpna. Majitel a vydavatel Svaz Ukrajinského sokolstva za hranicemi. Odpovědný redaktor ing. Platon Čmar. Adresa redakce a administrace: Praha-Pankrác, ul. Podlipanská 1043. Předplatné 10 Kč ročně, jednotlivě čísla 1 Kč. Peněžní záložky sčítanou poštovní zpožděnou č. 10.727. Zastupuje B. na poště. Novinové zřízení povoleno řed. p. a. č. 106.921/VII—1034. Podávací pošt. úřad Praha 66. Tiskl. F. Herman v Praze XII., Bělehradská 97.

P. T. Dr. Jan Slavik
Praha IV., Ložetánská
8.109. VIUK 291

Річник II.
Вересень 1935.

Русский Число 7
Заграничний Історичний Прага
Архивъ
PRAGA PRAGA
№ 1-15296
Рускѣ
Zahranicni Historicki

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

ЧАСОПИС СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

Ст. Сваль-Стоцкій.

Було це 1920. р.

Переглядаючи при нагоді мою збірку фотографічних образків, найшов я і цей образок, де і мене бачите як українського сокола. І заріюся в голові спомини і агадси в тих пам'ятних днів.

Було це 1920. р. В Празі приготавлявся величавий VII адвиг Чехословацького Сокільства, перший адвиг в самостійній Чехословацькій Республіці. Річ ясна, що і Український Сокіл, исто було на VI адвині в 1912 р., рад був вяти участь в цім адвині, але тут виринули всіякі труднощі. Зі Львова наш Сокіл не міг тоді до Праги приїхати. В українських таборах в Чехословацькій були поодинокі соколи, але не мали сокільського однострою. А крім того треба було побороти найбільшу перешкоду, яка нас зустріла в адвигівім комітеті Чехословацького Сокільства з його становищем, що до активної участі в адвині можуть бути допущені тільки Соколи самостійних, державних словянських націй, а українські соколи тим винюгам нібито не відповідали.*) Західноукраїнської Народньої Республіки (ЗУНР) чехословацька влада не визнавала. Я як заступник, нібито, посол ЗУНР був тут тільки толерований.

Та ось зявився в сам час в Празі побр. Боберський. Ми обговорили докладно всю справу і її вагу та рішилися побороти всі труднощі і таки конечно вяти участь в пам'ятнім адвині Чехословацького Сокільства, щоб тим виявити не тільки нашу вірність сокільській ідеї, але і наші щирі симпатії для Чеського Сокола та для самостійної Чехословацької Республіки.

Заходами побр. Боберського одержали ми зі Львова від Сокола-Батяка письмо, яким дав нам повновласть наступати Українського Сокола на чехословацькі адвині. При допомозі приятеля Боберського — як не помилюся, називався він побр. Коргонь***) — чеського сокола, званого йому ще зі Львова, вдалося нам по деяких копроводах таки добути ухвалу центрального адвигівого комітету, що Український Сокіл допущений до участі в адвині. Треба було ще тільки

постаратися про сокільські однострої для нашого хоч невеличкого сокільського представництва в тім пам'ятнім, незвичайно величавім адвині. На це я вивднув у уряду ЗУНР спеціальну допомогу.

Делегация „Сокола-Батяка“ на VII Всесоюзном адвині в Празі 1920 р. X Голова делегации авадник др. Ст. Сваль-Стоцкій.

І ось на обранку бачите українських соколів, учасників першого великого адвигу Чеського Сокола у вольній, самостійній, Чехословацькій Республіці (одного нашого сокола на обранку нема). Всі ми з нашої української льоні приїхали чудовим сокільським вправам, всі ми були свідками незвичайного захоплення усього Сокільства та Чеського народу, всі ми пам'ятного дня як окрема група Український Сокіл нашерували в незвичайно величавім поході вулицями Праги, витані скрізь дуже сердечно чеським громадянством. Може у деякого заховалися ще зникми Українського Сокола з самого походу, бо були такі, то добре було б і в них подати на пам'ятку обранку.

Похід закінчився на „граді“, де голови сокільських організацій аловили поклон президентові Масарикові, при тій нагоді і я українським словом висловив велику вітху Українського Сокільства, що Чехословацький нарід добув державної самостійности, та найщиріші побажання президентові Масарикові і Чехословацькій Республіці.

Згадую це, щоб Українському Соколові в Чехословацькій пригадати цю пам'ятну хвилину.

*) Визначені вим'ята Староста Чехословацької Сокільської Громади Др. В. Шайнер виборили такий погляд, що протавляється основним засадам Сокільства і був вимно за те, щоб Українці були рівноправними членами Словянської сокільської родини.

**) Побр. Фр. Коргонь, перед Світовою війною був членом Сокола Батяка у Львові, а нині в почальнім Українського Сокола в Празі.

Прим. Редакції.

Нехай німа важніша подія не пропаде марно в пам'яті народній, в пам'яті Українського Соціалізму, нехай усі живі покоління народу, об-

єднані в Українськiм Соколі, плекають традиції та на традиції будують нове, живе, соціалістичні ідеалами просякле, гармонійне народне життя!

Делегата Союзу Українського Соціалізму на в'їздом на красному адміні в Таборі 6. VII. 1935.

Делегата Союзу Українського Соціалізму на в'їздом на красному адміні в Таборі 6. VII. 1935. на Кольому Граду.

М. Антонович.

Фридрих Людвіг Ян.

Кожна руханова дія в сучасній Німеччині прикрашена портретом лисого бородатого чоловіка з білим віджилим квітком — батька німецької руханки, Ян. Ян не був першим, що розпочав серйозні методичні руханові справи у Німеччині — в цьому він має своє попередника, як Гутсмут, але він був тим, хто першим дав німецькій руханці ширшу організацію, легку практичну систему та передові натхнені її цілі на шлях національного життя.

Фридрих Людвіг Ян народився р. 1778 у пруському селі Ленін над долиною Ельби, як син небогатого сільського пастора. В його рідному селі жило багато „хитюверів“, себто заслужених старих воєнів, що перебували Саксонією війну під проводом принца Фридріха Великого. Із оповідання були тим першою історією, що на всі життя розвинула в нього хитюверів патріотизм. По закінченні початкової освіти Ян записався на університет у Галле, маючи на меті стати пастором, але його планам не судилося здійснитися. У будинку студентського життя тих часів Ян велику роль. Він постійно брав участь у бійках та публічних диспутах, що були на денні порядки в колегіях університету. Тоді проявляється в нього нахил до бурлячого життя та догматичних мислей з метою підняти країну до рівня своєї батьківщини. Біля Галле ще в салодні показують печери в горах, де Ян мав кілька тижнів. На першу ж візиту про війну війни між Пруссією та Наполеоном (1806) Ян, з ділом у руках, показував добровольцем до війська. Та воно ще він вступив з військом, побачив під Сімою Наполеон виступив війну, і Ян прийшов на долю яка лише добровільно перетерпіти всі негоди відступаючого побитого війська та сором ганебного миру. Але після нещасливої війни всі країні голови Німеччини одужували одні думки: відродити, квати нові душі сили з своєю пошвану націю, щоб чим скорше скинути французьке ярмо. Для Яна таким засобом до відродження мався руханка.

В цьому лежить основне ядро всієї руханової системи Яна: фізична вираза тіла була для нього не самоціллю, а засобом — засобом духовного відродження людини, здійснення національного почуття, захочення для цієї свідома громади і відважних бойків. Ян мислив при перекладі своїх думок з життя небуденної організації хитю. Дистанція пошвану вчителів при одній з берлінських гімназій, почав він з кількома колегами зібрати своїх учнів виходити по вечорах на місце для спільної забави у всіляких руханових грах. Ці гри мислять притягли увагу гуляючої публіки і мова тоштрості Яна почало хитю зростати. Тут і було покладено основні руханові системи, для цієї сили Ян створив і відоме слово „Дан Туген“ (Die deutsche Turnkunst) з сучасній домі перетерпіла тіла новою та формою вихову, але висловлені думки і до цієї актуальності: керування тіла виховати повільно відродити, загартувати, патріотичних громадин.

до сьогорі займається основною в цій німецькій руханці, що стремить не до поставлення рекордів, а до підвищення середньої висоти фізичної спроможності маси (Leistungsfähigkeit der Masse). Протилежністю до цього займаються вільно і як індивідуальними судьям спорту, де через те фізичній зміна часто став самоціллю.

Практично метода Яна полягла в комбінації завдань, які сьогорі виконують „Сосіс“, легка атлетика та „Плест“. Всі справи по злові відбувалися не світовому повітрі, всієї руханові знаряддя приходили лише по-лозі і шліши. Велику увагу зверталося на біганину, спок, мита і особливо на колективні гри: мит, тиганя ланка і шд. Ці справи відбувалися не на соціально пристосованій грішці, а серед природи: свихалося через куші і канала, біглося в лісі та по горбах. Велике значіння надавав Ян вираза організмів, загартувавши своїм учням розірвати далекі предмети або означувати далекі звуки. Фізичні вираза того роду були прямою підготовкою до майбутньої збройної боротьби за незалежність Німеччини. Але мити на цю в першу чергу національно-політичну цілі, Ян мисля звертати увагу і на теоретичну сторіну захочення своїх колективів, використувати кожну нагоду для патріотичних прагнень про тижні часи батьківщини. Висловлено любов до рідної країни стала зокрема в прогол домі девіліма-демі, а то в тижні кандріш по гарних освітленні або по історично-намітених містах німецької слави. Крім цього, сіла зацікавила в молоді такі подорожі гарту призначеність до своїх мити та почуття органічного зв'язку з своєю мовою.

Першим виступом Ян з своїми рухановими товариствами і проти рішучих територіальних та соціальних. Сьогорі захоті навіть убити собі, яка безодня завешного медальєра, а то в незалежності діяла між собою базарів, сьасоні прусація і т. д. На рухановій площі всі ці галузі були трактовані рівно і ширше побачили в собі передові ідеї. Рішуче не робив Ян підвищення рішучі нові дітям шкільних чи робітничих, ступівства, гімназістичних чи ремісничих — він бачив перед собою лише ідеї, а мити кожний в своїй сфері мити мисля працювати для загальної добра мити, бо справлені нації може існувати лише при взаємній добровільності та взаємній самодіяльності всіх класів.

З підвищеного в попереднім уступі ясно видно, як велике значіння організовані руханові товариства виходили далеко поза межі площі вираз. Ян саме для Німеччини таку правильну організацію, чого найбільше доказом є те, що вона в домі залучилася майже без змін. Кожна Яна „Німецька руханка“ (Die deutsche Turnkunst) з сучасній домі перетерпіла тіла новою та формою вихову, але висловлені думки і до цієї актуальності: керування тіла виховати повільно відродити, загартувати, патріотичних громадин.

В 1813 році, після катастрофи Наполеона в Росії,

адвоката в Німеччині гідина кваліфікації. Всі до одного „турниери“ Яма пішли як добровольці до війська; багато з них наложиво голодом, багато вертало додому з славною перемогою, але всі вони розвасали серця по Німеччині верниці їх ідеї про єдину об'єднану німецьку імперію в єдиній німецькій державі, і ці ідеї незагинули.

Фр. Коргош.

Тиршова руханкова система.

Без руку нема життя. Задовольняючи свої потреби людина мусила змагатися, бо потрібно було змагати дитину, забити та віднести. А цього з найбільшим успіхом між людьми лише добрий акадун в бігу, киданні каменями, меті списом та іншими тигаріа. Боротьба за послідани місцевостями з природними засобами помочи змусила людину ставати до бою з подібною собі з іншим племенем. Це змагало вже значно більшої фізичної досконалости. Від боротьби за існування людина перейшла до боротьби за життя. Перевога або смерть і тут безумовно рух став законом буття. Задовольняючи потреби свого племени, замість вигаданого владування, треба було знову змагатися, займатися справами воєнного порядку аби не стати жертвою сильнішого й здібнішого. Почався перехід від особистих змагань до спільних, щоб научитися організованій обороні або нападу. При цьому необхідно було фізичними справами виплекати в собі витривалість, силу волі з досягненні виключеної мети та кардість при спільному діянні на війні. Так дозвечтво та війна стали первинні учасниками руханки.

Пішіше, з організацією державного життя та відповідним поділом праці між членами суспільства, почався поділ і на ставноі верствах. В залежності від способу й роду заняття не всі в односторонній мірі досягали тієї фізичної досконалости як, наприклад, ловаї та воєни.

точ реакційні уряди після війни і повзавражали були руханкові товариства, а Як повас навіть на шість років до війниці. Та перед своєю смертю (1852) він ще побачив нове відродження і поширення руханки по його заповітам у цілій Німеччині. Носіями національних ідеї „Турниерами“ залишилися і по нинішній день.

Отже потрібно було й іншим верствам суспільства, поза своїм шлестем життям, зорганізувати руханку шкорою для розвитку сили, зручності, владності й краси.

Найстарший нарід — зміни зорганізували руханку на 4000 років перед Р. Х. аби завойовити торова, або від них вилізуватися. Ім були відомі шери, танок, біг, скок, спорядок (воєниці) вправа, потім зорганізували на прикладі, з кинж, палицею. З прикладі найбільше викладали дерев'яного коня та жингу (времівської стови). Також іудуси приподобливо владали руханку для досягнення сили, зручності й рішучості. Решті народів була відома лише воєнна руханка.

Найбільшого розвитку досягла руханка у греків (776 р. перед Р. Х. — 394 р. по Р. Х.). Вони пімали виховуючі властивості руханки й перетворили її в двірлову античної ераси. Були вдорочим, сильним та ерасним ставло ідеологією воєнного грека.

Цим думом антики описана сучасна руханка др. М. рослава Тирш (1832—1884), який 16 лютого 1862 р. по всебічній підготовці спільно з Фігером, братами Гретама та Тоннером владомив перше чеське руханкове товариство „Сокол“. Ініціалізатор чеської сокільської руханки Тирш автором всебічно філософсько опрацьовану систему, що насамо відноситься над іншими руханковими системами своєю дійсною внутрішньою вартістю. (Д. 6.)

З життя Українського Сокільства в Краю.

Багато сокільських гнізд в Краю існує від змагань невідомості. В першу чергу це відноситься до тих товариств, що, крім руханкової чинности, займались по-жарництвом, яке тепер так удержалося. Це спричинилося до того, що деякі адваторізовані гнізда само-лідиувались, а натовісць владомив „Луги“. Як поставитися польське влад до війни стобуту Сокола-Батька, ще не відомо, хоч з часу подачи його на затвердження урядовою дорогою пройшло вже більше віероку. Такий став невідомості зорганізуватися до того, що частина сокільських гнізд збочила було зі своого сокільського шляху, але більшість з них зорганізувала свою поняну й увійшла в тісний зв'язок з своїм сокільським проломом. А ті, що цього не зробили, руханкової чинности не проявляють і занепадають. Особливо це помітно на Стрийщині, де поітовий адвиг зв'язок бран наслідної зорганізованости й кардіости.

За те зі гнізда, що ставло утримують зв'язок з Соколом-Батьком, в своїй чинности владуть все вперед, не дилучившись на всі несприятливі обставини. Для прикладу візьмем сокільське гніздо в Ланах к. П.ІІ, що 23 червня п. р. відзначило 30-літній ювілей своєї чинности урядовим гварно сокільського свята. Коли це гніздо владдалось, Щареччина була правдивою твердимю москофілства, з тому довівшиці і внутрішніх перешкод сокола у Ланах не бракувало. А проте 30 років урядової праці дало свої наслідки. Зорганізованість, кардіость та зручність змагались з кошиною русі побратимів та сестер. Змавць руханки між ствердята, що побратимів й учасників (доріст) в добра владомива руханка.

9 червня п. р. відбулось сокільське свято у Кадубицькому на світовісти сокільських гнізд з Олесья, Золочева й Дуби. Вправа вільшоруч і віночом, на коні, вільшій несі, гра у відбаванку та ін. пройшло дуже добре.

Станіславівщина владуть участь у „Святі молоді“ 8 червня, а 9 червня відбувся руханковий виступ. Особливу увагу звернула на себе адваторі вправа побратимів та сестер, яких було біля 400, та вправа на дручу Сокола І у Станіславові.

В Галичі відбулось 7. липня „Свято молоді“. На це свято прибуло 14 сокільських гнізд, не дилучившись на погану погоду. В порядку приймало участь до 600 сокілів. Відбулись вільшоручні вправа вільшима й серпаном сокілов, 16 танковій вправа сокілов, вправа на коні й т. ін. Вправавало всього біля 400 сокілів, сокілів й доросту.

Драгобичщина владуть участь з вправа на кошиковому святі.

На святі М. Шашкевича 11. серпня владуть участь з

вправами сокільське гніздо в Золочеві, Олеську, Юськович, Утішова, Почаїв та Переміловіч. Наслідки щоденної постійної сокільської праці були видні по бездоганному виконанню досить тяжких і складних вправа, зорганізованости й кардіости виступів.

Дуже гарно відбулось чергове сокільське свято у Бібрці 18. серпня на власному гаї владомивому владді. На цьому адваторі вступало 287 руханків та руханковичок. Вправа на вільшоруч так і на приладах були владомиві владомиві. Особливо владомиві були вправа свісами з вправа владомиві, що владомив побр. Кошикович.

Так поволі, але увперто переборюються перешкоди, з яких найбільша — невідомі розуміння інтелігентів своїх владомив, „спортова“ адваторі та бран добрих владомивів руханки. Студентська молодь за нечисленними зв'язками для руханкової чинности не надлежить. Приїздили на фері до дому „відпочиває“, не кмі ділом помігти творенню того, чого найбільше потрібнішим нам нарід. Деяка частина з неї владомива ініціалізувала спортом та владомив в крайній епоху. Та проте владомив життя не владомив. Сокільське гніздо самочинно владомив праці й владомив П не владомив, владомив до сокільському шляху до дільного владомивого.

Члени Українського Сокола в Пардубиці на спортовому адваторі в Чеській Тржебоні 30. VI. 1925.

З чинности Українського Сокольства за кордоном.

ПАРДУБИЦЕ. 30. VI. 1935. Старші побратими гнізда „Український Союз“ в Пардубицях і на вчорашній піривці заявили досить значну чинність. Вправляли вони, як самостійно по святках, так і спільно в чеських побратимів в буденні дні. Зі звіту самостійної руханкової чинності видно, що:

В місяці	Вправля- ли години	Всього вирвало- ло часів	Завеса- них на вправи	Пересі- ло на години
в догому	2	21	15	105
• березні	5	50	15	10
• квітні	3	19	15	63
• травні	4	42	15	105
• червні	6	68	17	113

5 побратимів приймало участь у вправах на поштовому адміні в Чесері 9 червня та 20 червня на армійних вправах „Союза“ Пардубице I. Найбільш успішним треба відзначити виступ наших побратимів в Пардубицях на округовому соціальному адміні в Чеській Тржебові, 20 червня ц. р., а нагоді 20-ліття чинности Східночеської соціальної округи Пшихові. Тоді дуже успішно вправляло відморуч 8 наших старших побратимів. В соціальному поході містом приймало участь 15 українських соколиків під проводом старости гнізда імж. Вол. Морданіова та начальника побр. Фр. Дворжака. В час цього адмуну укр. соколи тішалися загальною симпатією чеського громадянства та бурхливими осядками в час походу містом, коли їх заспівали квітами.

ПРАГА. 7. VII. 1935. Члени гнізда „Український Союз“ в Празі в своїй руханковій чинности в порівнянні з попереднім роком зробили крок вперед. Поки що спільно з чеськими побратимами вправи, які українські соколи відбувають у випадній руханковій дні в руханки в місцях свого осідку, вони спочетку рах, а в березні ц. р. дати на тиждень (по неділях і середках) збералися на вправи свого гнізда під проводом начальника побр. Фр. Коргона. Пересіло на годину на весь час вправляло 16 побратимів і 4 сестри. Про самостійні руханкові виступи Празького гнізда вже згадувалось, а тому обличалось лише згадуємо про адмін переважно його члени яко делегації Союзу Українського Сокольства за кордоном до Табору на адмін Сокольства Празького краю.

Кроковий адмін відбувся в Таборі 5—7 липня (головної адмін дні) а нагоді 20-ліття чинности Соціальної округи Яна Жижки. Взяло в ньому участь понад 10 тисяч чеських соколиків і соколиків та були вступалими югославянські, російські й українські соколи. Головами адмуну були: Жижковим силою — Гусовим проводом — Тиршовим влізком. Весь перебіг адмуну пройшов дуже імпульсивно в дотриманні названих гасел на дні.

Союз Українського Сокольства за кордоном був вступлений на цьому адміні делегацією з 9 соколиків і 6 соколиків а вправором, які в місці Яна Жижки знайшли щеде привітання. Український жонто-близнячий вправор, що розмалова на соціальному вайдані, був показачком тогш, що українці тут гостинно привітали як учасники адмуну. В час соціального походу до вулиці м. Табору українці на рівні з югославянами чеське громадянство бурхливо вітало в заспівало квітами. Представники союзу (старости імж. Па. Цісар та вказники імж. В. Прохода) були запрошені на урочистість передачі дарунків від Соціальної округи Яна Жижки Югославянському Сокольству, а від останнього містот Табору та на урочистій обіді. В час цього обідю старости імж. Цісар вступив а привітаннях, а вимову між іншим зазначив про тагалість взаємних симпатій та братерських взаємовідношень між чехами та українцями ще а часі Яна Жижки, коли частина його борців заважди дружила аж на Запоріжжя, де обороняла від айльських вала нову свою Батьківщину — Україну, та відвресла анічким Сокольствам як чинники, що може привести до владення і рівноправні взаємовідношень не лише між славіянськими народами, але а вимову а цяк і а цілій Європі. Відзначено на це були бурхливий осядкам.

По адмін 6 липня відбулась екскурсія учасників адмуну до так званого „Кам'яного граду“, місця, де отаборо-

× Староста Союзу побр. імж. П. Цісар на головної врибуні для почесних гостей на кроковому адміні в Таборі 5. VII. 1935.

вався Жижка а своїм айльком і де тепер було відсочено пропанетну дошну. Тут імж. Цісар, як представник українців, був запрошений на почесну врибуну а врипанетної дошні, де був представлений а. міністром Бенешові, його дружині та іншим високими достоянствами.

Так а Таборі українці зустріли сердечну гостинність та багачим відомости давню традицію ширі арицтві. Так же українці наважали братерські стосунки а югославянами а чолі а урядуючим вступником старости Союзу Сокола Королівства Югославії побр. Е. Ганглем.

ЛІБЕРЕЦЬ. 30. VI. 35. Руханкова чинність гнізда „Український Союз“ а Ліберці не заважало і квіті. Не дачився на те, що значна частина побратимів зайшла а Ліберці на айтно вридо, на вправи без перерви на прикладом свого начальника побр. Васил. Греслова ходит і тепер стало 5—7 побратимів. 30. VI. 35, відбулась товариська сходина, на якій говоралось про можливість поширення соціальної чинности а Ліберці.

ГРАДЕЦЬ КРАЛІВОВЕ. 29. VIII. 35. (3 листа до редакції). На вказанні Головної Управи С. У. Б. 14. VII. 35. а. Яна Кучера, Голова відділу С. У. Б. а Пардубицях подав звіт про чинність свого відділу та гнізда „Український Союз“ а Пардубицях I. Було нам всім дуже приємно почути про адмін нашого Союзу до Чеської Тржебови. Зокрема це тішить мене яко Голова С. У. Б., а ще більше яко українського Сокола.

Дорогі Побратими! Дуже радю а Вашого соціального усилу, бо це а наш загально-національний усил. Високо ціню Вашу вридо, бо знаю, які матеріальні адмін мусите переборювати.

В сучасне літальні не маємо можливости влезати сили а гартувати духа а край, не це робить всі державні народи, а тому постарайтесь використати айну можливість соціальної чинности. Слово „Союз“ обидну а собі все, що потрібує державний наряд. Союз бореться яко руханка, а коли прийде можливість, буде навіршати фронтонети. Союз учить вас послуку а порядку. Він не боїться видати перешкод та відважно вступає до змагань, бо знає, що може змагання гартує вас до дальшої боротьби, а квіті не хочемо бути переможени, але хочемо а будемо переможеними.

Цілому відділу а Пардубицях дякую а прошу не забутьте соціального ключу „Вперед!“ Будете а подальшім вірцем та гордістю не лише нашим Т-на С. У. Б., але а цілою українською еміграції. Тримайте високо а певно наш український соціальный вправор. Гарраді!

Михайло Оборський.

OBŠAH: St. Smal-Stockyji: Bylo to v r. 1935. — M. Antonovyč: Frdrich Ludvig Jan. — Fr. Korhoň: Tyršova třísovčinná soustava. — Ze života ukr. Sokolstva v kraj. — Z činnosti ukr. Sokolstva za hranicemi.

„UKRAJINSKYJ SOKIL“ vychází na šabátku měříc kromě července a srpna. Majitel a vydavatel švca Ukrajinského sokolstva za hranicemi. Odpovědný redaktor ing. Platon Čmar. Adresa redakce a administrace: Praha-Penčrč, ul. Podlipného 1063. Předplatná 10 Kč ročně, redakční šola 1 Kč. Peněžní záležitosti došmeknou poklovením upřizitelu č. 10327. Zálžky a za pošladní. Novinová šmcha povolena řed. p. a t. č. 106.921/VII—1034. Podávaci poř. švad Praha 64. Tisk P. Herman v Praze XII, Břehradská 97.

Мермолто

УКРАЇНСЬКИЙ СОЮЗ

ЧАСОПИС СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

Гакстен.

Ні для зиску, ані для слави.

Минають літа, проходить роки, залишаються лише на шляху сліди колеса історії, що поволи, але безупинно, проступе вперед. Лише під тягаром більших подій воно залишає глибокий слід, який ніщо не може стерти протягом соток чи може й тисяч років. І відтискує це коло з об'єктивною бевсторонністю добрі і лихі вчинки та свідомі, чи несвідомі помилки тих, що спричинились до історичних подій.

Наше Союзство має також за собою частину пройденого шляху. І ми можемо на його слідах прочитати багато світлик сторінок. На одній з них написано: „Ні для зиску, ані для слави“. Безмежна любов до Батьківщини, вірність національній ідеї персоніфікуються в особі невтомого, скромного союзьського працівника Семена Горука. Це той, хто як голова організаційного відділу Сокола-Батька перед Світовою війною віддав тисячці союзьських гнід десяток найкращих, повних життєвої сили років свого життя. Це той, хто як отаман Українських Січових Стрільців йшов все вперед і він за собою всіх вправ на полі бою до ліпшого майбутнього власної нації.

Скромний і спокійний, з лагідною усмішкою,

але завжди з енергійним виразом обличчя і в очима, в яких світалась віра та любов, Горук захоплював своїм творчим ентузіазмом всіх молодих і старих і всім укладав в щоденній праці шлях до національного ідеалу, дороговказом на якому все було „Ні для зиску, ані для слави“ для себе особисто, лише на добро Батьківщини.

Був Горук і творцем першого листопаду 1918 р. у Львові. На поклик Батьківщини став він до бою лише за її власні інтереси. Але надто велику руйну принесла Рідному Краєві Світова війна, а ще більшим був тягар подій 1918-20 рр. Слово „приказ“ характеризувало не лише Семена Горука як вояка, але й всіх його підлеглих. Жахливі умови боротьби кінця 1919 р. завинили тому, що був даний невідповідний приказ і Семен Горук більше вже не повернувся в наші союзьські ряди.

Вже 15 літ минає як вивезли росіни отамана Горука на північ Московії, туди, звідки українці не повертаються. Загинув не з власної вини.

Віддав Горук все, що мав Батьківщині і залишив велику духову спадщину Рідному Союзству. То, чим він лише жив, — живе, рівняється й жадна ворожа сила його не перемаже.

Побр. СЕМЕН ГОРУК.

Др. вед. Вон Палтасова.

Значіння змагань.

Ще й тепер досить часто можна почути розмови про шкідливість змагань. Це спонукало мене висловити лару наступних думок. Розглянемо спочатку вали змагань на окремій ступіні людини.

Помалюючись в погляд, що від переваги характер людини змушує гордує іншим, себе переоцінює, слабих зневажає. Справжнє почуття перемоги дає людині самоповагу, силу й охоту до дальшої праці та рішучість.

Має, не і кожна поневолена нація, мало власної певності у власні сили, надто боягузливі та не шанують самих себе. Все це треба рішуче викоринити шляхом руханок та спортових змагань.

Якби же вали мали змагання на фізичній ступіні людини?

Для того щоб змагання не шкідли здоров'ю, потрібно тренуватись систематично, без перерв; треба займатись руханкою від дитячих літ, щоб мала була належна розвинуті, щоб діяння було завжди правильним,

щоб серце пристосувалося до більшої зношеності, щоб перова система надійно не напружувалась. Тоді не може бути після змагань жадних неприємних наслідків, крім почуття приємної втоми.

У всій праці фізичній і душевній мусить бути певна міра. Не можна переобтяжувати свій організм, бо надмірна втома віддає негативне на дальшу працю. Втомилена людина фізично і морально ніколи не зможе перемагати людину, якою сил і енергій. Тому лише ті можуть приймати участь в змаганнях, які мають добре здоров'я, головне серце і легені; які систематично працюють підготовлені до виконання тихих завдань.

Особливо рідко змагання користяться для жіночої жіноцтва, яке все ще стоїть на нижчій ступіні в руханці і спорті, ніж чоловіча. Та це не тому, що жінки не мають здібностей, сили, чи зручності до руханок і вправ. Але повеностять це доверши інертністю жінок, так, що вони лише вправляють і тому не розвинули ще всіх своїх здібностей. А за друге тому, що жінки

мають більше скромності і нерішучості в своєму характері. Звідси невпевненість у своїй силі та страх перед невдачею. А зміна як раз і треба розвинути рішучість, самонавченість, самостійність, уміння користуватися в різних випадках, де потрібно нагале рішення, де мусять сподіятися лише на свої сили, лише на свою здатність та уміння.

Змагання теж привчають до витривалості, бо лише той вийде з бою переможцем, хто перед тим вперто систематично вправлявся, розвивав свої сили для освічення усієї.

Отже, гадаю, що при всіх руханкових вправах як

на вправах, так і вільноруч, чи у ритміці, при легкій атлетіці та при різних грах — для самоочування до вправи, для фізичного і морального розвитку кожної людини потрібно робити час від часу змагання, як впривру сил, адібностей, зручності і уміння керувати осіб.

Тільки відготовка до змагань і самі змагання мусять вестися раціонально: без зайвої перестанки, без великого напруження нервів і головної обертанню.

Так лише щільною та впертою працею можна осити перемоги в змаганнях та того, що в Україні займають найкраще місце в різних галузях руханки й спорту.

О. Спровакова.

Ритміка та її завдання.

Останній час по цілому світі великого розвитку здобула ритмічна руханка, що й серед нас, українців, викликало певне зацікавлення. Так, наприклад, у Львові маємо при Музичному інституті ім. Ласенки курс ритмічної руханки. Не байдужі до неї й на Великій Україні. Та, на жаль, треба констатувати, що ширші кола нашого громадянства мало що знають про ритміку. Тому дозволю собі трохи спитатися над питанням: що є власне ритмічна руханка й яке її завдання.

Ритмічна руханка веде свій початок від Жака Дальєрова, що саме цього року святкує свій 70-літній ювілей. Шуканчи найкращих методів для своїх учнів музичної школи в Женеві, він констатував, що різномірні рухи рук, голови, тощо, розвивають в учнях почуття ритму. Це спонукало його запровадити цілу систему таких вправ, що дуже сприяли музичному розвитку його учнів. Одночасно ці рухи, як і вся фізична праця, корисно впливали на цілий організм учнів. Та великий педагог тут спостеріг і глибше психологічно значущі ритмічні послідовні рухи тіла, що підпорядковуються музиці чи значущим ритмічним ударам, привчають учня до внутрішньої підпорядкованості.

Тут не має лише механічних рухів звичайної руханки, тут є людяний аспект між поведінкою руханки. Проте кожний учень має волю інтерпретувати той чи інший ритм цілком індивідуально. Це так само сприяє до поглиблення самодисципліни, чого так часто бракує людині в її буденному житті.

Підпорядкування самому собі, чи це не велике завдання? Свійства людини в житті може і талановитих людей, які звертають в поміченого шляху, що вони не мають опанувати над собою. Така людина не лише в особистому, але і в громадському житті багато користі принесе не в стані. Отже зауважимо, такої величезної впливу ритміки на душевний стан людини з одного боку й з іншого боку створює гармонійні руханки з другого боку. Жак Дальєров почав шукати до більш ширшої уваги на ритмічну руханку. Вона перестала бути лише на послугах у музичній освіті, а стала різномірною з нею чинником у вихованню людини. Прямі рухи зв'язуються складнішими, при чому не забувалося й на естетичне значення рухів. В це повинні входить легкість, зручність, гармонійна послідовність рухів (що вже може в танцю). Та щоб досягти всіх цих властивостей, треба багато працювати над тілом і чимало перемогти тілесних вад, що поста-

ли в наслідок дуже обмеженої кількості рухів у буденному житті людини. Тому в школі Дальєрова велику увагу присвячується на всебічне використання тіла, як ніг і рух, так і хребта, рамен, голови, тощо. По найкращий рух є гарний лише тоді, коли його відчуває ціле тіло. Наприклад, коли робимо рух рукою, то ціле тіло не має бути в байдужій неспорядкованості, а, навпаки, як цілим має перебігти мовою зміло, що є відгуком даного руху руки. Лише тоді цей рух викликає життя; відчуваюмо, що його виконує жвава людина, а не млява механіка.

Одночасно система Дальєрова велику увагу присвячує фізичному розвитку організму. Всі рухи мусять мати свою цільність: рівномірно розвиваються всі м'язи, велику увагу присвячується правильному відділенню, після тихих вправ одразу наступить енергійне утривання тих м'язів, що саме найбільше намагалися й т. п. Це дуже сприяє тому, що після ритмічних вправ, людина не відчуває жодної втоми, а, навпаки, ніби набрала сили та енергії до життя.

Завдяки таким особливим властивостям, ритміка дуже швидко в Женеві поширилася по цілому світі. Та, на жаль, її не скрізь добре розуміли й часто зрештою виходило так, що не раз Жак Дальєров і не тільки б свої „наслідувачі". Класичним прикладом може послужити Прага, що наразі вона понад 50 ритмічних шкіл, а одна людина чи десята частина стоїть на найвищому рівні. Проте більш талановитим учнем Дальєрова пощастило створити свої власні системи, які удосконалилися в кожному одному напрямку.

Так постала, наприклад, ерритміка, що має завдання передати руханку живому до найменшої подробиці. Система німецької Вірген цільно у напрямку удосконалення тілесних рухів.

В Чехії кетером свою систему проф. Отченкашев, що її підпорядкував чеською мовою й масово запровадив до чеських „Союлів". Та проте ця система здобула величезну лише у соціалістичному середовищі ліній старих традицій.

У нас, українців, були спроби де-не-де відбудувати вправи з музиком, але все це ще було дуже убого й далеким від справжньої ритміки. Час вже, особливо нашому жіноцтву, звертатися до те, чого воно найбільше потребує, як для свого власного, так і загального здоров'я.

Фр. Коргоць.

Тиршова руханкова система.

(Продовження.)

Тиршова система відрізняється від інших руханкових систем також тим, що при класифікації рухів, себто при поділі рухів на менші групи, звертає увагу на послідовний розвиток рухів, або апроприування їх так, що простіші рухи є основою складніших.

Руханка по своїх завданнях поділяється на дві категорії: 1) руханку ексозакчу (позаочну), призначену для здорового організму та для розвитку його до вищого ступеня здоров'я, сила й краса й 2) руханку лікварську, призначену для слабкого й хворого організму.

Завданням ексозакчу руханки є утримання людини здоровим, довгим й міцним, владноспроможності, сила й зручність та попередження втоми, яку викликає одностороннє заняття. Постійним систематичним вправленням досягається різномірний розвиток організму. Кінцевою метою їх є надання тілу повної сили, зручності та фізичного удосконалення з повної гармонії в душі та розумі, не для особистого щастя людини, так і для загального добра.

Тирш розділяє свою систему на чотири відділи: 1) вгуртувані рухи до цих відділів з оглядом на те, чи може руханка виконувати їх без яких будь допоміжних засобів, чи потребує для цього яких будь предметів (предметів та знаряддя) або сторонньої допомоги, чи мусять подолати якийсь опір.

Вправа, які руханка може виконувати сам, не потребуючи для цього які знаряддя чи предмети, які допоміжні іншого руханки, Тирш згуртував до I відділу, себто вправ вільноруч та впорядку.

До II відділу відніс ті рухи, для виконання яких руханка потребує якихсь предметів. Вони є вправа із знаряддям, яке відносно або жодяко (тигарі), палиці, кулі або булави, тигарі, гоїдалки, кулі, деси, ретини, м'яч й т. п.) або вправа на знаряддях, на яких відносно, або через які перемикає власне тіло (спорудження для своєї власності, уясочин, м'яч, вертела для перескоку, м'яч, козла, стіл, поруччя, друк, виступи, козла драбинчасті ліній, драбина, м'яч та

лення для винюгу, ланцюга, ходулі, ланка для перескоку, колесо, соняк, лещета, весла).

До III відділу належать вправи, які можна виконувати лише при допомозі інших руханок (виги).

До IV відділу належить суперництво або змагання (спір, думання, бокс, шермування).

Вправи бувають або простих рухів, себто вправляють один певний рух, або складних рухів, що комбінуються з простих в певній послідовності і гармонійно з тислотою з певною системою.

Легка атлетика має місце в Третьій системі і кількох відділах: в першому — біг, в другому — скоки, швидина й мет.

Гри, танці й дозвілові вправи бувають у різних відділах, а тому виходять по-за систему.

Не маємо можливості на бравом місці докладно зупинитись на Третьій системі й всієї її подробиць та пояснити її на прикладах. Тому подано лише огляд її основ, а у висновках депо скажемо про методи, себто про основні й способи визначення руханок, приклади, підготовку до вправ, витривалість, змагання, акваторну, вправи одноособові й загальні, впрости й складні, про гри, руханки, майдан для гри й про воєнну руханку. Все це буде складати цілковитий огляд всієї Третьої руханкової системи. (Далі буде.)

З життя Українського Сокольства в Краю.

Усталені Соколом-Батьком план діяльності для сокольських гнізд в краю на 1935 рік примушує з одного боку гнізда вести планову дійсно-сокольську працю, а з другого боку працювати й до точності та об'єктивності. І, як звичайно, в таких випадках буває, вартісні гнізда згодом віднести через те своїм розвитком лише від дотеперішнього рівня, але інші невідійти до сокольського життя гнізда усунути з організації. Попри йому сокольську працю, так щодо тілесного виховання й сокольського виховання на огляду заслугове поширення серед гнізд легкоатлетичних вправ як частини сокольської руханки, що дотепер було доведено лише нечисленних військових гнізд та часто спортивних товариств. Переважені протягом літа проби сировини у цій ділянці викладали значний гурт змагунів (он) та нових осяг. Рівнобіжно з тим поширюється серед гнізд гра у відбавану, звичайно з гнізда компанійнич, який на зашім терені приносить організації великі моральні й матеріальні шкоди. Попри це йуть старання в напрямі збудування гніздами руханкових приладів. Гніздами запроваджено придбати певного коня. В дальній плані стоїть дружок і поруча, до яких треба відати ще підручників корва. Справа руханкових приладів, яка довгі роки не викладала поступу, тепер зрушила з місця і більшість теперішніх сокольських приладів виступає об'єктом своєю програмою також приладіву.

Літній й осінній сезони перебігли в краю під знаком місцевих, районних і повітових Сокольських Свят. Ці Свята відбили широким відгомном серед нашого громадянства, залучивши для сокольської дії його прихильність та здобувачи новий організації належне значення. Під оглядом вихову викладала вона значний поступ вперед і порозуміла загаль, що Сокольству в першій мірі треба зазначувати поширення і поглиблення тілесного виховання у нас.

За повсякденних Сокольських Свят, які в дальній тегу відбулися, слід вгадати такі:

Повітєве Сокольське Святє в Перемишлянцях дня 16. вересня пр. Варувало 800 руханків і руханочок із

16 гнізд. В поході через місто брали участь 1500 соколів. Вправами проводив відпоручник Старшини Соколя-Батька побр. М. Тріль. Загальні відгомні вправи вільноруч побратимів і віночком посестер, добре підготовані вправи на дручу, коні і поручах місцевих побратимів та змагальні впрости на драбинах сільського гнізда.

Сокольське Святє в Раві Руській дня 15. вересня пр. До вправ ставало 180 соколів із 9 гнізд. Добре виконані вправи вільноруч і віночком, акваторна, вправи вільноруч учасників, впрости з змаганням в легкій атлетці та відбаванці. Приніт від Старшини Соколя-Батька аломина начальних побр. Я. Вагліта.

Повітєве Сокольське Святє в Чорткові дня 22. вересня пр. Варувало 307 побратимів і посестер із 9 гнізд. На змаїтку заслугове возід містом, масові вправи та національні танки.

Сокольське Святє в Буришні дня 29. вересня пр. звернуло у цю місті. Згуртувало возмо до участі 5 гнізд. Відбулася польова Служба Божя, відгомні вправи, вправи серіями, національні танки. Звіт відбрав відпоручник Соколя-Батька побр. І. Корчинський.

Сокольське Святє в Самборі дня 21. вересня пр. Варувало 105 руханків із 6 гнізд. Приніт від Старшини Соколя-Батька аломина побр. Ю. Корейба.

Сокольські Легкоатлетичні Змагання в Косові дня 1. вересня пр. Вони згуртували 70 змагунів із 5 гнізд. В програму входили відносини вранюру, мет, дефіляда, легкоатлетика.

Сокольські Легкоатлетичні Змагання в Коломи дня 29. вересня пр. На старті стануло 43 змагунів із 3 гнізд. Започатковано їх привітом голозом і дефілядою, по якій відбулися змагання в бігу, скоках і метках. Осяг дуже добрі, деякі краї від вправних рекордів.

Сокольське Святє в Херві дня 28. серпня пр. Відсвяткування 10-літнього Ювілею існування гнізда, у якій всьомо участь 8 гнізд. Відбулися змагання на померших членів, відгати академії і тілесовправній вступу від вітання небом.

МІТ

Руханка на Буковині.

Управа Українського Спортивного Товариства „Добуш“ в Чернівецькій області поширив свою чинність на руханку у широкій розумінні. Незабаром там мають розпочатись регулярні вправи легкої атлетики та руханки для дітей і хлопців.

Українське Сокольство може лише з радістю вітати цей крок. Рівном треба в задоволення співставувати, що серед українського буковинського громадянства є розуміння ваги тілесного виховання нашої молоді. Хай для нього дар голоне У. С. Т. „Добуш“ а. дент. Сте-

паня Проця, який подарував для цілей української руханки 4500 л. буде прикладом.

Відрядним вишнем також є пошанування на сторінках буковинської преси („Самостійність“) статті проф. І. Костанова на тему „Новий шлях“. В ній коротко, але исчерпно охарактеризовано значіння руханки для виховання добрих українських громадян, які уміють боритись, а коли трапляється невдача, з новим зав'язанням стають до бою — до постійного руху вперед, щоб остаточно переважити.

З чинности Українського Сокольства за кордоном.

Скромна чинність нашого закордонного Сокольства, чим далі, тим більше, несподівано поширюється, поминаючи загальну „стару біду“. Натрапляючи возмо в своїй діяльності й на різного руда веренюда, з нект найбільшою є думка тільки матеріальне становище емігранції. Поза цим бувають сербні стигти наше Сокольство до тієї чи іншої політичної чинности. Але це лише сербні без несподівки, над вагом наше Сокольство входить до порядку денного своєї руханкової діяльності, не втручаючись до місцевих політичних вацій.

Треба сподіватись, що наше громадянство широким приїде до розуміння, що Українське Сокольство є організацією загально-національною, яка діє про фі-

зичне й моральне оздоровлення всієї і всієї, незалежно від їх приналежності до різних суспільних груп, радо послужить, бо бажав всім оздоровити, вагне налятати, що бути оздоровити є обов'язком кожного члена нації, незалежно від того, чи він убогий чи багатий, молодий чи старий, вправний чи ні, з більшими або з меншими заслугами перед Батьківщиною й т. п.

* ФРИДЛАНДТ, 12. IX. 35. На привітання Батьком Українського Сокольства побр. проф. Іваном Побережскому з нагоди річниці його народження (14 серпня 1873 р.) провадіти Управа СУСВАК'у озвучила таку відповідь: Світле Товариство! Дякую за побачення. Віджу, що йя небезпечні люди, які шукають по календарях різні

дати та посланість несподівано побавання. На яку часу так само поступити. Мало багато праці, а тому послано нині на іменині в уродиве всі члени-побратимів побавання на роки 1935—1945. Потім наші нові побавання. Будуть дорозі як вода, багаті як земля, веселі як весня, амантні як сила, поспівні як серця, зороні як зірда*...

Дуже уболіше наш Батько над поділом українці на окремі і лінах навіть на шлі рукави і шаптурі: — Чи соколи, січовики, властуні будуть свільно виступати, коли їх повліче Ватільщина? Чи кожна організація покрене буде „добувати“ Україну та буде виводити „свій“ уряд в поборювати своїх „протинників“.

* ФРАЙДЛІНУ, 17. IX. 35. Староста СУСЗАК'у ім. П. Цісар та виконні ім. В. Прохода прийняли участь у рухановій академії чеського Т-на „Сокол“ у Фрайліні в Чехії, де староста виголосив відповідне привітання.

* ПРАГА, 22. IX. 1935. Делегація СУСЗАК'у на чолі з старостом ім. П. Цісарем прийняла участь в урочистому відкритті пам'ятки Л-ромі Я. Подліпному в Празі-Лібіш. Др. Ян Подліпний народився 24. VII. 1848 р. а помер 19. III. 1914 р. В боротьбі за чеську національно-державну незалежність Подліпний був могутньою постаттю. Був він чинним в дуже багатьох чеських організаціях, а рівном відігравав дуже поважну ролу як приматор міста Прага, голова Чеської Народної Ради, перший староста Чеського Соціального Громади (від 1890 до 1906 р.).

Др. Подліпний був першим, який розумів як належить ідею Соціалізму та працював над зближенням й об'єднанням родичу рідних і великих народів. Його відношення до українців було зявлено на VI. Всесоціальному з'їзді в 1912 р. в Празі. На цей з'їзд прибуло 50 членів делегації Сокол-Батька зі Львова на чолі з добр. проф. І. Боберським. На Празькому двірці (сучасному Масарковому) др. Я. Подліпний сердечно й радісно привітав іменем Чеського Соціалізму українську делегацію.

Цьому привітальному Соколові, мій не бояси нікого до австрійського цісара жаксно і, стоячи на голошу навіть від своїх сучасників, переводив і життя на ділі (не на словах лише, як робились тепері спільні ідеї), українські соколи свільно свій поклон.

* ЛІБЕРІЦЬ, 13. X. 1935. Відбулись товариські сядони гнізда „Український Сокол“ в Ліберці, на які прибули також староста СУСЗАК'у ім. П. Цісар та виконні ім. В. Прохода. „Стара біда“ переходила тут належнню зродженню успішно розпочаті праці. По-

братива Цісар та Прохода (в рефераті про завдання Соціалізму) радимо не оминати ту „біду“, щоб працювати для лішого майбутнього. В рухановій чинності де-ліших побратимів йдуть все вперед, подаючи приклад своїм безрадним землякам в поборенні переход.

* ПРАГА, 27. X. 35. Після літньої перерви почались 15. IX. 35 регулярні зорані руханки в гнізді „Український Сокол“ в Празі. Співотвур самостійній зорані українських руханків і руханочок відбувались щонеділі й щосреда. Але в останній час Т-во „Сокол“ в Празі відмовило в салі для самостійних зоран по середці. Тому поки що самостійні зорані відбуваються нормально щонеділі від 9^{1/2} год ранку до полудня в рухановій салі Т-ва „Сокол-Прага“, на Жетній вул. ч. 40. В буденні дні радяться всім членам гнізда зяратися спільно в чеськими побратимами в тих товариствах, де є членими.

* ПАРДУБИЦЬ, 28. X. 1935. Гніздо „Український Сокол“ в Пардубиці успішно продовжує свою руханову чинність, прийнявши участь у різного рода змаганнях до стрілецьких змагань. 27. X. там відбулись товариські сядони, а 28. X. урочиста передача гніздові соціального прапору, про що буде свільно в слідуючому числі „Укр. Сокол“.

* БУЕНОС-АЙРЕС (Аргентина), 8. IX. 35. Чинність Українського руханкового Т-ва „Сокол“ в Буенос-Айресі поступово зростає. Сокол там став осередком національно-культурного й громадського життя. Що суботи й що неділі в соціальному салі численно збираються члени Т-ва. Час витрачається доцільно: постійно відбуваються руханкові зорані, проби національних танців, театральної штуки, а поки цим відбуваються реферати в українознавстві та має бути зорганізований власний хор. Важно було б щоб і на далі руханка була основою всієї іншої чинності, бо вона є ділом проти всіх в особавно „українських“ хорів.

* ПАРИЖ, 21. IX. 35. Відбулись установчі зорані Т-ва „Український Сокол“ в Парижі, до якого зголосились 32 члени й 8 членки. Урава Т-ва обрана в такому складі: голова Ю. Косак, зачальник — К. Комащенко, зачальниця — Т. Саротенко, справник — О. Сирецький, скарбник — М. Гавра, господар — С. Зім. Урава Союзу Українського Соціалізму на зораніш в тім початок цього доброго діла й свільняється, що шне Товариство, звернувши голову увагу на руханкову чинність, і не чекючи на широкі підтримку громадства, зявляє себе на ділі як організація автрикалик руханків.

Оповістки СУСЗАК'у.

— На далі прохався все листування для Союзу свільно на адресу Старости Союзу: Ing. Platon Cisar, Praha-Nusle II, Podlipného 1063.

— УРЯДОНІ ГОДИНИ члени Урава Союзу що неділі від 9^{1/2} до 11 год. дополудня на зорані руханки в рухановій салі Т-ва „Сокол-Прага“ на Жетній вул. 40.

— НА ПРЕСОВНІЙ ФОНД „Українського Сокола“ надіслали до каси Союзу в зор. ч.: інвестор заліз. П. Подвіка - Кульчицький 10—, проф. Д. Коловиць 2—, уряд. М. Янубовський 20—, академік Др. І. Горбачевський 10—, К. Девал 30—, Г. Одайло 12—, ім. П. Цісар 50—, ім. В. Прохода 10—, др. Ф. Слодешський 5—, ім. А. Зубенко 10—, ім. І. Додур 10—, Б. Варшав 10—, ім. В. Кулінич 20—, ім. Н. Черкашівський 30—, др. М. Прокопів 10—, Д. Волочанова 10—, А. Петрикевич 30—, М. Терлицький 30—, ім. Ф. Мороз 20—, др. О. Цибалко 10—, М. Кошик 15—; на поширення соціального руху: П. Поника - Кульчицький 10—, др. Н. Білик 10—, Г. Одайло

11—, В. Юрченко 5—, Сокол Б. Український староста в Чехії 35—; на УІР СОЦІАЛЬСНІЙ МАЙДАН у Львові — гніздо „Укр. Сокол“ в Ліберці 7—, Цісаро дякуємо.

— Пан Д. Садінчич подарував Соколові дуже цінну публікацію проф. дра Ф. А. Шміда про руханку в світлі анатомії, фізіології та гігієни людського тіла. Складемо на цьому яскі в Садінчичову ширку подяку та звертаємо увагу наших читачів на цю книгу.

До читачів „Українського Сокола“.

У поневоленого народу кожне добре діло зустрічає найбільше перешкод. Коли ми ще не в силі усунути повніші перешкоди, то при бажанні усунемо внутрішні. Тому наше прохання до Вас — НАДСИЛАЙТЕ своєчасно й по можливості наперед ПЕРЕДПЛАТУ на „Український Сокол“ та пожертви на пресовий фонд. Цим усунемо одну в перешкод для чинності на добре Ватільщина. —

OBSAH: Hlaktea: Ni zisk ani slava. — MUDr Z. Petrasová: Význam zavodů. — O. Stropolková: Rybníka z její díkny. — Fr. Korhoň: Turyšova tělocvična soustava. — Ze života ukr. Sokolstva v kraji. — Tělošvík v Bukovině. — Z činnosti ukr. Sokolstva za hranicemi. — Různé zprávy.

•UKRAJINSKYJ SOKIL• vychází na sedmkrát měsíce kromě července a srpna. Majitel a vydavatel Svaz Ukrajinského sokolstva za hranicemi. Odpovědný redaktor Ing. Platon Cisar. Adresa redakce: Praha-Penčák, ul. Podlipného 1063. Předplatná 10 Kč ročně, jednorázová šála 1 Kč. Přední stránky dočasnou pohovnou spořádanou č. 10.727. Zašleme ř na poládání. Novinová sazba povolena řed. p. a t. č. 106.921/VII—1034. Podávací pok. úřad Praha 66. Tisk F. Herman v Praze XII, Břehradská 97.

УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІАЛ

ЧАСОПИС СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

Болюча справа.

Періодом доводиться нам ще й досі зустрічатися з такими людьми, які не в стані зрозуміти величезної національно-суспільної ваги справи масового поширення серед українців систематичного і гуртового плавання рухливих і спорту.

Часом деякі навіть інтелігентні одиниці добувають з оцієї нашої діяльності лише індивідуальне прагнення до фізичної чистоти. Безперечно рухливість, як фізична чистота, сприяє зриванню здоров'я і бадьорого світоглядання одиниці. Особливо корисна рухливість для тих одиниць, що примушені заробляти на прожиток у різних помешканнях' адміністративних, промислових застатків і торговельних підприємств. Проте національно-громадське значіння гуртової рухливості є ще більше, ніж індивідуальна чистота одиниці — учасника рухливості. Про це вже було чимало написано. Але й досі ще не бракує таких великих, що в рухливості бачуть, головне, «не воєнізм покликне» запиття, що «не личить» людям з поважним науковим, службовим чи громадським становищем.

Особливо дивовижні (як ще в 1935 році) в погляду відношенні погляди на гартування тіла і духа виявляють ще й досі зокрема серед частини старшого віку українського громадянства. Для деяких таких громадян не варто навіть мовляти, головне, повільніше зупинитися над справами так «не цоканання», як... рухливості!

Наслідки таких упереджень і заборони завжди шкідливі.

Чого нам бракує?

Ми не маємо й досі теоретичних праць про різні поширені в світі системи гартування тіла і духа, себ-то праць, в яких покладені фазисні (ведатиєк, ліквір, соціально, мистец) розгорнули б перед масовим українським читачем ту дієву людську чистоту, що підготував й гартує народ до перемоги в авіації щодо душевно-тілесної адянтності-міні та національного розросту. Для українського масового шила і науково-визовної інституції та установ справа гартування тіла і тіла нації злишній дотепер неадекватно-дієвою дієвою щодо теоретичних ситуацій і практично-організаційної діяльності. Дипломовані (як масових школах для тілесних вправ у Європі) українські вчителі-інструктори рухливості й спорту (як можливо перерахувати на пальцях однієї руки) не мають аніж правління серед українців свої фізичні знання. В академічних українських установах звичайно споминами згадують в пам'яті рухливості збога лише Українська Господарська Академія в Подєбразах, що принаймні часом підтримувала з матеріального боку деякі організаційні почини студентів-рухливців. Деякий час цілеспрямовано був розвиток рухливості й спорту серед своїх членів і Центральної Союзу Українського Студентства (ЦССТС).

П'ять десятиліття.

А всім українцям мають вже довголітній організаційно-і практично-рухливості досвід у галузях «соціально», «ліквір», «ліквір», «ліквір» та подібної діяльності. Справжнім «Левонтом» для цілої нашої нації була дотепер і залишатиметься в цій галузі Галичина. Рухна національно-культурної самодіяльності на Великій Україні, брутально насиджена та завойовницько-чужинська, виключає в суцільній добі зваблєв розвиток української

національно-визовної діяльності на Наддніпрянщині. Тому діяльність «Союзу-Батька» у Львові, як чоловічої організації українського тілесно-визовного руху, і в питанні його десятиліття має всенациональне значіння.

«Соціал-Батька» та «Батька Іван Боберський» — це національні українські погляди, які на вічні часи стали основоположними для українського словника фізичної культури української нації. Ще більше: це символізм впертої і витривалості праці!

Проте цими поняттями лише намічені завдання і шляхи, які чекають на себе теоретичне розроблення і організаційне вдосконалення української системи гартування тіла і тіла українців у національному масштабі.

Пекучі потреби.

Та ми й досі не маємо центральної української установи, що координувала б розвиток і співпрацю поодиноких українських рухливо-спортивних організацій, як «соціально», «ліквір», «ліквір» та ін. Українські знання в міжнародній (понадпартизанській) рухливо-спортивній об'єднанні і конгресах злишній нерозв'язані або — дельбильного — навіть і не були зазначені. Не «потішаймо» себе, що ми, як повноцінний народ, маємо перед собою ажні дві міжнародні рухливо-спортивні об'єднання! Чеська соціалістична стала було членом європейської тілесно-визовної федерації вже в 1905 році, себ-то коли чеський народ був уже повноцінний.

Українська співпраця з європейськими інститутами та масовими школами для тілесних вправ ще досі лише в зародках або навіть і не існує.

На XI Міжнародній Олімпіаді в Берліні в 1936 році українці були-то не будуть присутні не лише активними — в тій чи іншій формі — заступниками, але не виступять там — *можде єдині з цілого світу!* — навіть окремі українські делегати — глядачі і учасники «олимпийського» тілесно-визовного конгресу.

Українська періодична преса (як навіть деякі спеціальні часописи та збога ще єдиного львівського «Нового Часу») ще досі неможє сорочитися прислухувати постійну сторінку рухливо-спортивних справ.

Колем не згадувати про почини одиниць, то організаційні та видавничі осередки був членів Української Армії не вкладають принаймні теоретично систематичної рухливо-спортивної чистоти і авіаційно-тиям робом підготовку душевного і тілесного посетіла українців. А наше сучасне студентство в своїй масі стоїть наважливості остерно від активної участі в рухливості організації. Пригляньмося лише — скільки струнких по статі побачимо ми серед нашої академічної молоді та яку ходу мають наші освічені дитини! Ще гірша справа в цій площині в нашому дитинстві, яких згал навіть нечисленно заступлений активними рухливцями.

Згадування про наші пекучі потреби в галузі фізичної культури українського народу заповнали б навіть ціле число нашого часопису. Не маємо на це місця і не хочемо навіть читача пошурати образами українськості і свадобливості на полі фізичного виховання. Та й що вже казати, коли українці навіть в літні 1935 року не спромоглися довести справу національного увалення свого єдиного національного рухливо-спортивного майдану — «Українського Горду» у Львові!

Прагнемо критики — ділом.

Але ми не переїзимо. Коли критикуємо, то передаємо самі себе: українських рухівців і тих українців, для яких доля майбутніх адорних, адатних і міцних українських поколінь не байдужа. Коли інтелігентний загаль байдужий, то ми — водночас гурти та одиниці — мусимо більше напружуватися. Боже, чим менше нас — тим більше на кожного з нас прешаде!...

Ми порушуємо цю нашу болісну справу не для словесної дискусії, але для заочнення до праці всіх тих, що працювати бажають. Хто зміє щось з нашої праці лише від нас, хай пройде до нас — нас нечоти. Хтож має охоту навчитися серед нас чогось нового, хай не зурядується побратимства. Кожний очний зможе стати для нас побратимом.

Зокрема торкається це наших емігрантів у ЧСР і емігрантів по цілому світі!

Тяжке життя емігрантів.

На еміграції жити не легко. Особливо тяжко жити тому емігрантові, що зневірився і не в стані знайти собі чинного місця серед чужих і чужинних обставинах умов життя. Замало загартовані вдачі на еміграції нерідко заломлюються. Довголітня бездіяльність щодо задоволення своїх душевних прагнень сприяє деградації оденців і громадських гуртків. Найгірше, коли емігранти звикли жити без самодіяльності, придбавши собі звичку до можливості існування без обов'язку творчої праці. Такі одиниці нерідко почитують себе немов невисистами і добродійно відкидають перед кожною найменшою перешкодою чи небезпечкою.

В наших соціалістичних рядах кожний невідомий морально українців аналіз моральну підтримку і душевну розвагу. Наше отверте рама настає кожному аемліковій, для якого гасло „все вперед, усі враз“ не є тільки оптимістичним висловом.

Ми не сміємо заглядувати очі перед нашою сірою, буденною дійсністю. Але бачимо рівночасно впродовж героїчній зусиллях тих одиниць і груп, що, поборюючи величезні труднощі, не дають надірвати національно-громадський спільнотний еміграційний загаль. З тих, які продовжують малосвідомі, загартовують волю і продовжують розвідання до спільного чину, матимемо ми завжди спільний шлях. Наша соціалістична праця не так для сучасності, як для майбутності: для тієї майбутньої і так близької вже України, в якій кожний з нас — керівлений — матиме широке поле для виявлення висту, знання і зручності.

Не галасом, але самовдосконаленням.

Прягаючи до нерідко поширення серед нашої еміграції (чи і серед кожної іншої еміграції) у всіх чл-

ствах) громадської розвідки та колотничі, ми в нашій соціалістичній праці воліємо залишитися в невизначеній, порівняноч, але якісній свідомості сиринних побратимів і сестер. Псевдо-громадські методи порожньої балаканини, роблення громадського галасу (організаційні самореклами) і „ловлення душ“ для членських реєстрів — ванне нам знавлялися і назлоють, а знало бродячими методами. Дещо більше, на нашу думку, себе належно й себебачити вдосконалювати, ніж витрачати енергію й час на порожній дискусії чи навіть „обдзвоні“ суперечки про буденні й щоденно-звичайні „справи“ й чутки з еміграційних загумівців.

Обов'язок рухівця-громадянина.

Рухівця-громадянина у оточенні своїх побратимів вчитьсся добити свою Батьківщину не лише на словах, але й на ділі. Побратим і сестра в спільнотному соціалістичному гурті вчитьсся для спільного чину працювати і жертвувати.

Спільнотуючи себе взаємно до невідомого шанування спільноту та добродійно установленого ладу й порядку в спільнотному гурті, — побратим та сестра прагнуть до поширення національно-громадської карності серед цілого українського народу.

Це завдання означає передовсім те саме, що й поширення свідомості наших але українських рухівців і рухівчонок.

Для цього насамперед мусять українська рухівця пробити свій шлях до широчин народних мас, розвиваючи серія гуцання поширення упереджень і забобонів щодо фізичного виконання. Коли українська рухівця стане невідомою частиною родного, шкільного і домашнього виховання червоних українських поколінь, тоді — краці від нас — наш нащадок не проклинатимуть нас, своїх попередників, за провину неможливості і занедбані обов'язки.

Ми, майбутні „старі“, не вислухуємо дорікань і жалів до бою майбутніх „молодих“, наголоючи тепер дбатимемо про здоровля, красу, силу і душевно-тілесну вправленість наших нащадків. А це шлях поширення і поглиблення гуртної рухівчоно-спортивною чинності. Успіхи на цьому шляху залежать від найсвідоміших і найактивніших рухівців і рухівчонок. Ніхто сторонній це не робитиме, ніколи ми самі цього не робитимемо.

Обов'язок кожного рухівця-громадянина і кожної рухівчиці-громадянки постійно і скрізь заохочувати своїх земляків і землячок до рухівчоно-спортивних справ.

Хто вправле — той зміє!

Ювілей „Довбуша“.

24 листопада 1935 р. Українське спортове Т-во „Довбуш“ в Чернівцях синувало 15-літній ювілей своєї чинності. „Довбуш“ був і є єдиною спортивною організацією на цілу Буковину. Тепер, як ми вже реферували, „Довбуш“ рішив поширити свою чинність на регулярні справи легкої атлетики та рухівки для хлопців і дівчат. Цей перехід у рухівчоно-спортивну діяльність до всебічного фізичного виконання своїх членів нас, українських рухівців, дуже тішить. Бажаємо нашим побратимам спортсменам як найбільшого успіху в їх майбутній чинності та досягнень в усіх ділянках тілесного й духовного виконання. Сподіваємось, що українське громадянство нова Чернівцями також почне дбати про фізичне й моральне здоровля, закладаючи в містах і селах рухівчоно-спортивні товариства та гільди.

Заклик Буковинської молоді.

В „Свідомості“ (в ч. 47 від 24. XI. 35) надрукованої заклику в. В. Біланського до української молоді готуватися до олімпійських ігор. Автор закликає звертатися до Організаційного комітету XI Олімпіади в Англії, чи є можливість, щоб українці в Галичині, Буковині, Закарпатті та інших краях взяли активну участь

в XI олімпійських іграх. На це була одержана відповідь, що можливо, лише для цього мусіть бути створений Національний олімпійський комітет, який має бути по його ухваленню правлений Міжнародним олімпійським комітетом. Коли це буде зроблено, українці зможуть взяти участь в XI Олімпіаді.

Далі автор закликає висловити погляд, що в огляду на пропагандистську сторону українці мусять взяти участь бодай в сиромій кількості. Щодо до українських спортивних сил, то їх в досить, треба лише навчати в них вносни. З цією метою звертається до більших спортивних осередків Галичини та Америки, щоб здійснити як найскорше створення Українського національного олімпійського комітету.

Вважаючи в цілому закликом бажання бунівинської молоді взяти участь у міжнародному святі красі й силі, зі своєї сторони висловлюємо побажання, щоб Українське спортове Т-во „Довбуш“, яке очевидно почуватиметься в силах взяти участь в XI Олімпіаді, немало ініціативу з'ясування, шляхом листування, які ще українські спортові й рухівчоні організації можуть також взяти спільну участь в Олімпіаді й лише в останній прийти до порозуміння в усіх олімпійських справах.

Славянське Соціалство.

Чехословацьке Соціалство. 19 листопада н. р. винуло 20 років, епан австрійський уряд, боючись аросту чеської народної свідомості, розв'язав Чеську Соці-

альну Громаду (ЧОС), а разом з нею й Союз Славянського Соціалства. Безпастанним переслідуванням відновлянням соціалістичного співтовариства австрійська адмі-

містрація намагалась силою задумити здороже національне ядро. Відповіддю на це було повстання чеських легій, а свідомість національного ідеалу — власної державної незалежності — ще більше поглиблювалась в широкі народні маси. Проїхав роки світової турботи. Той, хто силою хотів завуляти над іншими, від сили загинув.

З виборення власної Держави ЧОС, як Чехословацька Соціалістична Громада знову повстала й створила могутню організацію, що стала на сторожі осміслених державних здобутків, неустійно приходе по виконанню нових генерацій різних людей, здібних на переведення в життя національних ідеалів.

Югославське Соціалістичне цікавиться розвитком руху на українських землях. В ч. 43 від 13. XI. 1935. „Сокольські Гласні“, часопис Союзу Социалістичного Королівства Югославії, має статтю п. н. „З життя Українського Союзу в Польщі“. В цій статті говориться, що Українське Соціалістичне, яке має поширеною свою організацію по цілій польській Україні й Східній Галичині в міцно організовану в Львові, провадить інтенсивну діяльність. Особливо помітна ця діяльність від торішнього соціалістичного з'їзду в Львові, в якому взяли участь майже всі українські гнізда й які поширили соціалістичну ідею між українцями. Більш успішному розвитку Укра-

їнського Соціалістичного Союзу стоить переший польської влади.

Цей рік був присвячений поглибленню руханого підготовки та організаційним справам. Видаются для гнізда підручники руханки, в соціалістичному часописі маються руханкові статті, висловлюються провісники руханки й т. д. В цьому Українське Соціалістичне зробило крок вперед.

Соціалістичні гнізда також виявляють самодіяльність, що на землі помітно по привадих руханого інструменту. Докладає систематичного розвитку Українського Соціалістичного в збільшенні учасників, особливо руханого на соціалістичних з'їздах і з'їздах в різних місцевостях Східної Галичини. У вересні ц. р. такі з'їзди були в Перемишляні, Раві Руській, Чорткові, Бурутині, Самборі, Харкові та легіоністичні з'їзди в Косові й Коломиї. На таких соціалістичних з'їздах звичайно були представники соціалістичної старшини зі Львова.

Різно ж в українці й на Буковині, що належить до Румунії. І тут українці мають в Чернівцях Союз Товариство, яке знаходиться в братерських стосунках з соціалістичними організаціями своїх земляків у Польщі.

Закінчується стаття висловленням задоволення, що соціалістична ідея поширилась на Україні й там найбільш своїми надзвичайними проявленнями та провагаторів.

Нові видання „Сокола-Батька“.

„Сокол-Батько“ видає ч. 3 „Соціалістичної Бібліотеки“ п. н. „Легіоністичні“, яку укладає Б. Жарський, Львів, 1935. В це книжечка на 36 сторінках досить багато й добре ілюстрована (28 рисунків). Про владання легіоністичного повстання в ній так: „Кожне гніздо має керувати легіоністично, що до неї належить: від, біг, скриття, мети. Ці справи мають виробити в кожного відвагу, зручність, справність, мають дбати про швидкість, витривалість, мають застероганно виконувати тіло й дух. Обов'язок провідника вправ та гігієнічних вказівок укладати в записунок. Весь матеріал розподілений на 8 відділів (вправ), які складені так, що відповідають значимому у вступі владанню. На кінець мають порядок, як укладати з'їзди.“

Книжечка старшо й добре видана. Радимо набуту її кожному провідникові руханки.

* З бібліотеки „Соціалістичних вістей“ видає ч. 4 п. н. „Свобідний друк“, що укладає С. Гайдуков, Львів, 1935.

В це книга брошура на 8 сторінок в 9 рисунках. При сучасних умовах руханого чинності, коли інші гнізда часто не мають можливості набуту такої праці, як друкована, зміцнення цієї складеної вправ на свобідному друку є дуже бажаним явищем. Ця книга вправ на свобідному друку є ще й тому, що її можна применити наспівно, що виходить почуття спільності чину та євності. Праця дуже проста — вага 150 м. довжиною й біля 4 см. в ширині (або мерка до шкору) по 1 на кожних 3 руханках. На свобідному друку руханки виробляють по черзі (2 грифони його на плечі): I. переший переший, II. відволітний вправ, III. гніздо, IV. з'їзд, V. казка вправ, VI. з'їзд, VII. з'їзд. Ці оригінальні вправи при добром масовому виконанні на розлогому майдані роблять б на гніздах гарно вправляти.

Треба сподіватись, що брошуру побр. С. Гайдука зацікавляється інші руханки й що цікавість виявлять на ділі.

Український Сокол в Пардубицях.

Кожне місто в Чехії, де перебуває українська еміграція, має своєрідні українські ядра. Одні з них характеризуються збораторіями українських альяментів, де знаходяться форуми на спорення вічного каменю державного буття України, другі — процесами між українцями в чеському суді, треті — намаганнями пошати на сторони української історії — еміграційними „державними“ нарадами, де вирішуються долі українських земель, інші салить непробудним сном в надії, що „історія для нас градою“ і в свій час їх розбудить й т. д. та т. п.

Подібний предмет побачено місто Пардубиці. Українська колонія тут спротивом мала, а проте кожний член її мав себе активним на полі руханки — основі фізичного й морального поготівля. Завдання між сороком і не може дорізнятися від праці політичних „альяментів“ які укладали еміграційних „парламентів“, а проте пардубицян горді на свою працю й навіть мають багаторічний історії.

Працюють інші зборатки в Пардубицях вже 5-й рік. Початком їх праці треба вважати день 21. червня 1931, коли „Український Сокол“ в Пардубицях пробив собі на крайній хвилі Соціалістичного в Пардубицях. Щиро прийнявши своїх руханого рівня Пардубицян колонія також вступила на соціалістичну чинність, і зробила за цей час великий поступ.

27. і 28. жовтня ц. р. були соціалістичні дні української еміграції в Пардубицях. Першого дня вечером там відбулась соціалістична товариська сходина, на якій притали Староста Союзу імк. П. Цісар, виховник імк. В. Прохода та начальник Фр. Корчак. Рівном пробрав представники Українських провінціальних організацій та Самопомочі українських емігрантів в Градою Кральового імк. Отвеч; був також Голова місцевої Самопомочі ц. Я. Кучера та інші.

Староста гнізда Українського Союзу в Пардубицях імк. В. Морданія, вітаючи гостей і сів присутніх,

вказав, що владанням сходина є зробити підсумок попередньої праці та визначити шлях для продовження її.

Староста Союзу у вступному слові підкреслював важливість сирожної та витривалості праці на полі руханки, бо лише вона є основою всієї іншої чинності.

Виховник Союзу докладно, скарактеризувавши як всебічне виховання та самоудосконалення, вказав на його завдання в осміненні національних ідеалів.

Імк. Отвеч, вітаючи присутніх від громадських організацій, підкреслював, що соколи в свійому постуванні є прикладом для всіх в національно-громадській праці в висловлення побажання, щоб в усіх містах Північно-східної Чехії, де живе є наша еміграція, була налажена гнізда Українського Союзу.

Імк. Ю. Сивинський на провадках в'їкстрував почтену чинність Пардубицького гнізда та розвиток його дальнішої діяльності. До цього дуже важливі зауваження вказав побр. Заводей та для практичного порядку, як скласти соціалістичні гнізда в інших містах, щоб не бачити на відмість багаторічної праці керувати руханку в існуючих чеських соціалістичних товариствах, а потім з поступовим збільшенням кількості руханого обслуговувати їх в своїй національній організації.

Начальник гнізда побр. Фр. Дирмак узяв на відповідальності владі руханки на членів гнізда. В дальнішому широким обсягом думками, що обслуговувало всі в одній родині, членів гнізда багаторічно діяли на збудування.

На другий день, 28. жовтня, українські соколи взяли участь в зрочності Союзу Свободи в чеському побривітні, а після того в руханого склі „Союзу Пардубиці I“ відбулась зрочність передати арширу гнізда Українського Союзу, при якій були присутніми досить чеських естер та побривітні.

Староста Союзу імк. П. Цісар, передаючи припор Старості гнізда імк. В. Морданію, підкреслював вагу доброго чину незалежно від міста його додержання, бо для всіх нас єдиним метою є праця на добро Батька.

щини. Тому, коли від цим правором було виховано в Подєбрадї 120 активних рухованих, то в Пардубицї має бути вихована друга сотня рухованих, які потім довершать свій чин разом на власній землї, коли поклаче їх Батьківщина. Звертаючись до чеських побратимів Староста Союзу дивуєт ся он братському відступку та прохав допомогти далї, на що українські побратими, пам'ятаючи гасла: „Відчуженість на відчуженість“ та „Вірність на вірність“, відкачались не лише будуть мати можливість.

Староста чеського „Сокола Пардубице I“ інж. К. Петрань шире висловив свою радість, що українці осягнули працювати на соціальному полі й що лише соціальною співпрацею можна кожному себе пізнати та багато зробити на добро своїх народів.

Виховани Союзу укавав на те, що правором є символом свободи й руху, дороговказом на шляху до лі-

шого майбутнього та символі віри в остаточну перемогу в боротьбі за наші національні ідеали, що були проголошені в актах 22. січня 1918 р., 1. листопада 1918 р. та 22. січня 1919 р.

Староста гнізда, прийнявши правором, в словесах на очах обидва в імені гнізда нести цей правором високо та нести від ним всіля, кому не байдужа доля власної Батьківщини...

На урочистість передачі правору прийав також в Новефолі Голова централї Самопомочи українських емігрантів побр. Мик. Оборський, який пообіцяв подбати про заложення соціального гнізда в Новефолі.

В січні місяці має відбутися в Пардубицї українській ідеологічний курс, урочиста соціального об'їзниця та руханова академія

Ювілеї.

25. листопада ц. р. святкував побратим директор МИКОЛА ЗАРЧОВСЬКИЙ свої 65-літні народження. Побр. М. Зарчовський перебрав головування Сокола-Батька в тяжкі часи повсюдної руїни та робив все, що тільки міг для розвитку Рідного Соціалізму. Рівно як була йому близькою чинність нашого закордонного Соціалізму, до якого він завжди все зважав своє доброзачливе відношення.

Бажаємо нашому Шановному Ювіліантові здоров'я й сил на багато літ та енергії й витривалості в праці на добро власного народу, щоб побачити його щільним і щасливим.

4 грудня 1935 р. минає 30 років науково-літературної, педагогічної та громадсько-національної діяльності д-ра ІВ. ОГЕНКА, в редакційному мануалю професора Київській високої школі, організатора й першого Ректора Кам'янецького Українського Університету, Міністра освіти й ісповідань, автора багатьох наукових праць, а нині редактора й видавця „Рідної мови“ й „Нашої культури“.

Дуже цінночї придо шановного Ювіліанта на полі рідної мови й культури, редакція „Українського Сокола“ закликає своїх читачів відзначити цей ювілей передавкою „Рідної мови“ й „Нашої культури“ та надіслати дотом на видавничий фонд.

ВСІ НАВЧАЙМОСЯ СВОБІ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ!

Хто хоче навчитись добрій українській літературній мові, той мусить передлатити

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

присвячений особливому значенню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головної Редактор і видавець проф. ІВАН ОГЕНКО. Передплата:
Річно ал. 6—
Піврічно 3—
Четвертьрічно 1 60
За границею: в Європі 9—
Поза Європою амер. долари 2—

Зразкове число 50 гр. Конто ченове П. К. О. число 27-110. Адреса Редакції й Адміністрації:

Warszawa 4, ul. Stalowa 25 m. 10.

Для одного народу —
одна літературна мова!

Подарунки наислани до Земельного Банку у Львові (вул. Свободного, 14) на конто ч. 509.170 з приміткою „Банку Українського Народу“. У ЧСР можна також надіслати складковим ч. 10.727 (5ват українського Соціалізму за границею, Прага) з приміткою „Укр. Майдан“.

До читачів „Українського Сокола“.

У повиповненого народу кожен добре діло зустрічає найбільше перешкод. Коли жн ще не в силі узмути довнішні перешкоди, то при бажанні успішно внутрішні. Тому наше прохання до Вас — НАДСИЛАЙТЕ своєчасно й по можливості наперед ПЕРЕДПЛАТУ на „Український Сокол“ та пожертви на просовий фонд. Цяв узмути одну в перешкод для чинности на добро Батьківщини. —

OBŠAH: Boissná zalesňost. — Jubileum „Dobruša“. — Výzva bukovinské mládeže. — Slovanské Sokolstvo. — Nové přiručky „Sokola Bařka“. — Ukrajinský Sokol v Pardubicích. — Vyrořil.

„UKRAJINSKYJ SOKIL“ vycháel na zářtku mříce kromě řervenec a srpů. Majitel a vydavatel Svaz Ukrajinského sokolstva za hranicemi. Odpovědný redaktor ing. Piaton Cisar. Adresa redakce a administrace: Praha-Pankrác, ul. Podlipovská 106B. Předplatná 10 Kč ročně, jednorázová řžba 1 Kč. Redakční zářtky: řždenkou řžkovou řřofesay ř. 10.727. Záleze ř na poliřadí. Novinová řžba povolena řř. ř. ř. ř. 106.921/VII—1034. Podřivací řřit. řřed Praha 66. Třitř ř. Herman v Praze XII., Břřhradská 97.